ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

6. 9. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVII ● 100 ДИН. ● БРОЈ 1758

● Прича из живота: ЗАШТО ЈЕ ОДЛИКОВАНА ПОСАДА ХЕЛИКОПТЕРА „ХХЗ"
● Од овог броја нова наградна игра: ЧИЈИ ЈЕ ОВО РУКОПИС?
● У Белгији: ШКОЛЕ БЕЗ ДОМАЋИХ ЗАДАТАКА

Веровали или не!

Рипљеј

ФРИДРИХ ШИЛЕР (1759-1805)

НЕМАЧКИ ПЕСНИК, МОГАО ЈЕ ДА ПИШЕ СВОЈЕ СТИХОВЕ САМО ДОК ЈЕ ДРЖАО НОГЕ У ЛЕДЕНОЈ ВОДИ.

БОДЉЕ из репа

АФРИЧКОГ БОДЉИКАВОГ ПРАСЕТА ПРИПАДНИЦИ ПЛЕМЕНА МАЕЈЕ УПОТРЕБЉАВАЈУ ЗА ВРХОВЕ СТРЕЛА.

ПАРУМУ

СЕЛО У ВЕНЕЦУЕЛИ, СВАКЕ ГОДИНЕ ПОТПУНО РАЗОРИ ПОПЛАВА РЕКЕ ОРИНОКО. СТАНОВНИЦИ НА ИСТОМ МЕСТУ ПОНОВО ПОДИГНУ КУЋЕ ЈЕР СЕ ПОСЛЕ ПОПЛАВЕ НА ОБАЛИ ПОЈАВИ НА ХИЉАДЕ КОРЊАЧА КОЈЕ СУ ИЗВРСНА ХРАНА.

БАКАРНИ НОВЧИЋИ

КОВАНИ 1719. ГОДИНЕ У АУСТРИЈСКОМ СЕЛУ ФРОНЛАЈТЕН БИЛИ СУ ЧЕТВРТАСТИ.

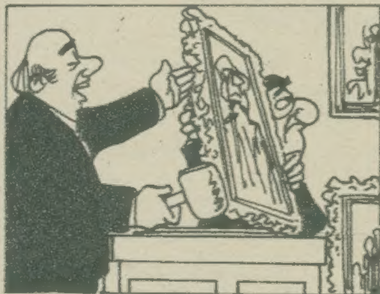

Робиња постала КРАЉИЦА

БАТИЛДА, ДЕВОЈКА ИЗ БРИТАНИЈЕ, КОЈУ СУ ГУСАРИ ПРОДАЛИ КАО РОБИЊУ КЛОВИСУ II (635-657), КРАЉУ НЕУСТРИЈЕ И БУРГОЊЕ, ЗАДОБИЛА ЈЕ ВЛАДАРЕВО СРЦЕ И ПОСТАЛА ЊЕГОВА ЖЕНА. ПОСЛЕ КЛОВИСОВЕ СМРТИ БАТИЛДА ЈЕ ВЛАДАЛА КАО КРАЉЕВ НАСЛЕДНИК И ОДМАХ ЈЕ У СВОЈОЈ ЗЕМЉИ ЗАБРАНИЛА РОПСТВО.

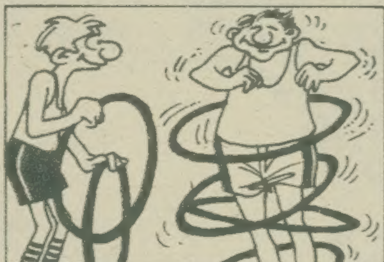
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● прва аукција фалсификованих слика које су и сами аутори прогласили за лажне одржана је недавно у хотелу „Гранд" у Парми. На овој продаји коју је организовало „Друштво фалсификатора уметничких дела" скупили су се бројни радозналци. Најбоље су се про-

давале копије дела модерних сликара, а добро су ишли и француски импресионисти. За астрономску суму продата је и серија копија Каравађових дела. Она ће се чак наћи на изложби правих слика овог италијанског уметника.

●●● зуб Исака Њутна продат је 1816. године на једној аукцији у Лондону за 730 фунти.

●●● окретање хула-хопа било је веома популарно шездесетих година, али изгледа да се опет полако враћа у моду. Многи већ покушавају да потуку рекорд који је још 1978. поставио Американац Ким Коберли: вртео је хула-хоп 54 часа.

●●● Лондонац Рони Блеквел успео је да за 84 секунде свира на 314 различитих инструмената.

●●● возачка дозвола стицаће се убудуће помоћу компјутера. Тако су у Инспекторату за саобраћај у Риму већ постављени компјутери на чијим се екранима појављују питања уобичајена за возачки испит. Будући возач може да одговори само једним притиском на дугме.

●●● убедљиво најбоља и најиздржљивија плетиља на свету је Швеђанка Мај Лис Јохансон изВаестераса недалеко од Стокхолма. Она је плела 101 час одмарајући се само по пет минута сваког часа.

●●● дванаестак посластичара из Луксембурга направило је торту од јагода дугачку 101 метар. Припремање џиновске посластице трајало је око 12 ча-

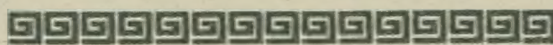

сова, а за њу је утрошено хиљаду јаја, 100 килограма јагода, 300 кг брашна и 30 кг шећера. Торта се продавала на кришке. Сав новац намењен је у добротворне сврхе.

●●● једна препоручена пошиљка која је из Антиба упућена у десетак километара удаљени Кан (Француска) путовала је до свог одредишта пуна 42 месеца. Тако испада да је писмо путовало брзином од 32 центиметра на час. Спорост, очигледно, није само мана наше поште.

НЕЗНАНИ ЈУНАК ХОМЕР

„СЕДАМ СЕ ГРАДОВА ОТИМА О ХОМЕРОВ ЗАВИЧАЈ: СМИРНА, РОД, КОЛОФОН, САЛАМИНА, ИЉ, АРГ, АТИНА"
„... И ЗАТО ЈЕ ХОМЕР УВЕК МОДЕРАН ЈЕР СВЕ ВЕЛИКО ОСТАЈЕ УВЕК МОДЕРНО"
(Милош Н. Ђурић)

ХОМЕРОВИ И(ЛИ) НАШИ ТРОЈАНЦИ

Троја је Габела – поручује мексички филолог и научник Роберто Салинас Прајс – а Габела, мало село на ушћу Неретве, ништа мање него Хомерова Троја, колевка свеукупне западноевропске цивилизације! Да ли је то могуће питају се многи? – А зашто не? – чује се све гласнији одговор са разних страна – у животу, науци и поезији могуће је готово све.

Али без обзира на сензационалну новост из пријатељског Мексика, коју тек треба доказати или оспорити, откриће проф. Прајса заслужује највеће похвале што је духовно биће света, растрзано кризом, усмерио ка исходишту вечне лепоте. Јер бавити са Хомеровом поезијом значи „пити воду са извора" – како је волео да се изрази наш највећи хелениста, академик Милош Н. Ђурић, звани чика Миша.

Хиљаду зашто

Било како било више је него занимљиво, па чак и истински узбудљиво,вратити се Хомеру, подсетити се митова и легенди, „Илијаде", „Одисеје", тројанског рата, хеленских и грчких јунака и авантуриста и пре свега наших могућих предака – Тројанаца?

Међутим, иако се овим проблемима помно бави читава обимна наука звана хомерологија свако враћање ка коренима и исходишту изазива бројна, па и безбројна питања и дилеме и хиљаду зашто на које треба одговорити: ко су били Тројанци? Кад су, како и где живели? Какви су то били људи? Колико слични или другачији од нас? Шта су радили? У шта су веровали? Какве су приче казивали деци пре спавања? Какве су им песме певали? Какве су игре играли? Какви су им били морал, навике и обичаји? Како су се одевали? Како су изгледали? Како су уредили свој град – државу? Да ли је то била родовска или робовласничка заједница? Итд. све до вечног, аристотеловског питања поезије и историје; да ли Хомер опева историјске догађаје или вечно загледан у тајне људског живота све препушта машти на вољу?

Питања има напретек, али одговори нису ни издалека тако једноставни као што изгледа. Хомерове поеме, један од највећих споменика људског духа, превасходно су песничка дела, али су као уметничка транспозиција стварност препуна сваковрсних података, па се може рећи да су „Илијада" и „Одисеја" прави требник или синтеза знања, мисли, искуства, осећања, певања и мишљења и колективног сећања људског рода све до средине 6. века пре н.е. Живот је ливада цветна и прави благослов, па ипак: „Нема ништа кукавније него је човек (од свих бића што дишу на земљи и гамижу по њој" – поручује Хомер. (Ил, XVII, 446–7

Али, чим се човек нагне над Хомеров зденац, безбројна питања роје се као

пчеле, а пре свих искрсава тзв, хомерско питање. Поставио га је још Аристотел средином 4. века пре н.е. и чак написао и једну књигу под истим насловом. Па ипак, иако се овим бавила и једна од најумнијих глава свих времена, Аристотел из Стагире, хомерско питање је остало отворено и нерешено све до наших дана. И опет питања без поузданих одговора: ко је био Хомер? Где је и када живео? Да ли је испевао или само допевао и уметнички усавршио већ постојеће песме?

Међутим, ни после два столећа развоја хомерологије (од 1795. када је Фридрих Волф објавио књигу „Увод у Хомера") у решењу хомерског питања није се много одмакло. Мада се о Хомеров завичај отимало седам, односно једанаест, античких градова (осим напред поменутих у популарном дистиху још и Хиј, Итака, Пил и Кима), сматра се да је славни певач био родом из Смирне, да је живео у 7. в. старе ере (а можда и читава два столећа раније), да је по традицији био слеп и да се звао – Мелесиген.

Штавише, и само име Хомер није хеленско и оно значи певач, састављач, аед, рапсод, а по некима је чак и синоним за реч слепац или слепи певач. Неки, стога, сматрају да је Мелесиген касније ослепео и да се из истог разлога и назвао Хомер, или добио такав надимак. Било како било, ово нехеленско име слепог певача постало је синоним за највећег епског песника свих времена, синоним за великог уметника, мајстора тзв. „епске драме", и лучоношу свеколике европске и светске културе. Човечанству је дао много, а остао је готово непознат, баш као што је писао наш хелениста проф. Милан Будимир: „Сам песник „Илијаде" остаје за нас незнани јунак, безимени уметник... И ништа више. И у томе је један део његове величине". Као да је велики певач желео да оствари завет свог јунака, војводе Главка, из 6. певања „Илијаде" (стих, 108): „Увек да одличан буде(м) и све надмаши(м) друге".

Запис на вештачком језику

Али изненађења ни са овим не престају. Напротив.

Наиме, Хомерове епове сачували су јонски и други рапсоди и аеди, који су у разним приликама, па и на свечаностима, рецитовали поједине делове „Илијаде" и „Одисеје". Био је обичај да се песма настави тамо где је претходник стао. Изгледа да су постојала и такмичења рапсода-рецитатора (а не певача) још крајем 7. века старе ере. Тек средином 6. века атински владар Пизистрат основао је комисију и наложио јој да среди Хомерове песме.

А сад долази оно најчудније. „Илијада" је записана на језику који се нигде није говорио, на вештачком јазику помешаног јонског, ајолског и атичког дијалекта. По свему судећи, то је учињено с вишим циљем.Хомерови епови записани су, истина на непостојећем језику, али на језику који разумеју сви Хелени раздвојени на много градова, држава и државица. Па ипак, сама та чињеница јединствена у историји културе, отвара нова питања: да ли је постојала тзв. „Праилијада"? Да ли су неке песме певане на разним дијалектима, па је Пизистратова „комисија" само те песме поређала? Да ли је постојала и тројанска верзија, можда и записана, јер су Тројанци (односно стари Илири) имали алфабетско писмо још пре Хелена, па су тако највеће епске поеме синтеза поезије и историје, легенди и предања, свих старобалканских народа, који су одувек били измешани?.. И још многа питања остају отворена. Песник Хомер дао је само песничку пројекцију живота и света, мада је о људском роду, изгледа, знао све:

„Какво је лишће у шуми, и људско племе је такво:
једно лишће ветар по земљи растура, друго рађа
брсната шума кад пролетње осване доба. Тако и људи: једни узрастају, нестају други."
(Ил, VI, 146–9, превео М. Н. Ђурић)

Све се мења – само Хомер остаје Хомер.

Душан Михаиловић

ДА ЛИ ЋУ СТИЋИ ДА НАПИ

Пустоловина Францускиње Никол Вилот на аустралијском уклетом острву

Двадесет осми децембар 1984. године (први од 20 дана проведених на острву). Мој први дан на острву Инџун Бор Рор, у близини источних обала Аустралије. У зору бродић Артура Торсборна, бившег поморског официра ратне морнарице, улази у зелене воде око острва. Бацамо сидро а онда моторним чамцем, у два маха, искрцавамо залихе за мој главни камп у Заливу мисионара. Кроз три недеље Артур и његова супруга Маргарет ће се вратити по мене. Пре растанка, договорили смо се да у шатору редовно остављам податке о свом кретању и времену повратка. У случају да...

Остајем сама као Робинзон. Почиње моја пустоловина у свету наоружаном против човекове радозналости... Већ годинама радим исте ствари: шатор ми служи као база где држим резерве хране, одеће и другог материјала. Првих неколико дана обилазим околину, а онда се снабдевам резервама и ходам. Пратим токове река, трагове животиња, служим се компасом или се управљам према Сунцу.

Први јануар 1985. Јутро, један сат. Нову годину славим на обронцима планине. Доле светлуца океан слезове боје. Изнад мене, неприступачан врх планине Бауен. Привлачи ме својом силуетом налик на буду.

С првим јутарњим зрацима из пукотина у стенама појављују се црни гуштери. Купам се у овећој бари обраслој алгама. Грицкају ме рачићи.

Настављам пут уз планински поток. Видим воденог змаја како излази из воде и увлачи се у једну пукотину. Трчим за њим и завлачим руку у његово скровиште. Реп му је лепљив. Хватам га за задњу ногу и полако вучем. Другом руком га држим испод врата. Отима се, покушава да ме огребе, уједе. „Оковратник" му је предиван. За само два дана потпуно ћу га припитомити и делиће са мном шатор. Као и змије, воли да се чеше по стомаку и леђима... Кад га скинем пустићу га да иде својим путем.

Залив Ремзи. Правим склониште. Испод једне натруле кокосове палме. По телу су ми се већ појавиле опекотине од сунца. Инсекти ми сисају крв. Тонем у сан, али ме буди некакав шум – као да се неко пробија кроз грање. Из корица извлачим ловачки нож и чекам... Дуго. Опет тонем у сан...

С првим сунчевим зрацима нестаје страх. Доручкујем а затим настављам према југу. Сунце је немилосрдно. Већ данима температура не пада испод 40 степени.

Око четири поподне наилазим на прву већу препреку: реку чије је плитко корито прекривено растињем. Плима још није надошла. Свлачим одећу... Стављам на леђа све моје ствари... На другој обали дочекује ме рој осица. Пре него што сам успела да се поново обучем, насрћу на моје ноге. Прекривена сам пликовима који несносно свrбе.

Настављам кроз шуму. Да не бих завршила у мулју, хватам се за сваки пањ. Прогони ме глад. Привиђају ми се шницле, пржени кромпирићи, сир... На крају шуме прескачем преко колона зелених мрава који се бране опасном киселином. Награда ми је одмор на плажи. Ту сам се и улогорила.

Будим се с песком у устима. Гледам око себе. Из мора искаче огромна риба ража. Пераје морског пса званог тигар, кружи по површини воде. А доле – силуета огромне керње. Тек кроз неколико дана стижем до залива званог Зое.

Повратак преко планина је права одисеја. Опасности вребају на сваком кораку...

Опет сам на старом месту. Клонула од умора. Ујутру ме чека непријатно изненађење: у два резервоара за воду – бензин! Мора да је Артур погрешио. Остало ми је само једанаест литара драгоцене течности. А то неће бити довољно до његовог повратка. Једино решење је да кренем у планину и потражим неки извор или бар удубљење у стени у којем се задржала кишница.

На путу према планинском врху Нина осећам грчеве у стомаку. Све их теже подносим. Око мене недирнута шума. Чујем крештање зелених папагаја и цвркутање њихових рођака „тигрица" и „какадуа". Видим и један црвенкасти жбун биљке месождера чије је лишће натопљено смртоносном течношћу. Ту су и жуте орхидеје, али и бокори другог цвећа изузетне лепоте. На дрвећу змије. Испод жбунова – прождрљиви змијолики гуштери варани. Веома је топло. Крећем се лагано и често се одмарам. Савладава ме умор. Не могу да рачунам ни на кога осим на моје пријатеље. Сама сам изабрала игру а ово су њена правила.

Јасно ми је да нећу успети да се попнем до врха планине Бауен, али не одустајем. Од остатка воде правим чај, готово црн. Тешко дишем. Шта се то са мном догађа? Узимам аспирин, кинин и витамин „Ц". Ако је грозница коју преносе комарци, могла би да ми оштети мозак или могу да добијем неку неизлечиву болест крви.

Тако ми се спава! Ходам још мало, затим, беспомоћна, лежем на суво лишће. Комарци ме сурово боду кроз одећу натопљену знојем. Осећам се као да сам опијена. Жеђ ме гони да наставим трагање. Једва се пробијам између лијана које ме гребу по читавом телу... Наилазим на усахли извор. Мало ниже нешто светлуца – вода! Купање ме окрепљује.

„ОВДЕ МЕ САХРАНИТЕ!"

– написано је на крају дневника из којег преносимо најузбудљивије делове

Осећам да ме на левој нози, са стране, нешто сврби и затеже ми кожу. Радознало пипам то место и откривам нешто налик на брадавицу. То је смртоносни крпељ из аустралијске џунгле. Вероватно постоји против-отров, али откад ме ујела звечарка, алергична сам на све вакцине. Скидам крпеља. Место уједа је надувено и чврсто.

Већ сам се навикла на опасности, спремна сам да гледам смрти у очи. Шта ће се ноћас догодити?

Припремам лежај на ужареној стени... Кочи ми се лево раме. Тресе ме грозница. Сањам да ми је умрла мајка и будим се сва у зноју. Сваки удисај наноси ми бол. Срце може да искочи из груди. Око мене ноћ, влажна, пуна необичних звукова. Вадим кутију с лековима и припремам инјекцију епарина... Затим поново лежем. Изнад мене облак комараца. Подсећа ме на посмртни вео. Како бих слатко попила чашу ледене воде.

Хоћу да живим и да се попнем на планину-буду... Падам у сан... Будим се и чудим да сам још жива. Светлуцају звезде. Све ме боли. Хоћу ли се сутра пробудити?

Поново дан и поново шоља црног чаја. Све је око мене натопљено знојем. Покушавам да устанем. Узалуд. Тресе ме грозница. Ошамућена сам. Језик ми је одебљао. Лице и ноге надувени. Грчеви у стомаку све су јачи и све чешћи. Поново се спушта ноћ.

Трећи дан, шест ујутро. Живот је леп. Видим. Чујем. Могу да говорим. Ходам! – тако једноставна чуда о којима здрав човек никад и не размишља. Ипак, све је против мене: понестаје ми хране. Морам да се спустим до Ремзијевог залива и сакупим остригa.

Ни тренутак не могу да уживам у мирису мора и широком хоризонту. Спрема се невреме. На брзину правим склониште. Тек онда крећем у потрагу за остригама... Небо су прошарале муње. Почело је да тутњи, сручио се страховит пљусак. Ја сам безбедна. Или ми се то само чини. У једном углу наврат-нанос нађеног склоништа копам рупу, да бих се што боље заклонила. Мемљив и слан песак нагриза ми кожу. Стравична ноћ. Невреме траје. Уклето острво урла!

У зору престаје киша, али за кратко. Чупава. Мокра. Очајна. Поново сам се шћућурила у својој рупи налик на гробницу. На мене се устремљује нови облак комараца као да им је неко рекао: „Ручак је на столу!" Више не личим на људско биће.

С муком раструрам склониште и крећем натраг, ка свом главном логору. Предстоје ми километри пута. Клизам се. Заглављујем у корење. Посрћем. Ноге ме тешко носе. Сваки додир гране – вода на главу. Зелени мрави гамижу по мени, гризу... Поново киша... Падам преко ранца. Руке и лице су ми обливени крвљу. Однекуд се појављује жути варан – диван примерак дужине око два метра.

...ЊЕМ ОПОРУКУ

Они су моја слабост. Немам снаге да извадим фото-апарат. Очајна сам, полужива. Јецам...

Око пет поподне коначно сам се дотетурала до кампа. У мени више нема ни трунчице снаге. Спрема се нова олуја... Земља се поново тресе. То је већ трећи пут!

У току ноћи излазим да удахнем свеж ваздух. Падам од изнемоглости. Пред очима ми звезде светлуцају. Врти ми се у глави. Срце лупа као лудо. Поново грозница... Да ли ћу стићи да напишем поруку Артуру и да саопштим последњу жељу. Пет редова само: **Нећу да ме враћају у Француску. Желим да моје тело сахране овде, на овом месту које волим!** Горим од температуре. Ветар све јече завија. Не знам више ни који је дан, ни који је сат.

Ноћ, дан, ноћ. Где сам? Све око мене трепери. Као да чујем неки познати шум. То је сигурно Артур? Да, то су он и Маргарет. Журно бришем сузе и покушавам да се обуздам...

Маргарет шири пријатан мирис. Нуди ми омиљени колач – парче пите од јабука – и шољу чаја из термоса. У почетку не могу да жваћем и не осећам никакав укус. Брзо се опорављам. Као да сам се поново родила.

Море се повлачи, време је да кренемо. За који дан, вероватно, моћи ћу да се вратим на острво. Привлачи ме врх Бауен... Другачије не могу!

Приредио: Диего Варагић

Овде је могла да се заклони само од кише

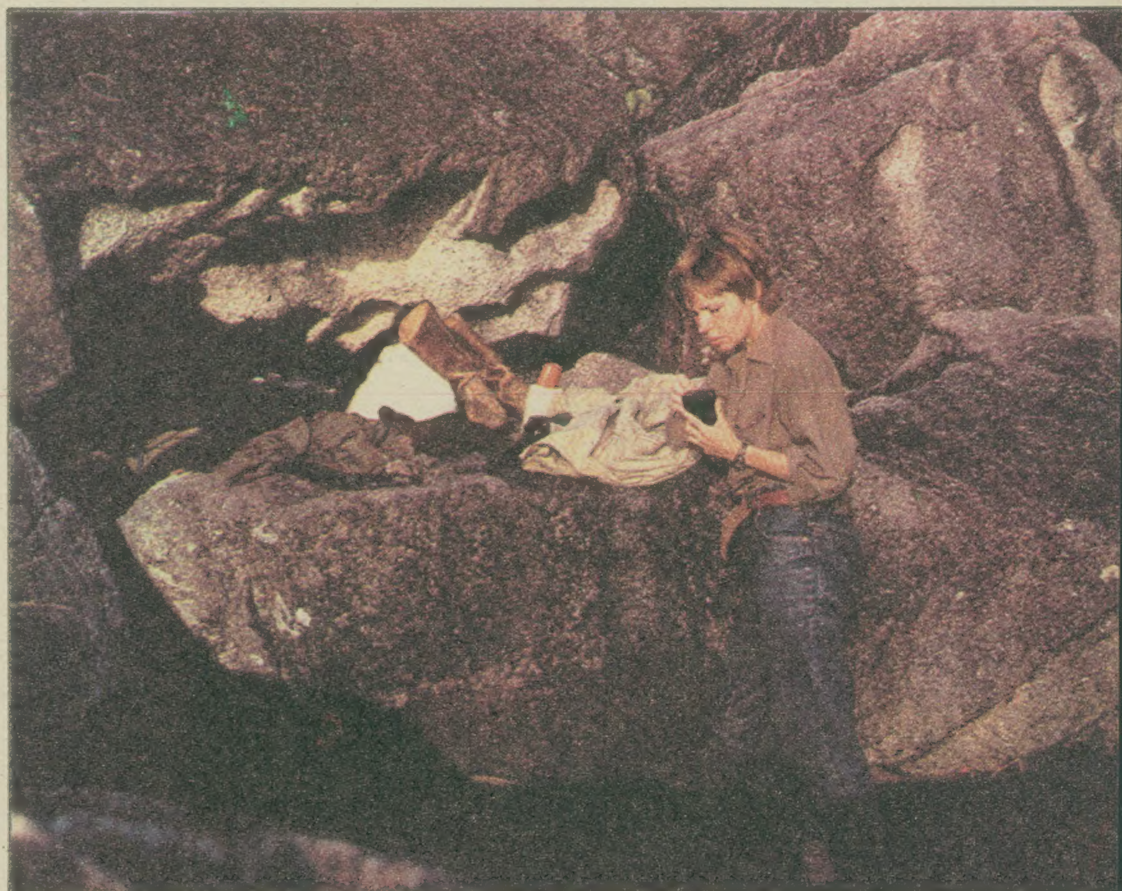

Никол првих дана на острву: игра се с воденом змијом

Clamydosaurus – познат и под именом гуштер с оковратником. Љускави додатак на глави служи му да застраши непријатеље.

Никол поправља касетофон. Фотографије јој нису довољне. Хоће да сними и звукове на изглед пустог острва.

НАЈВИШЕ СУ НАПРЕДОВАЛИ БУДИЛНИЦИ

Илустровао: Зоран Петковић Петко

ИЗАБЕРИ КО ЋЕ ДА ТЕ БУДИ

Ако себе убрајате међу оне који мрзе буђење због несносног пиштања или звоњаве будилника, онда је управо за вас створен ручни часовник „Токинг Спејс Воч", који ће вас из сна враћати у јаву умилним гласићем. Већ пре неколико година су направљени часовници који „разговарају" с власником, а данас су сведени на величину уобичајеног ручног часовника. У поменути сат је уграђен минијатурни звучник и микропроцесор са чиповима, који производе умилан женски глас. У заказано време тај гласић ће вам саопштити: „Сада је пет сати и тридесет минута" – или било које друго жељено време – а онда следи звучни аларм од пола минута. Ако се жртва ни тада не пробуди, за пет минута се поново јавља глас, који овај пут упозорава: „Молим вас, пожурите!" А за оне, који воле да их буди њихов сопствени глас, постоји часовник „Војс мемо", који је у стању да сними било какву поруку у трајању од шест секунди и да је понавља по вашој жељи. Тако сада можете да снимите поруку као „Устај, ленштино" или „Позвати Стеву" – без магнетофона.

Као што се види, часовник је превалио доиста дуг пут од времена чувеног „Нирнбершког јајета", ремек-дела вештих сајџија. Данас сваки други дечак има модерни дигитални часовник, који показује време, датум, служи као калкулатор, мери температуру или има видео-игре.

Калкулатор на руци није ништа ново, али сви они имају једну ману и ограничење – мала површина часовника је прекривена којекаквим прекидачима и дугмићима, које је често тешко погодити прстом. Томе је сада доскочила једна јапанска компанија. Да би своје производе учинила привлачнијим и употребљивијим, уместо досадашњих дугмића, уведени су кристали осетљиви на додир и топлоту. Тако више не мора ништа да се притиска, већ се прстом само нежно прелази преко бројева, који су као нацртани на плочици, а резултат се појављује на малом екрану.

МИКРОЕЛЕТРОНИКА ЈЕ ОМОГУЋИЛА ДА ПОМОЋУ ОБИЧНОГ РУЧНОГ ЧАСОВНИКА ДОЗНАЈЕМО БРОЈНЕ ВАЖНЕ ПОДАТКЕ – ИЗМЕЂУ ОСТАЛОГ И ТАЧНО ВРЕМЕ!

За оне који воде рачуна о свом здрављу или се баве неким напорним спортом, један амерички произвођач је изнео на тржиште уређај, назван „Ручни тренер", који преко свог екрана прати ритам срца и бележи време које постиже спортиста. Корисник ове направе на грудима држи малене електроде, које мере рад срца и преко тананих жица податке спроводе до „часовника", односно екрана. Уређај се може програмирати, пошто у себи садржи микропроцесор, тако да нас обавести када је срце преоптерећено – тада нас резак писак упозорава да треба успорити трчање, да се треба одморити.

Није нарочита новост на руци носити електронски „нотес", са ограниченом меморијом, који нас подсећа на заказани састанак или телефонски број. Најновији такви модели сада користе меморију вашег новог кућног љубимца – микрокомпјутера – помоћу посебног „софтвера". Овај часовник је каблом, или телефонском линијом, повезан с било којим типом компјутера, а оно што га занима преузима из банке података и слаже их у своју микро-меморију. Посебним „софтвером" је омогућено да се преко часовника чак уносе нови подаци у ваш компјутер. Тако је могуће сачинити до 12 картотека – од редова летења до важних адреса или математичких формула. Оне се на малом екрану показују у пољу од по 12 знакова у два реда. Онај ко би хтео да има овај паметни часовник, треба да одвоји око 55 хиљада динара, у девизама.

Наравно, нису сви власници часовника луди за најмодернијом микро-технологијом. За оне „старомодне", као замену за сунчане часовнике, јапанска фирма производи мерач ђује према положају Месеца и Сунца. Овај сат способан за поређења има на свом лицу два диска. Горњи диск показује сребрни Месец, који се помера у правцу кретања казаљки на сату – здесна налево (са истока на запад), с циклусом од 24 сата и 51 минут. Диск се, такође, окреће у циклусу од 30 дана, тако да се чини као да „Месец" расте, или се смањује из дана у дан. Доњи диск показује малено, златно Сунце, које чини пуни круг за 24 сата. Сви ови сложени покрети су усклађени захваљујући уграђеном мултифункционалном чипу. Овај часовник се препоручује, пре свих, поморцима и рибарима, јер на њему могу да прате фазе плиме и осеке. Наравно, „користан" је и свима онима који верују у астрологију, односно у то да њихова срећа зависи од положаја Сунца или Месеца. Чудан склоп – микрочипови и празноверје, али данас су могуће најразноврсније комбинације.

Дубравко Колендић

БИТИ ЂАК: У БЕЛГИЈИ

Школе без домаћег задатка

ШКОЛОВАЊЕ ПОЧИЊЕ ИГРОМ, А ЗАВРШАВА СЕ, НА СТУДИЈАМА, ПОНОВНИМ ПОЛАГАЊЕМ ВЕЋ ПОЛОЖЕНИХ ИСПИТА – АКО СЕ ПАДНЕ САМО ИЗ ЈЕДНОГ ПРЕДМЕТА!

Неке од већ класичних дилема наших родитеља у Белгији, не постоје. Не само зато што се поласком у школу мали Белгијанац не сусреће први пут са васпитачем пошто деца у овој земљи већ са три године полазе у оно што ми називамо „малим школама" већ су разлози сасвим друкчији. Пре свега закон предвиђа да сви који су напунили шест година морају да се упишу у школу али упркос тој чињеници новопеченом ђачету се ништа не ускраћује. Оно ће и даље бити безбрижно и то не до своје седме већ до дванаесте године! Јер, основна школа, за разлику од наше траје шест година и није тешка. Истина, белгијски ђак чак и првак, проводи више времена у школи: часови му почињу у 8, а завршавају се у 4 по подне. Међутим, то и није тако страшно јер после свака два часа (а час у Белгији траје 50 минута) следи одмор најпре од 10, па 20 минута а у подне једночасовна пауза за ручак.

Пре подне је посвећено учењу. Колико је оно напорно није тешко замислити ако се зна да одличан успех на крају године белгијског првака обавезује само да научи да чита, и броји до 20! Код нас о одличном успеху нема говора ако се беспрекорно не научи сабирање и одузимање до 100, решавање једначина са једном непознатом, читање и писање бар једног писма, зависно од републике у којој живи. Одакле толике разлике? Пре свега због неких поставки на којима почива белгијски систем школовања. Оне су извучене из истраживања др Овида Декролија који је закључио да је задатак школе да прошири поље опажања детета. Даље: наставници су ти који треба да се прилагоде деци, а не деца њима...

Зато прве три године белгијски малишани основна знања о матерњем језику, граматици, правопису, математици и познавању природе и друштва стичу постепено – кроз причу и игру. Нема журбе, ни такмичарског духа. По подне се, по правилу, користи како би се што више развила креативност деце: учења нема, али су зато ту блокови за цртање, бојице, хеклице, иглице и конци, музички инструменти, плоче...

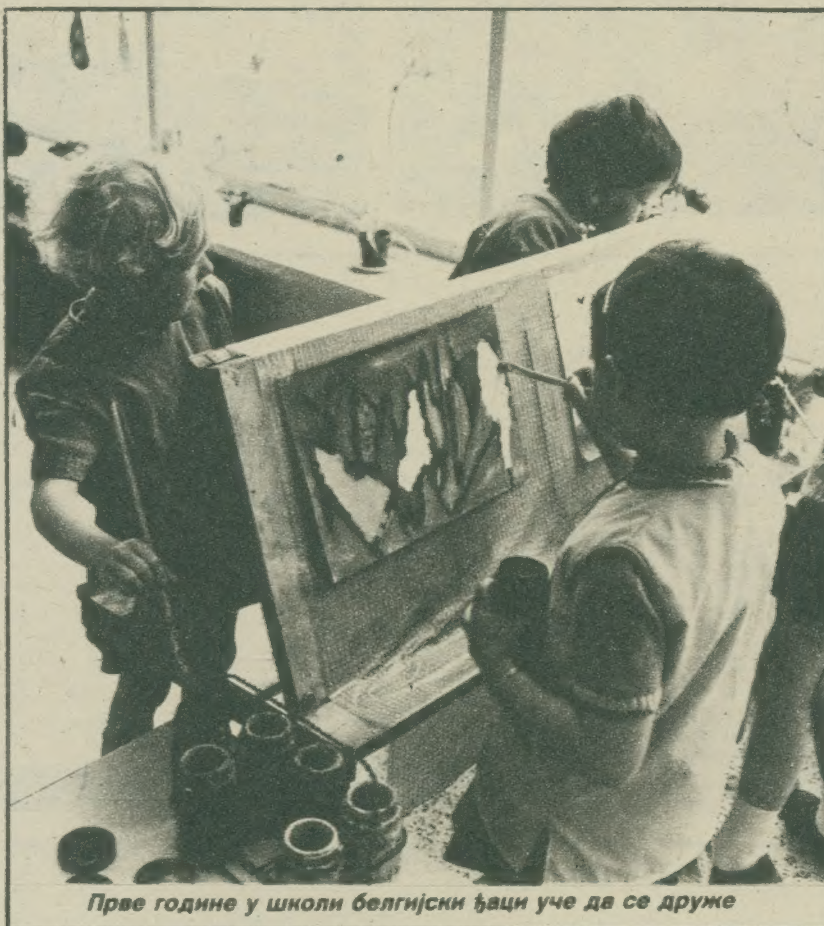
По мери просечних

Највећа амбиција наставника је да сва деца савладају предвиђени програм а он је прављен по „мери просечних". А шта ако неко није просечан, ако је изнад? За такве случајеве у свакој школи постоје наставници који ће паметним главицама на додатним часовима помоћи да постану још паметније. На додатне часове могу да рачунају и деца гастарбајтера која имају тешкоћа због недовољног познавања језика као и сви они који нису у стању да савладају градиво без обзира на разлоге.

Свака нова школска година у Белгији значи и новог наставника који ће водити одељење од 20 ђака. Можда и мање, али никако више.

Пошто успешно савладају основне појмове из математике, науче течно да читају и пишу, сазнају у којој општини и покрајини живе белгијски малишани, у четвртом разреду, почињу да уче историју. Опет кроз причу. У петом, добијају још један предмет: страни језик. Ретки изузетак је српскохрватски. Њега, по сопственом избору, уче деца из Белграда (по нашем, Београда). Уколико дете живи на фламанском говорном подручју први страни језик биће му француски ако му је пак матерњи валонски (варијанта француског), учиће фламански.

Прелазна оцена није као код нас двојка већ петица. Одлична је десетка. Тако је у основној, то јест у нижој школи. У средњој је већ друкчије.

Прве године у школи белгијски ђаци уче да се друже

Разлика у веронауци

Као и нижа, и средња школа траје шест година. Обе почињу 1. септембра а завршавају се 30. јуна. У међувремену, деца могу да се радују божићном и ускршњем празнику који трају по две недеље и понеком празнику кад ће по дан, евентуално два, остати код куће.

Обавезе у средњој школи су нешто веће јер сада има много више предмета али олакшавајућа околност је што и даље нема – домаћих задатака. Они су једноставно забрањени и кад би неком, не дај боже пало на памет да их уведе, не зна се да ли би већу узбуну дигли ђаци или њихови родитељи.

У средњој школи млади Белгијанац учи још четири језика: у првом разреду добија наставника енглеског, а у трећем немачког. Право на неку своју жељу нема. Поред ова два жива, мора да се позабави и класичним латинским и грчким.

Смерови нису наш изум, имају их и Белгијанци али је њихов број нешто мањи. Тако постоји класични, на којем се данас поред изучавања латинског и грчког пуна пажња посвећује и информатици, затим природни, па нека врста мешавине класичног и природног, и на крају такозвани модерни смер на којем су потпуно равноправни модерни језици и економија. Постоји још и комерцијални смер на којем се поред осталог науче и куцање и стенодактилографија. За оне који по питању школе немају много амбиција овај смер значи пре свега могућност да нађу посао.

Оцене у средњим школама изражавају се у процентима. Све што је изнад 50% је прелазно, испод значи да се школовање продужава за годину дана. Укупни успех на крају средње школе неважан је за упис на факултет. Да би постао бруцош млади Белгијанац мора да има диплому о положеној матури, а то значи да писмено и усмено положи испите из свих предмета и да има довољно новца да плати уписнину. Она у просеку износи око 25.000 франака (око 125.000 динара). И то су и први озбиљнији новчани издаци који прате школовање белгијског ђака. Сви трошкови дотле, укључујући и куповину уџбеника, иду на терет посебних фондова државе без обзира да ли дете иде у државне или приватне школе. Заправо, приватне школе у буквалном смислу и не постоје: тај назив може условно да се користи за школе које оснива Католичка црква. Једина разлика је што се у њима обавезно учи веронаука.

Због једног се полаже све

Али, да се вратимо на факултет. По статистичким подацима више од 50 одсто полазника, не успе да стигне до друге године. Испити се полажу крајем јуна, дан за даном. Нема слободних рокова, полагања ко кад хоће и преношења испита. Оцене су од 0 до 20 с тим што је дванаестица прелазна. На крају сваке године „дозвољено" је пасти из два предмета: поправни је у септембру али се полаже све из почетка. Не буде ли цело лето провео над књигом, белгијском студенту може да се догоди да положи предмете из којих је пао али да заради једанаестицу из неког другог и тако понови годину.

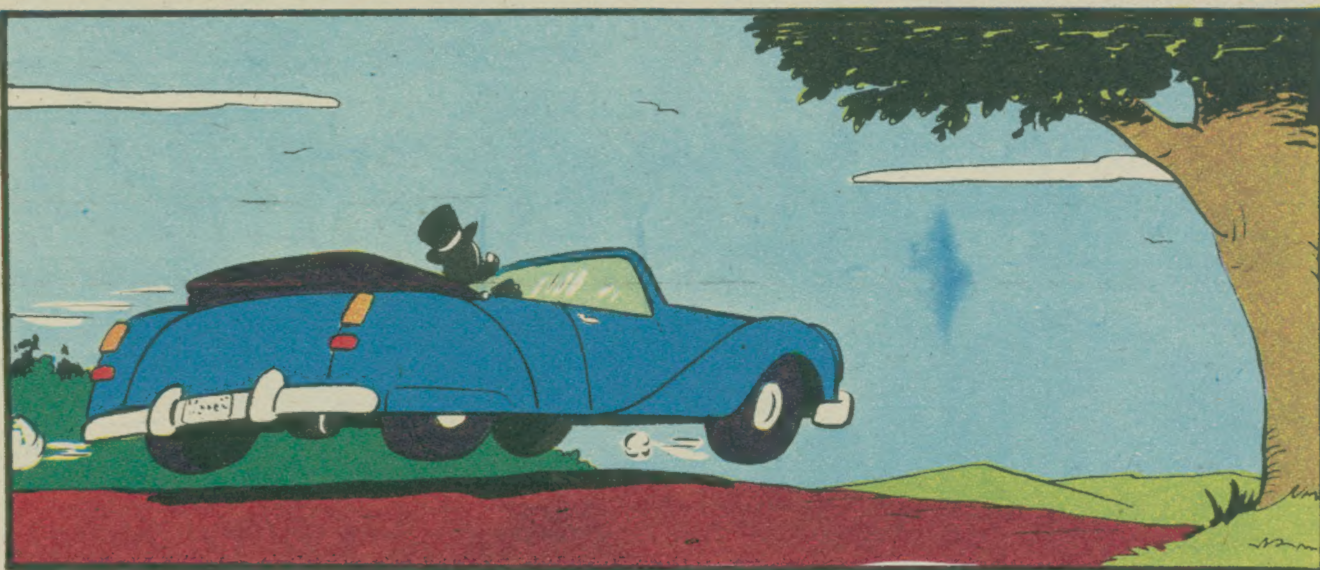
У Белгији се студира годину дуже него код нас. Тако права и економија трају пет година, диплома на неком од техничких факултета стиче се после шест, а на медицини и после свих седам година.

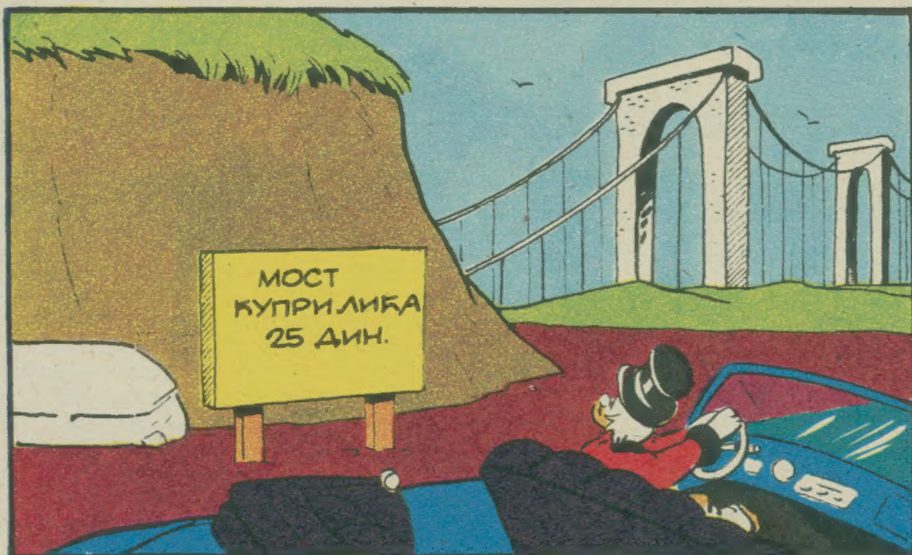
О. Вукадиновић

WALT DISNEY

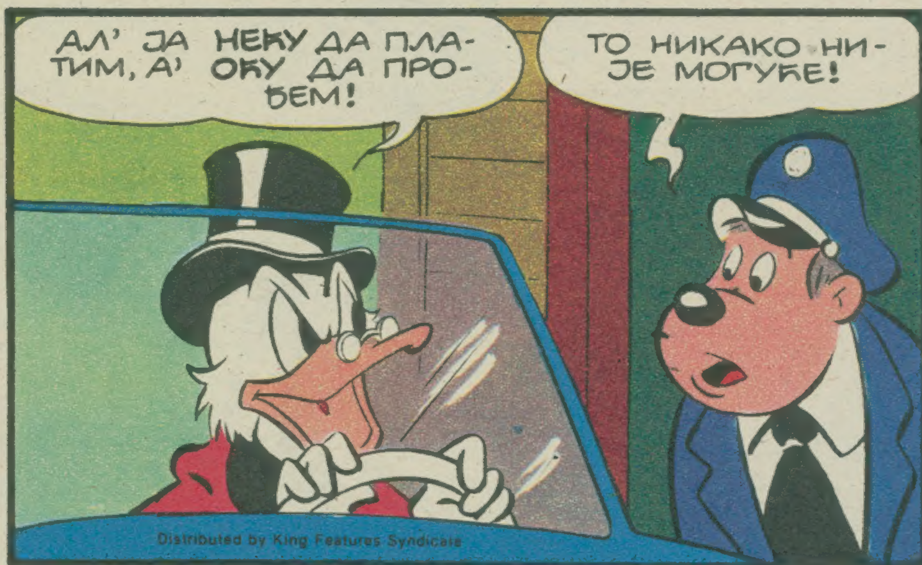
ПАЈА ПАТАК

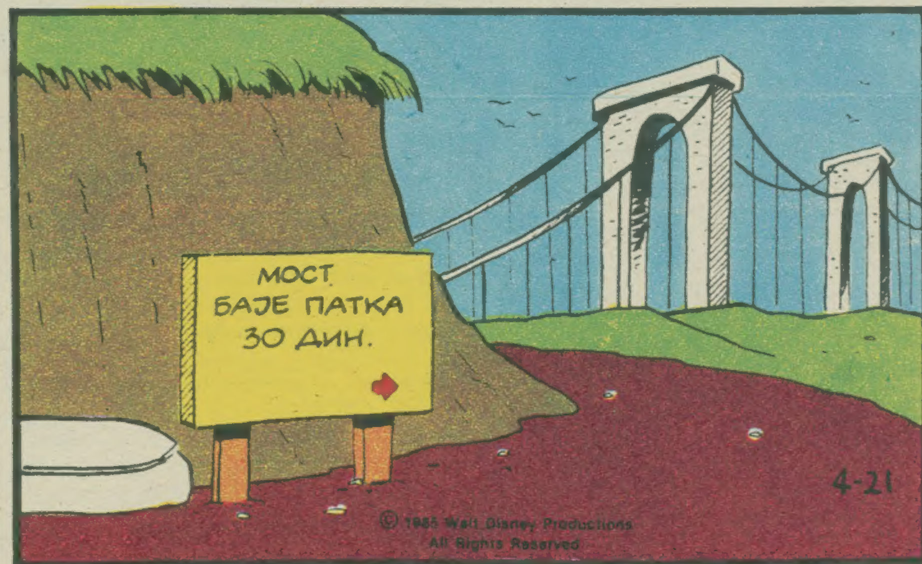

За читање наглас

Хајнрих Бел

МОЈА СКУПА НОГА

Сада су ми дали шансу. Написали су ми на дописници да треба да дођем у уред и ја сам отишао у уред. У уреду су били веома љубазни. Узели су мој картон и рекли: „Хм".

И ја сам рекао: „Хм".

– Која нога? – упита службеник.

– Десна.

– Скроз?

– Скроз.

– Хм – рече он опет.

Затим је прегледао разне цедуље.

Дозволили су ми да седнем.

Најзад је пронашао једну цедуљу, за коју му се чинило да је права. Рекао је:

– Мислим да је ово за Вас. Симпатична ствар. Можете при том да седите. Чистач ципела у јавном WC-у на Тргу Републике. Како Вам изгледа?

– Не умем да чистим ципеле; увек су ме загледали због лоше очишћених ципела.

– То можете да научите – рече он. – Све може да се научи. Немац може све. Можете, ако хоћете, да идете на бесплатан курс.

– Хм – рекох ја.

– Дакле добро?

– Не – рекох – нећу. Хоћу вишу пензију.

– Ви сте луди – рече он врло љубазно и благо.

– Нисам луд, нико не може да ми надокнади ногу, не смем више ни цигарете да продајем, већ ми праве тешкоће.

Човек се завали дубље у фотељу и удахну много ваздуха.

– Драги мој пријатељу – настави он – ваша нога је једна ужасно скупа нога. Видим да имате двадесет девет година, срце вам је здраво, потпуно сте здрави, осим ноге. Доживећете седамдесет година. Израчунајте, молим вас, без камата, и немојте да мислите да је ваша нога једина нога. Ви нисте једини који ће вероватно дуго да живи. И онда да повећамо пензију! Извините, али ви сте луди!

– Господине мој – рекох ја, завалих се на исти начин дубље у столицу и удахнух много ваздуха – ја мислим, да Ви много потцењујете моју ногу. Моја нога је много скупља, то је једна веома скупа нога. Ја, наиме, немам само здраво срце, већ сам на жалост и у глави потпуно здрав. Пазите сад.

– Моје време је веома скупоцено.

– Пазите! – рекох ја – Моја нога је у ствари спасла живот гомили људи који данас примају лепу пензијицу. Било је то овако: Лежао сам сасвим сам негде напред и требало је да пазим ако наиђу, да би други могли у право време да кидну. Штабови у позадини су се паковали и нису хтели да кидну ни прерано ни прекасно. Прво смо били двојица, али онога су убили, он више ништа не кошта. Био је, додуше, ожењен, али његова жена је здрава и може да ради. Не треба да се плашите. Он је, дакле, био страшно јевтин. Био је тек четири недеље војник и коштао је само једну дописницу и мало војничког хлеба. Био је то добар војник, бар је исправно пустио да га убију. И тако сам лежао сам и плашио се, и било је хладно, и хтео сам и ја да киднем, да хтео сам управо да киднем, када...

– Моје време је веома скупоцено – рече човек и поче да тражи оловку.

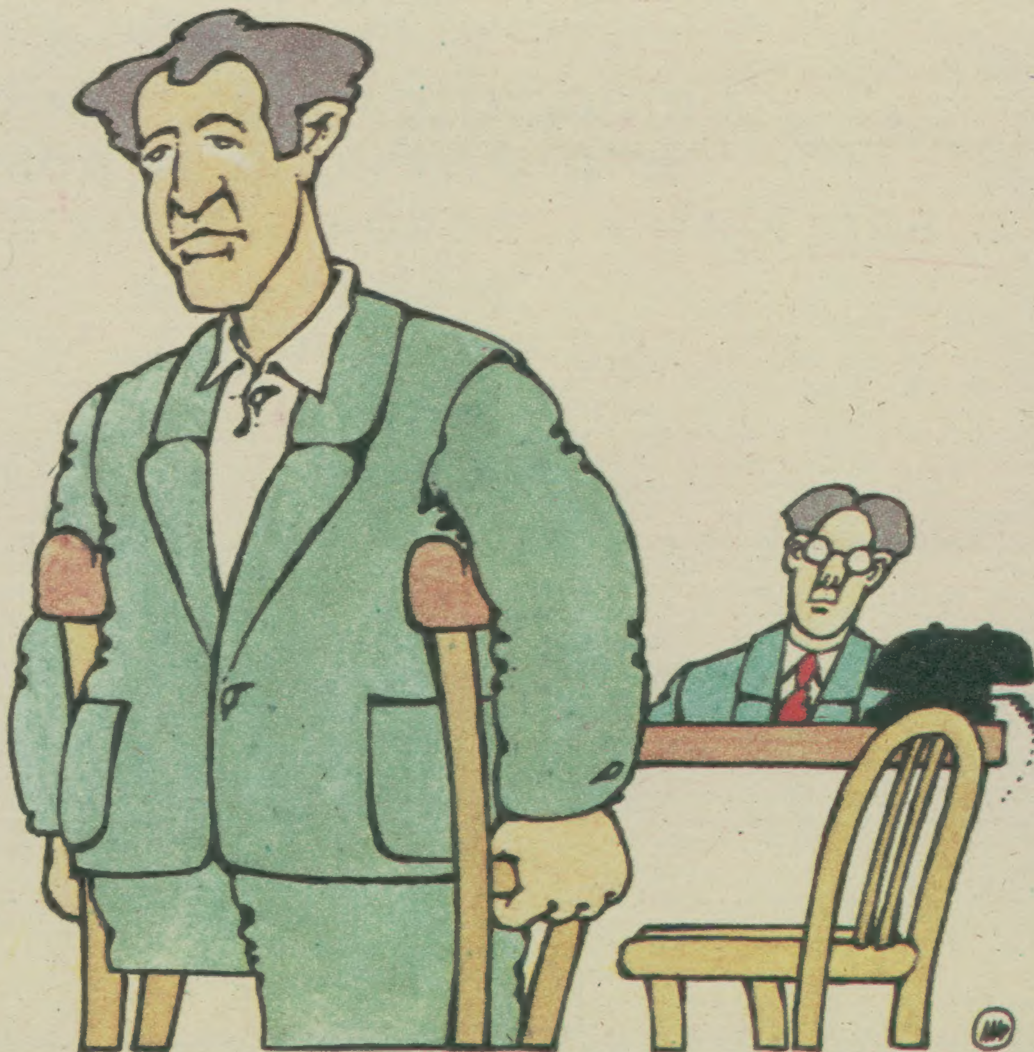
– Не, слушајте – рекох ја – сад ће тек да буде занимљиво. Баш кад сам хтео да киднем, дошло је то с ногом. И, пошто сам морао да лежим, помислио сам, сад можеш да јавиш, и јавио сам, и они су сви збрисали, све лепо по реду. Глупа прича, они су, наиме, заборавили да поведу и мене, разумете! Толико су журили. Заиста глупа прича, јер, да нисам изгубио ногу, они би сви били мртви: генерал, пуковник, мајор, све лепо по реду, и Ви не бисте морали да им плаћате пензију. Сад израчунајте колико кошта моја нога. Генерал има педесет две године, пуковник четрдесет осам, мајор педесет, сви здрави као дрен, здравог срца и у глави, и уз свој војнички начин живота сви ће доживети најмање осамдесет, као Хинденбург. Израчунајте сада, молим Вас: сто осамдесет пута дванаест пута тридесет, рецимо слободно у просеку тридесет, зар не? Моја нога је постала лудачки скупа нога, једна од најскупљих ногу, које могу да замислим, разумете?

– Ви сте ипак луди – рече човек.

– Не – одговорих – нисам луд. На жалост ми је срце здраво као и глава, и штета је што нисам и ја, два минута пре него што је дошло оно са ногом, био убијен. Уштедели бисмо много новца.

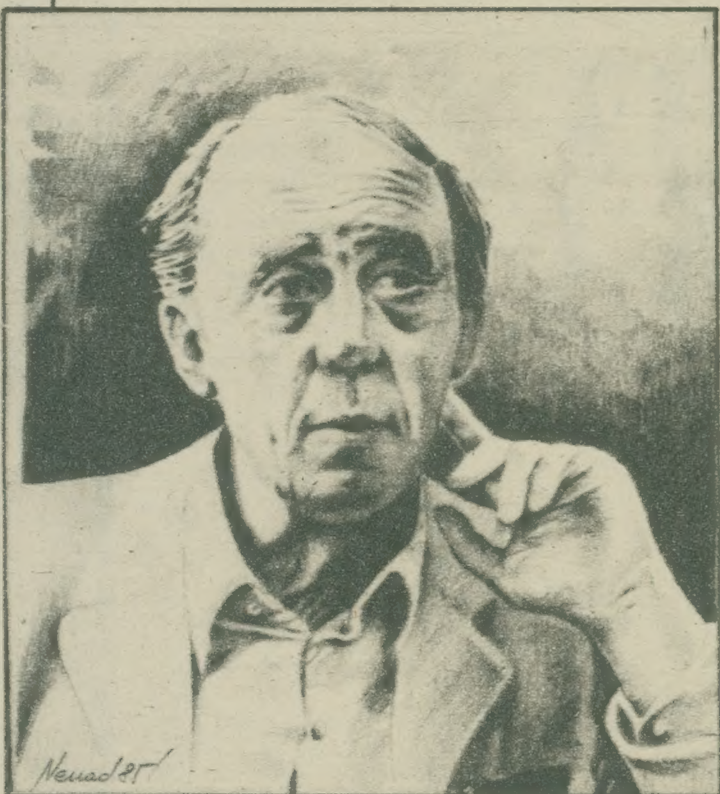
– Прихватате ли место? – упита човек.

– Не – рекао сам и отишао.

ПОЈЕДИНАЧНИ ПОРТРЕТ ХАЈНРИХА БЕЛА С КЊИГОМ

РЕЧИ ИЗМИЛЕЛЕ ИЗ РУШЕВИНА

Добри човек из Келна Хајнрих Бел

Недавно преминули немачки књижевник и добитник Нобелове награде био је за државу непријатни сведок, а за читаоце: добри човек из Келна.

Рођен сам у Келну, где се Рајна, пресита своје средњорајнске љупкости, шири и уливајући се у равницу тече ка магли Северног мора; где световна власт никада није баш озбиљно схватана, духовна још мање озбиљно него што се сматра у немачким покрајинама; где су Хитлера засипали саксијама, Геринга отворено исмејавали, тог крвожедног кицоша који је успевао да се у току једног сата покаже у три различите униформе; стајао сам са хиљадама келнских ђака у шпалиру, када се он возио кроз град у трећој, белој униформи..."

У најсуровијој гладној години првог светског рата, 21. децембра 1917, у породици Марије и Виктора Бела рођено је осмо дете, син Хајнрих. Мир који се назирао није носио ништа боље од рата; прве слике света које је угледао и запамтио Хајнрих Бел биле су обојене неизбрисивим сивилом – Хинденбургова поражена армија се враћала у уредним сивим униформама и провлачила се кроз град као рањена змија. Рат је прошао, али је сивило остало, на лицима људи...

„...Сећам се првог новца који сам добио, била је то новчаница која би учинила част Рокфелеровом рачуну: билион марака; добио сам за њу шећерни штапић; отац је плату за своје раднике колицима доносио из банке; неколико година касније тешко је било доћи и до пфенига ојачале марке, школски другови су ме на одморима преклињали за комадић хлеба; очеви су им били незапослени; немири, штрајкови, црвене заставе, док сам се кроз најгушће насељене четврти Келна возио бициклом у школу; још неколико година касније незапослени су били збринути, постали су полицајци, војници, џелати, радници у фабрикама оружја – остатак је упућен у концентрационе логоре; статистика је била тачна, рајхсмарка је текла у бујицама; рачуни су плаћани касније, ми смо их плаћали...

Одувек сам желео да пишем, покушао сам то рано, али сам речи нашао тек касније."

Иако је већ 1938. био у принудним радним бригадама, а следеће године буквално извучен из клупе, са студија германистике, да би с Хитлеровим трупама био послат у рат, Хајнрих Бел никада није изгубио присуство духа.

Тешки облик тифуса 1941. Затим бекство из трупе. Хватање. Опет присилна војна служба. Касније у заробљеништву. Крајем 1945. године стигао кући. Уселио у нешто што би само на основу остатака зидова, без крова, могло да се назове кућом.

На рушевинама, које нису биле само физичке, на судбинама људи који су били веће рушевине од кућа у којима су становали, настајала је књижевност, коју ће теоретичари убрзо назвати књижевношћу рушевина.

Мали, само наоко небитни детаљи, којима обилују дела Хајнриха Бела попут ових из приповетке „Моја скупа нога", коју сте наглас прочитали у овом „Забавнику", представљали су васкрснуће човечности, успон достојанства.

Поново се уписао на факултет, о студијама није могло бити ни говора: индекс му је био потребан само да би добио картице за снабдевање којима би прехранио породицу.

Ни један посао није му био тежак нити је помишљао да их бира. По неколико дана и ноћи знао је да не заспи да би нагомилане слике света који га окружује пренео на папир. Због тога није био спреман да прихвати руку коју му је пружила држава. Одбио је место службеника у Статистичком заводу, које би његовој великој породици пружило сигурност, али би Беловим делима одузело боју. Та, 1951. година, значила је прекретницу у животу Хајнриха Бела.

Одлучујући се за каријеру слободног књижевника посветио се послу за којим је одувек чезнуо.

Белове личности су људи, којима је близак само живот, без улепшавања, али не сурово огољен. Они су окренути малим стварима: хлебу, кући, улици, реци, вешерници, трамвају...

Нобелову награду за књижевност Хајнрих Бел је добио 1972. године. Иако је пре свега био грађанин Келна и човек са Рајне, којима се увек враћао, Хајнрих Бел је био писац свих народа и свих људи. Двадесетак милиона књига Хајнриха Бела, колико је досад продато, издато је на дословно свим језицима света. Најпознатија дела су му: збирка приповедака „Путниче, ако дођеш у Спа...", романи „Где си био, Адаме?", „Мишљења једног кловна" и „Групни портрет с дамом".

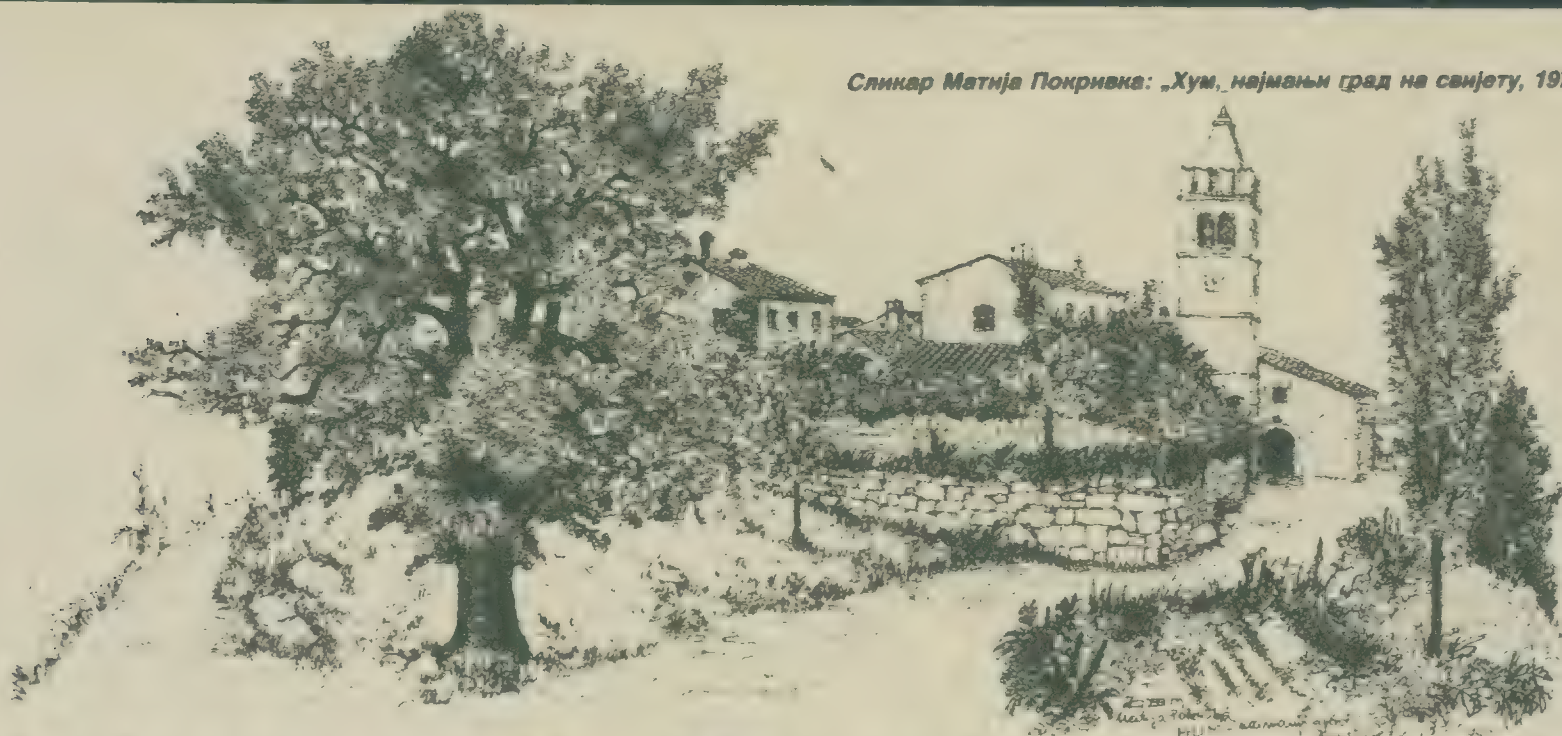
Хајнрих Бел је умро 16. јула у Борнхајму у 68. години.

Совјетски књижевник Лав Копељев назвао га је „добри човек са Рајне", али га је тако истовремено назвао и дански лист „Политикен". Као сведок и савест свог времена био је омиљен и омражен, обасипан почастима и увредама, али су губитак и празнину због његовог одласка осетили сви, и присталице и противници.

Иако су речи измилеле из рушевина заустављене неминовним крајем Хајнриха Бела, њихов траг је остао у књигама.

Љубомир Пајић

Илустровао Ненад Милићевић

Сликар Матија Покривка: „Хум, најмањи град на свијету, 1978"

УЛИЦЕ ДВЕ, СТАНОВНИКА 25

НАЈМАЊИ ГРАД НА СВЕТУ ХУМ У ИСТРИ

Тешка двокрилна врата од бакарних плоча. На њима велики рукохвати у облику воловских рогова. Испод, с једне и друге стране, звекири и на њима записи. На једном, глагољицом исписано: „Врата се не затварају дању, нема ноћи у овом граду. И нек не уђе нико ко је окаљан!" На другом звекиру, речи песме сасвим новог датума: „Том малом градићу /у походе дођи/ на камену тврду/ топлина ври..." Читава историја између два звекира.

Иза тих звекира, данас, две улице, коров их стисла, црква, гробље, конoба. И 13 кућних бројева од чега 6 припада викендашима. У преосталих 7 стално борави 25 глава. Пре неку годину две улице су добиле 14 ферала. Градско улично осветљење, фото-ћелија га пали у 19, гаси у 7 часова. Десет пута прођеш главном улицом не дужом од педесетак метара, онда седнеш на камен и чекаш: пуна два сата ниједног пролазника. Наравно, ако не бројиш мачке и псе.

Становници највећег броја кућа су пауци и слепи мишеви. Прозоре и врата давно однели људи и време. Једна смоква, попут каквог шерифа са Дивљег запада, устоличила се на веранди а крошње јој побегле на улицу. Кад узрео плод падне на калдрму, мрави око њега данима шенлуче. Најстарији становник Јосип Грабар, осамдесета му је година, не воли много смокве, а Јасмина Благонић, најмлађи житељ (рођена пре месец дана), засад се једино слади мајчиним млеком.

Прича о истарском градићу Хуму, двадесетак километара од Бузета, могла би да почне далеке

МАЛО ЈЕ ГРАДОВА НА ОВОЈ НАШОЈ ПЛАНЕТИ У КОЈИМА МАЈКА ЧИМ РОДИ СИНА МОЖЕ ДА БУДЕ СИГУРНА ДА ЋЕ ОН БИТИ – ГРАДОНАЧЕЛНИК. ОВДЕ, БЕЗ ДВОУМЉЕЊА, МОЖЕ...

1102. када се први пут помиње у писаним документима. Аквилејски патријарх га уписао у свој феуд (посед).И мало-помало добија сва обележја која једно насеље чине градом. Ту су градске зидине, војна посада, јавна управа... Жупника су бирали сваке године, као и жупана. За црквено благо старао се посебно изабрани службеник такозвани камерленго.

Графит А у камену

Млечани су зидине рушили и поново дизали, већ према томе да ли је војни управитељ Истре, смештен у Бузету, налазио за сходно да казни Хумљане. Једно нису успели: скоро пуна четири века, од 12. до 16. у Хуму и оближњем Built Рочу је средиште глагољашке писмености. А „Хумски графит", камени споменик, по историчарима, иде у сам почетак хрватске писмености, и то упоредо с много познатијим: „Башћанском плочом", „Пломинским записом", „Грдоселским уломком".

Записа, глагољицом уклесаних у камен, има и данас у Хуму. Умало, међутим, да их 1923. италијански фашисти униште, утру траг једној култури. Лупали су зидарски чекићи и доста тога оштетили. Трагови су и данас видљиви. Али и време се ту умешало, споменици културе су почели да пропадају па је Чаковски сабор одлучио да ствар узме у своје руке. Ваљало је почети од Хума, вратити граду живот.

У то време, 1972. је била, Хум је имао 16 (и словима шеснаест) становника. Од 1961. се није чуо плач новорођенчета. Тада је, незванично, и проглашен за најмањи град на свету. А према попису аустријских власти с почетка 19. века у њему се налазило 131 домаћинство са 400 становника. Првог октобра 1945. број житеља завршавао се цифром 117. Онда су у Истри почели да подижу фабрике...

Шангај постаје побратим

Седамдесет и неке у Хум стиже млади економиста из Ријеке. Милош Мерлак се загледао у гостионичареву кћи Ондину и остао. Новине су многе забележиле да је њихов син Александар прво новорођенче у најмањем граду на свету после петнаест година. И први ђак који у Хуму седа у школски аутобус што вози до школе у седам километара удаљени Роч.

– Враћа се овде живот – каже први човек који је од рата наовамо стигао у Хум и остао. – Полако, али се враћа. Асфалтиран је пут до Роча, имамо трговину, још само школу да обновимо. Услов је најмање пет ђака, сад их је већ четворо. Куће се реновирају, али не како ко хоће. Да би неко добио право да је купи и адаптира, мора да се обавеже да ће бити стални становник Хума. Већ се неколико њих јавило...

Писмом, јер град нема телефонску везу. Устреба ли лекарска помоћ или нешто хитно, ту је токи-воки. Аутобус стиже трипут дневно, шверцовања нема јер возач и кондуктер познају све грађане поименце. Трговина „Мјешовито" ради два дана у недељи, средом и петком од 8 до 15 часова. Ретко, али корисно јер и нове цене се овде баш не журе.

Мало је градова у свету у којима мајка чим роди сина може да буде сигурна да ће он бити – градоначелник. У Хуму, без двоумљења, може. Пре петнаестак година обновљен је обичај бирања „жупана за лето дан". Сваке последње недеље јуна пред градским вратима заседа 12 судија, угледних грађана, и између себе предлажу два-три кандидата. Гласање је полујавно: на штапу са четири ћошка, рабошу, судије косиром урезују свој глас. На чијој страни је више рецки, тај, разумљиво постаје градоначелник (жупан) за наредну годину. Сваког месеца, са својим судијама, одређује план какве радне акције, али и кажњава оне који не дођу. Често решава и зађевице око испаше, сече шуме и међа пошто већина становника живи од земље.

У најмањем граду на свету недавно је боравио градоначелник једног од највећих – Шангаја. Био човек у Ријеци да у бродоградилишту „3. мај" потпише неке уговоре и стигао у, по специјалитетима, надалеко чувену „Хумску конобу". Ту се и родила идеја да се два града побратиме: Хум са 25 становника и Шангај чијим улицама шета 12,4 милиона људи. Како сада ствари стоје, званично потписивање докумената о побратимству очекује се у октобру, односно новембру.

Иначе, ако хоћете да пишете неком од становника, најсигурније је овако: Истра, СО Бузет, Месна заједница Роч, Хум...

Петар Милатовић

DIK BROWNE — ХОГАР СТРАШНИ

ЈЕ Л' ТИ МИЛО ШТО СИ ИСКОП'О ТАЈ ЈАРАК?

И ЈЕСТЕ И НИЈЕ...

НОВИ ЈАРАК С ВОДОМ ПРЕТВОРИО ЈЕ СТАРУ ТВРЂАВУ У ОТМЕН **ЗАМАК!**

САМО, МУКА ТИ ЈЕ С ЊИМ! ОКО ЊЕГА СТАЛНО МОРАШ ДА РАДИШ!

DIK BROWNE

А ЗАШТО ЈЕ ВОДА ТАКО ПРЉАВО ЗЕЛЕНА?

ТО ТИ ЈЕ, БРАТЕ, **ЖАБОКРЕЧИНА!**

СИПАЈ ТАЈ ВЕШ-ПЛАВ, ДРАГА!

ЕВО, ДРАГИ!

ПЉАС!

5-19

ВОДА ЈЕ ЈОШ ЗЕЛЕНА! СИПАЈ ЈОШ, ДРАГА!

ДА НЕ НАСТАНЕ **ПЛАВОКРЕЧИНА?**

ТОЛИКО ВОЛИМ ДРВО ДА РУШИМ КУЋУ!

МОГЛО БИ СЕ РЕЋИ ДА СЕ СТИХ „СВЕ ШТО РАСТЕ И ТРЕБА ДА РАСТЕ" У НАЈВЕЋОЈ МЕРИ ОДНОСИ НА ПОНАШАЊЕ ЈАПАНАЦА ПРЕМА РАСТИЊУ

Јапанци много држе до обичаја; шта год ново да се појави, они прво испробају да ли то може да се уклопи у већ постојеће – такав им је обичај. И држећи се обичаја измислили су икебану, брзе мотоцикле, џудо, кабуки, вокмена, хаику, транзисторске радио-пријемнике, јапанске вртове и још много тога. Док за џудо важи принцип „попусти да би победио", у хаику поезији песник мора цео доживљај да смести у седамнаест слогова, а за врт традиција прописује следеће: мора да се уређује крајње пажљиво – да би изгледао као да није уређиван. Сваки камичак се пажљиво одабере и пажљиво смешта да би изгледао као да се ту случајно нашао. Жбуње се шиша и поткресује да би изгледало као да га нико није дирао, и све тако.

Чак се и опале трешњине и друге латице остављају неко време на стази да појачају утисак природности. Све то од јапанских баштована захтева много вештине, труда и љубави.

Мада лепота врта највише долази до изражаја лети, главни посао пада уочи зиме. Тада се борови величанствених крошњи увезују у мрежу чврстих конопаца и то се зове јуки-зури, изнад бокора цвећа причвршћују се ветробрани звани комо-маки, палме се целе обуку у сламне капуте по имену вара-маки, па личе на страшила.

Све то може да се види и у врту Кенрокуен, у граду Каназава, који спада међу три најлепша врта у Јапану. Удешаван је скоро два века (1676-1822) и 1871. отворен је за јавност.

Главна атракција врта је 160-годишњи црни бор који се зове Карасаки. Толико је велики да прави хладовину величине кошаркашког игралишта.

„Бор је краљ дрвећа", каже главни баштован Исао Окамото после тридесет пет година искуства. Кад се приближи зима, он зна да одмора више нема. Сваког октобра он је на челу вредног тима, спреман за јуки-зури.

Јуки-зури, или заштита од снега, постојала је још у периоду Едо (1603-1867), али одакле тачно води порекло, не зна се. Јуки-зури Карасакија састоји се од пет „златних кишобрана", то јест од пет стубова пободених у земљу и око осамсто конопаца. Конопци су једним крајем везани за гране, другим за врх стуба, и служе да олакшају гранама терет снега.

Мада му је сврха заштита дрвећа од хладноће, снега и ветра, јуки-зури је постао симбол зиме у Јапану, што значи да је као декор често обавезан и тамо где није неопходан. Јапанци чак и кућно патуљасто дрвеће (бонсаи) осигуравају, све у духу традиције.

„Осећали бисмо се као кривци ако би се неком дрвету преко зиме нешто десило." У овим речима баштована Окамота одражава се став Јапанаца према дрвећу. Он и још педесет баштована, од октобра па до половине децембра не знају за одмор. Нешто касније, у јануару и фебруару, они ће трести снег са грана; у марту ће скидати јуки-зури, у јулу их чека прскање против инсеката и у августу заливање двапут дневно.

Борови симболишу дуговечност и свуда су на цени. Тако и у Такасакију где брачни пар Јаги води бригу о бору кога зову Хагивара старом око 450 година. Пре два и по века њихови преци добили су га на поклон. Тад је Хагивара већ био деда од око два века, али мали растом. Био је, наиме, патуљасто дрво у саксији. Чим су га посадили у земљу он је почео нагло да расте у ширину. Кад је стигао до куће све у духу обичаја, Јагијеви преци су кућу срушили да би Хагивара могао да настави куд је наумио. Нову кућу сазидали су нешто даље, али како се показало касније, недовољно далеко. Морали су је рушити још два пута. Ствар је у томе што је то био поклон од племића и као такав има посебну вредност. Данас је то див чије одржавање годишње кошта 600 000 динара.

„Он је наше благо, али и велика одговорност", поносно изјављује брачни пар Јаги.

„Легенда каже да бор живи 1000 година, али то је можда само легенда."

На крају, да кажемо: није лоше бити дрво, нарочито у Јапану.

Приредио: Милорад Иванић

Ако се облаче људи, понекад и кућни љубимци, време је да одело добије и дрвеће. То се бар засад, дешава само у Јапану. Иза ових сламних огртача у вара-мани стилу крију се саго-палме

Масаки Като, владин баштован, на делу: управо ушушкава дрвеће да се не прехлади у току зиме.

Овај филм је прављен за мушкарце а главна глумица Каламити Џејн жена која пуца, игра убицу мужа, ради у циркусу и циркa алкохол док је не убије

ОВА ЖЕНА НЕПОГРЕШИВО ПУЦА

Немамо речи

Колико страних језика учите? Један? Два? Или можда чак и три? У сваком случају, далеко сте још од тога да се поредите с кардиналом Ђузепеом Мезофантијем (1774–1849), управником Ватиканске библиотеке у Риму. Овај полиглота је могао да преводи са 144 језика и 72 дијалекта, а течно је говорио 27 језика!

Упознајте се с Каламити Џејн

Марта Џејн Канари, алијас Каламити (Џумбус) Џејн, рођена је 1. маја 1852. год. Њени родитељи су имали свој ранч, али Џејн је решила, кад јој је било шеснаест година, да оде од куће и буде свој човек. Сматрајући да то лакше полази за руком мушкарцима него женама, облачила се као мушко и чак се пријавила у америчку војску! Служила је код генерала Кастера, али је брзо откривено да припада слабијем полу па је наглавачке избачена из пука.

Ако сте гледали филм „Џумбус Џејн" са Дорис Деј у насловној улози, сигурно је замишљате као згодну плавушу која дивно пева. Међутим, у стварности, Џејн је била све, само не то. Зна се да је била ружна к'о поноћ, пушила цигаре, жвакала дуван, пила као смук, псовала као кочијаш и имала песницу јаку као маљ.

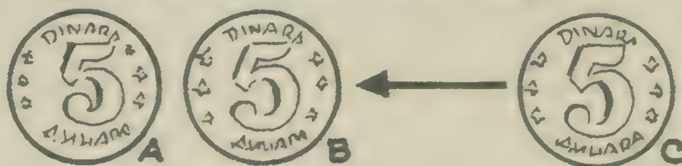

Године 1870. удала се за „Дивљег Била" Хикока, и с њим имала ћерку Џин коју је убрзо поверила неким људима на чување, па је могла да настави да води свој начин живота. Хикок је убијен 1876. и његовог убицу је лично Џејн гонила док га није ухватила. Удала се још једном, али овога пута брак јој није успео.

Каламити се најзад скрасила у трупи Буфала Била са којом је обишла Америку, представљајући пред публиком драматичне тренутке из свога живота. Али, пиће је чинило своје, па су је најурили из трупе као пропалицу. Ствари су се затим развијале за Џејн вртоглаво од лошег ка горем: вређала је представнике закона, правила неред у бару пуцајући насумце и најзад закачила запаљење плућа од кога је и умрла 1902. у педесетој години. Према онима који јој нису баш били наклоњени, пред крај је изгледала као „дртина од седамдесет". Толико о плавој лепотици Дивљег запада!

Питамо данас – одговарамо у петак

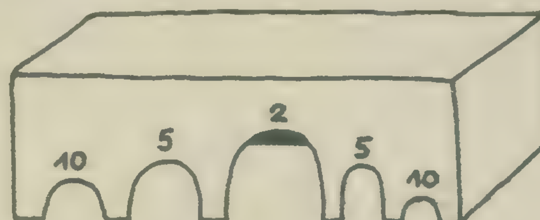
Питање од прошле недеље сигурно вам се учинило лако, мислимо на оно који су успели да га реше. За оне друге ево решења. Да бисте ставили новчић Ц између новчића А и Б а да не дотакнете А и не померите Б, требало је да врхом прста јако притиснете Б а онда прстом друге руке упутите Ц да удари у Б. Од тог ударца А ће да се помери и направи место за Ц. Сада вам још само остаје да са задовољством Ц ставите између А и Б!

Данашње питање биће лако за пецароше – с тим што предност имају они који употребљавају глисте, а не муве. Ево о чему је реч: број глиста се у посуди удвостручава сваког минута. За један сат, посуда је пуна. Када је напуњена до пола?

Згодна игра

Ово је идеја за једноставну игру помоћу које можете да проверите координацију између ваше руке и ока – тј. да проверите да ли вам успева кад играте кликера да кликер упутите тачно на место у које гледате? Изрежите рупе различите величине на кутији од ципела, као што је представљено на нашем цртежу. Одредите затим која рупа доноси колико поена. Са раздаљине од једног метра покушајте да кликер протерате кроз рупу, за коју сте се одлучили пре него што баците кликер.

Да ли је ваша мачка телепата?

Ако вас занима да ли ваша мачка има телепатске способности, морате да сачекате да она заузме седећи положај – никако лежећи – да је мирна и спокојна и да вам окрене главу. А ви седите, удобно се наместите и психички се опустите. Тек тада добро се загледајте у вашу мачку и не склањајте поглед с ње следећих десет секунди. Тиме бисте могли да продубите њену пажњу средствима која нису телепатска.

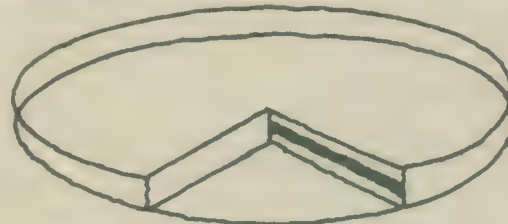
За време тих десет секунди, док је фиксирате, мислите на неке лепе тренутке када сте се играли с њом или када сте је мазили. Ако ваша мачка окрене главу и погледа вас, ставите на хартију једну рецку. Поновите овај тест још 19 пута током дана.

Тада пребројте колико сте црта забележили. Према добијеном резултату можете одредити степен психичке снаге којом располаже ваша љубимица. Ако има више од 15 рецки, то је одлично, између 13 и 15, добро, између 10 и 12 задовољавајуће.

Све смо ово сазнали из једне књиге која се на озбиљан начин бави тајним снагама којима располаже мачја врста. Али, ако немате мачку, немојте да очајавате, покушајте исти овај тест на некој особи која седи испред вас у трамвају!

Где се крије парче колача

Ако сте љубитељ колача, погледајте наш цртеж. Њему недостаје једно парче које је неко већ појео: Сада окрените цртеж (Забавник) унатрашке. Шта видите? Је ли то парче које је неко појео – или је неко појео цео колач а вама оставио само једно парче?

Рекли су о кукавичлуку

КОНФУЧИЈЕ:
Знати шта је право а то не учинити најгори је кукавичлук!
ШЕКСПИР:
Кукавице се боре кад више немају куд да беже...
ГЕТЕ:
Кукавица прети само кад је на сигурном!
НАПОЛЕОН:
Не бих се никада плашио да признам свој кукавичлук, ако би ми то ишло у прилог!

Мила и Тимоти Бајфорд

• НАГРАДНА ИГРА • НАГРАДНА ИГРА • НАГРАДНА ИГРА • НАГРАДНА ИГРА

НАГРАДНЕ ПИТАЛИЦЕ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" И ИРО „ПРОСВЕТА"

666 НАГРАДА

Чији је ово рукопис?

ДА ЛИ ПОЗНАЈЕТЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ КЛАСИКЕ? ВЕРУЈЕМО ДА МНОГЕ ЗНАТЕ ПО ЊИХОВИМ ДЕЛИМА, АЛИ ТО ТРЕБА И ДА ДОКАЖЕТЕ. ОРГАНИЗАТОРИ ОВЕ ИГРЕ, „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" И „ПРОСВЕТА" ИЗ БЕОГРАДА, ОБЕЗБЕДИЛИ СУ ЗА НАШЕ ЧИТАОЦЕ 666 ВРЕДНИХ НАГРАДА

Једини кофер који је у конвикту био откључан и у који Дуле скоро није ни завиривао, то је био његов, сиротињски кофер, без браве, скоро празан. Оно ствари што је имао, све је држао у ладици свог стола, у учионици: пар веша, двоје чарапа, пешкир и мало школског прибора.

Досјетљиви Крсто Бува зато је читаве једне године све што би добио од хране трпао у Дулин кофер, јер се овај никад није сјећао да ту завири. Тек једном, случајно, он отвори ту Бувину смицалицу и отада је сваки дан завиривао у свој кофер шапћући:

— Нек да видимо да се није што уловило!

Због свега овога Дуле је још прве године у конвикту добио надимак Дуле Забит Хајдук

И тако је мој дјед Раде живио и вијек вјековао сасвим просто и једноставно: нит је од чега нарочито бјежао, нит је, опет, био лак да за нечим потрчи и упадне у какву незгоду. Текао је смирено као оплићала избистрена јесења ријечица, не надај се од ње никаквој невјери, јасна ти је и провидна до посљедњег каменчка и сјенке у округлом виру под врбом.

А ипак, деси ли се ма какав необичан догађај у нашем крају, па чак и подаље, неће ти тај лако минути а да се бар малчице не очеше о дједа Раду. Тек бар толико да се сусретну и омиришу, ништа више.

Тако је дјед јавно, пред црквом, уз гласно шмрцање, оплакао кад је чуо за смрт цара Фрање Јосифа: „Ето, стар је човјек, оглувио, кажу, ко топ, а одавна и обудовио, богзна је л' га имао ко и припазити, знаш ти данашње снаје."

Пустио је исто тако сузу и за краљем Петром: „Глед'о сам га на слици, имао је бијеле бркове, а веле да је и опанке носио."

Кад поумираше цареви, и краљеви, дјед нађе прилику да се расплаче кад је први пут чуо ново црквено звоно (безбели, он му је био кум!), наузлиса се за комшијом Митом, кога је убио гром, а не пропусти ни то да ожали наш стари млин поточар, изненада изгорио у ноћном пожару.

Све тако некако пролази свако чудо мимо њега па га за узгред и дотакне као да вели: „Збогом, Раде, ево и мени дође суђена и посљедња."

Ипак, шта се десило да десило, дјед ни од чега није правио велику причу. Било па било, шта му сад ти можеш. Зато се и живи на овој земљи да свашта дочекаш и преко леђа преметнеш.

Овом, као и у три наредна броја, објавићемо укупно ЧЕТИРИ питања на која читаоци „Забавника" треба да одговоре. Верујемо да неће бити тешко и да ће сви наши читаоци, који се укључе у игру, дати тачна решења. А о чему се ради?

ПРВИ ЗАДАТАК

Пред вама је факсимил рукописа и одломак из дела једног истакнутог југословенског писца. Ваш задатак је да пажљиво прочитате текст и на линији испод „печата", у коме се налази број 1, упишете име и презиме писца чији текст и рукопис објављујемо у овом броју.

НАПОМЕНА

Одговоре немојте слати док не објавимо сва ЧЕТИРИ питања. Уз четврти задатак објавићемо упутства како да шаљете одговоре. До тада будите стрпљиви и чувајте купоне јер појединачне одговоре нећемо уважавати.

НАГРАДЕ

Сви који тачно одговоре на сва ЧЕТИРИ питања стичу право да добију једну од 666 награда, а НАГРАДЕ су:

Прве награде:
60 комплета сабраних дела југословенских писаца
Остале награде:
6 полугодишњих претплата на „Политикин забавник"
600 ЛП плоча домаће забавне и народне музике

Испод печата упишите име и презиме писца

Илустровао: Бране Јовановић

ЗАШТО ЈЕ ОДЛИКОВАНА ПОСАДА „ХХ3”

АМЕРИЧКИ ВОЈНИ ХЕЛИКОПТЕР ЈЕДВА ЈЕ ИЗБЕГАО КАТАСТРОФУ СПАСАВАЈУЋИ РАЊЕНОГ РУСКОГ РИБАРА

Звоњава телефона је пренула из сна двадесетогодишњег Мајкла Цека, наредника у америчкој ваздушној бази „Елмендорф” на Аљасци. Подигао је слушалицу и моментално се разбудио: руски брод у америчком делу Беринговог мора. Време је било пасје.

Око дванаест сати те ноћи, на руском рибарском броду „Гротовиј”, деветнаестогодишњи морнар Саша Гудков је управо паковао рибу у замрзивач. Изненада, лопатице великог точка преко кога се риба убацивала у хладњак ухватиле су му руку. Док су му другови притекли у помоћ, од шаке је остала само безоблична маса искиданог меса и костију. Крв је шикљала на све стране. Пошто му је указао прву помоћ, бродски лекар је позвао базу „Елмендорф”.

Командант спасилачког хеликоптера „ХХ3” Бил Гилин и његов копилот, поручник Лари Сандовал, гледали су стење преко кога је требало пренети рањеника. Мораће да лете на висини од 45 до 60 метара, што уз јак ветар и кишу није нимало лако. Поред тога, требало је спустити трећег члана екипе, Мајкла Цека на брод који је одозго, због својих многобројних антена, неодољиво подсећао на јежа.

Ипак су нашли један део на који је Мајкл могао да се спусти. Преокупиран бригом, он је заборавио да навуче специјални комбинезон. Уколико би без њега пао у воду, нашао би смрт за свега неколико минута.

Њишући се на ивици кабла и вешто избегавајући антене и катарке које су биле свуда около, Мајкл се спустио на палубу. Намучио се док је велику корпу у којој је почивао преплашени рањеник закачио за сајлу. Дао је сигнал и Армстронг је горе укључио мотор.

Велики талас је изненада подигао брод и он је буквално полетео. Цек је осетио како му тло измиче испод ногу и унезверено се ухватио за сајлу изнад корпе с рањеником. Нагло је полетео нагоре. Имао је утисак да ће му трзај ишчупати руку из рамена. Покушао је да се ухвати и другом руком али узалуд. Дубоко доле, таласи су бацали велики брод као орахову љуску.

Армстронг је погледао доле и у трену схватио у каквом се положају налази његов друг. Узбунио је копилота и овај је одмах зауставио уређај за дизање корпе. Несрећници су се љуљали на неких шездесет метара изнад мора.

Док се левом руком држао, Цек је панично тражио било какав ослонац за који би се ухватио. Ледена киша му је кочила прсте и лице. Мислио је да ће му мишићи на рамену попуцати. Знао је да неће моћи још дуго да издржи. А ако падне у воду, биће мртав за тили час.

Армстронг се очајан нагињао кроз врата хеликоптера. Несрећнике није могао да врати на брод јер је то било сувише ризично. Ако би поново покренуо сајлу, трзај би бацио његовог друга у воду. Време је одмицало.

У Цековој глави се све помешало. Мирис мора, насртаји ветра, грчеви у руци, брујање хеликоптера, све се стапало у бол који му је парао тело. Неколико пута је покушао да стави десну ногу на корпу али није могао да је подигне довољно високо. Чинило му се да му је тело од олова. Ветар га је силовито носио час тамо час овамо. „Држи се”, говорио је себи. Сетио се своје жене Мери. Руку више није осећао. Једина шанса му је била да се попне на корпу. Покушао је још једном, полако. Упро је свом снагом. Још мало... и опет промашај. Поново је пао и силовито тргнуо руку.

Таласи испод њега су му сада изгледали пријатни и меки. Звали су га да скочи. Стисак му је попустио а воља ослабила. Већ је хтео да се пусти када је угледао Сашин поглед пун молбе и охрабрења. Решио је да покуша још једном. Лагано је подигао ногу и овога пута успео. Попео се на корпу. Сашино лице се развукло у осмех.

Сав срећан што је Цек успео, Армстронг је поново укључио мотор. Кад се корпа подигла до трупа уже је поново стало. Корпа је запела за цев за довод горива која се налазила испод врата. „Шта ли је сад?”, упитао се Армстронг.

Мајкл Цек је, иако у полусвесном стању, прикупио последњу снагу и држећи се чврсто за корпу, одгурнуо ногама од трупа хеликоптера. Маневар је успео и два несрећника су прешла и тај последњи метар. Армстронг је нагнут онолико колико му је сигурносни појас дозвољавао, прихватио једног па другог човека. Кад су ушли у летелицу дошло је до праве експлозије радости.

Дванаст дана касније, Саша Гудков је напустио болницу и вратио се у своју земљу. Цела посада „ХХ3” је одликована због показане храбрости.

Мајкл Цек је тужан што ни до данас није успео да упозна друга с којим је провео драматичне тренутке.

М. М. П.

МОДЕСТИ БЛЕЈЗ:

Марионета

II ДЕО

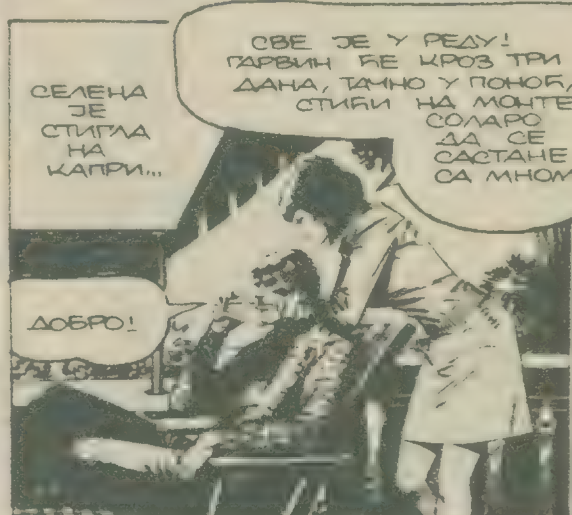
ПИШЕ: ПИТЕР О ДОНЕЛ (PITER O DONEL) ЦРТА: РОМЕРО (ROMERO)

БИВШИ ТРГОВАЦ РОБЉЕМ, МАХМУД, ОТЕО ЈЕ МОДЕСТИ С НАМЕРОМ ДА ЈОЈ СЕ ОСВЕТИ ШТО ГА ЈЕ ПРИМОРАЛА ДА ЗАУВЕК ОСТАВИ СВОЈ ПОСАО. ПОМОЋУ ДРОГЕ И ХИПНОЗЕ ДОКТОР БАУМ ЈЕ ДОВЕО МОДЕСТИ У СТАЊЕ ПОТПУНЕ АМНЕЗИЈЕ И ПРЕДСТАВИО ЈОЈ ВИЛИЈА ГАРВИНА КАО ЊЕНОГ НАЈВЕЋЕГ НЕПРИЈАТЕЉА. ВИЛИ У МЕЂУВРЕМЕНУ УЛАЗИ У ТРАГ МОДЕСТИ...

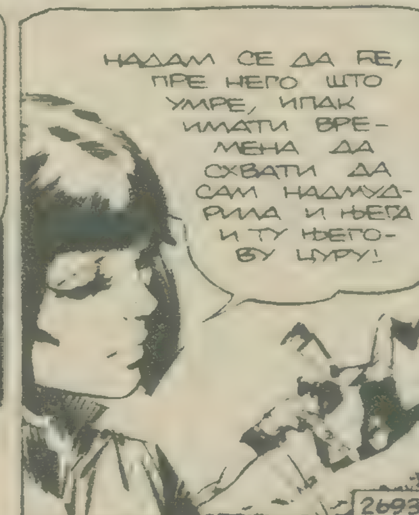

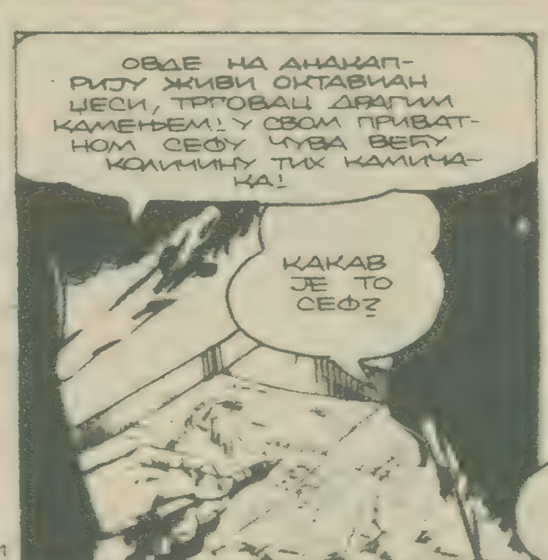

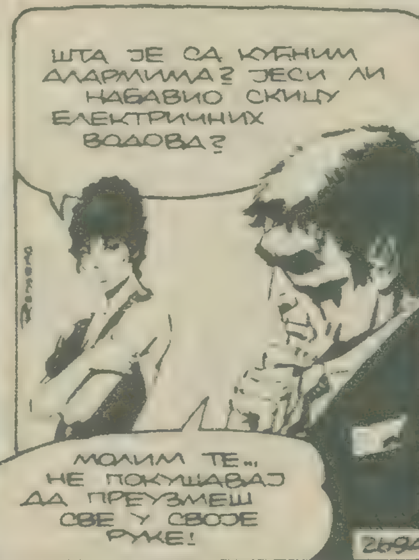

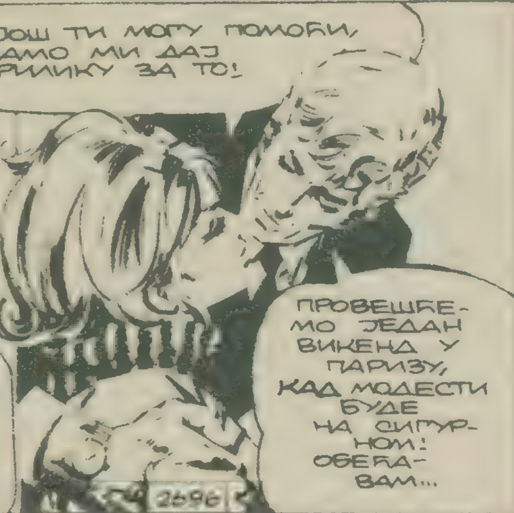

ТИ ЈЕСИ У ФИЗИЧКОЈ ФОРМИ, АЛИ ПАМЋЕЊЕ ТИ СЕ ЈОШ НИЈЕ ВРАТИЛО! ДОКТОР БАУМ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА У ОВОМ ПОСЛУ МОЖЕШ ИМАТИ САМО НЕКИ МАЊИ ЗАДАТАК!

ТИ ЋЕШ ТОРБУ СА УКРАДЕНИМ КАМЕЊЕМ ОДНЕТИ ДО ВРХА МОНТЕ СОЛАРА ГДЕ ЋЕ ИХ ПРЕУЗЕТИ ХЕЛИКОПТЕР!

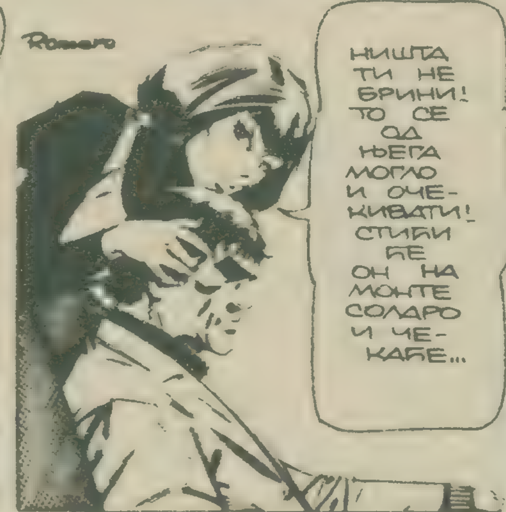

ЈЕ ЛИ ТО **СВЕ?**
ОВОГ ПУТА, **ДА!**
2695

А У РИМУ...
МОЛИМ ТЕ, ВИЛИ! ИДЕМ И ЈА С ТОБОМ НА КАПРИ!
НЕ, МОД! ВРАЋАШ СЕ У ЛОНДОН!

ТАРЕНТ МЕ ЈЕ ПОСЛАО ДА ТИ ПОМОГНЕМ, ДА ТИ БУДЕМ ОСЛОНАЦ... ОХ, БАШ САМ БИЛА ЛУДА...
НЕМОЈ ТАКО, МОД! БИЛО МИ ЈЕ ЛЕПО С ТОБОМ!

ЈОШ ТИ МОГУ ПОМОЋИ, САМО МИ ДАЈ ПРИЛИКУ ЗА ТО!
ПРОВЕШЋЕМО ЈЕДАН ВИКЕНД У ПАРИЗУ, КАД МОДЕСТИ БУДЕ НА СИГУРНОМ! ОБЕЋАВАМ...
2696

ИМА ЧЕТИРИ ЧАСА ДО ПОНОЋИ, А ГАРВИН ЈОШ НИЈЕ СТИГАО НА КАПРИ!
ХОЋЕШ РЕЋИ ДА ГА НИКО ЈОШ НИЈЕ ВИДЕО?

НИШТА ТИ НЕ БРИНИ! ТО СЕ ОД ЊЕГА МОГЛО И ОЧЕКИВАТИ! СТИЋИ ЋЕ ОН НА МОНТЕ СОЛАРО И ЧЕКАЋЕ...

...ДА БУДЕ УБИЈЕН!
2697

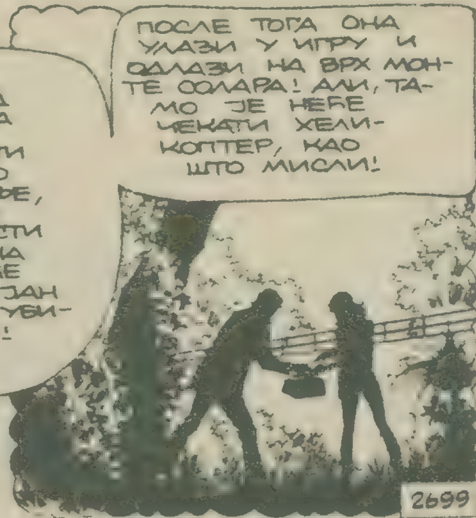

ИДИ САД, МОДЕСТИ, И ЗАУЗМИ ПОЛОЖАЈ!

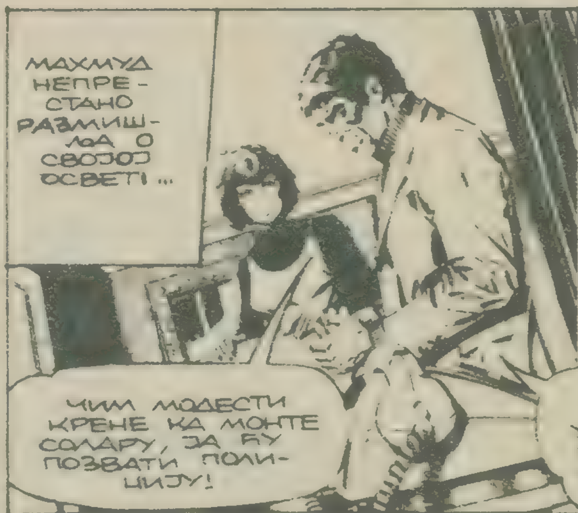

ЈА БИХ РАДИЈЕ СА МУРАДОМ ОТВАРАЛА СЕФ! МИСЛИМ ДА БИХ МУ БИЛА ОД ВЕЋЕ КОРИСТИ НЕГО ТИ ЊЕГОВИ МОМЦИ!
2698

ДРАГА МОЈА, ОПЕРАЦИЈА ЈЕ ВЕЋ ПОЧЕЛА! НЕ ОЧЕКУЈЕШ ВАЉДА ДА САД ИЗМЕНИМ ПЛАН?
НЕ! ПОЛАЗИМ!

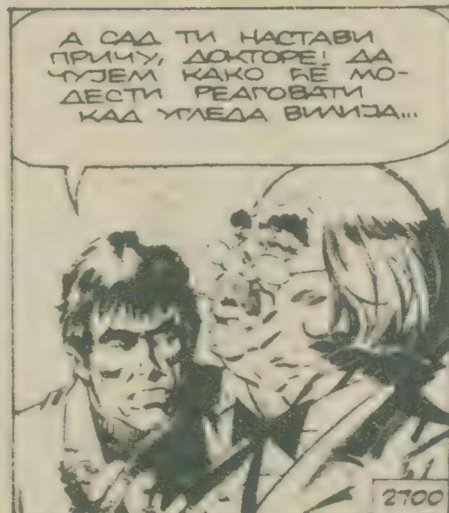

ДА... ПРИЈАТНО ЈЕ ЧАК И САМО РАЗМИШЉАТИ О ТОМЕ!
НАЈЗАД, СВЕ ПОЛАКО ПОСТАЈЕ СТВАРНОСТ! ОСВЕТА СЕ БЛИЖИ...

МУРАД И КОСА ЋЕ УКРАСТИ ДРАГО КАМЕЊЕ, АЛИ МОДЕСТИ НЕ ЗНА ДА ЋЕ ОКТАВИЈАН БИТИ УБИЈЕН!

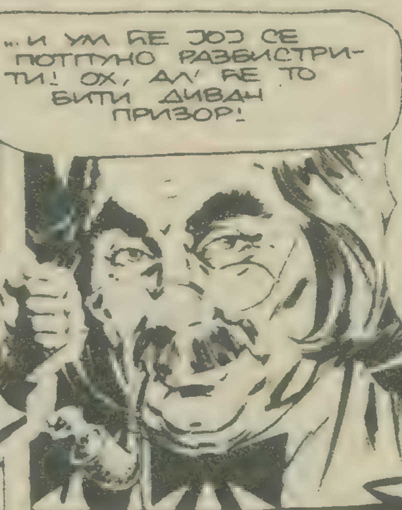

ПОСЛЕ ТОГА ОНА УЛАЗИ У ИГРУ И ОДЛАЗИ НА ВРХ МОНТЕ СОЛАРА! АЛИ, ТАМО ЈЕ НЕЋЕ ЧЕКАТИ ХЕЛИКОПТЕР, КАО ШТО МИСЛИ!
2699

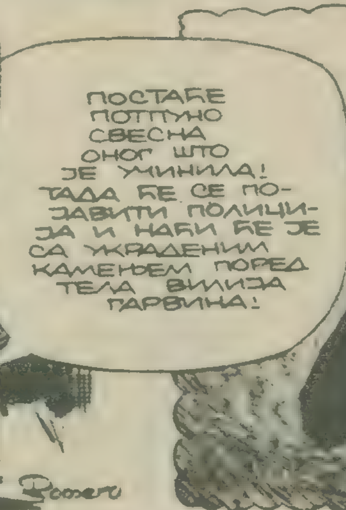

МАХМУД НЕПРЕСТАНО РАЗМИШЉА О СВОЈОЈ ОСВЕТИ...
ЧИМ МОДЕСТИ КРЕНЕ КА МОНТЕ СОЛАРУ, ЈА ЋУ ПОЗВАТИ ПОЛИЦИЈУ!

РЕЋИ ЋУ ДА ЈЕ ЦЕСИ ПОКРАДЕН И УБИЈЕН А И ТО ГДЕ МОГУ НАЋИ КРИВЦЕ-МОДЕСТИ БЛЕЈЗ И ВИЛИЈА ГАРВИНА!

А САД ТИ НАСТАВИ ПРИЧУ, ДОКТОРЕ! ДА ЧУЈЕМ КАКО ЋЕ МОДЕСТИ РЕАГОВАТИ КАД УГЛЕДА ВИЛИЈА...
2700

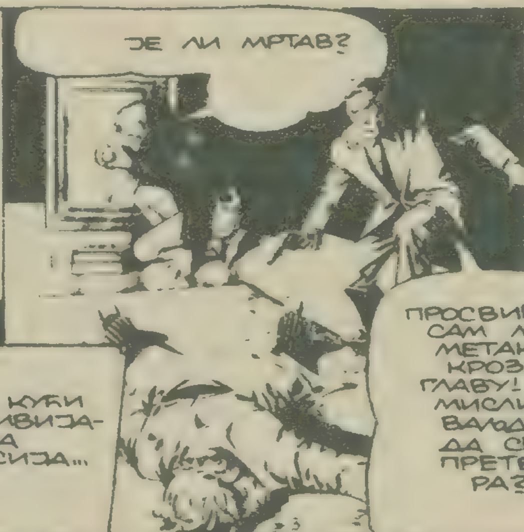

УБИЋЕ ГА БЕЗ ОКЛЕВАЊА! АЛИ, ПУЦЊАВА ЋЕ ЈОЈ ВРАТИТИ ПАМЋЕЊЕ...

...И УМ ЋЕ ЈОЈ СЕ ПОТПУНО РАЗБИСТРИТИ! ОХ, АЛ' ЋЕ ТО БИТИ ДИВАН ПРИЗОР!
А!

ПОСТАЋЕ ПОТПУНО СВЕСНА ОНОГ ШТО ЈЕ УЧИНИЛА! ТАДА ЋЕ СЕ ПОЈАВИТИ ПОЛИЦИЈА И НАЋИ ЋЕ ЈЕ СА УКРАДЕНИМ КАМЕЊЕМ ПОРЕД ТЕЛА ВИЛИЈА ГАРВИНА!

2701

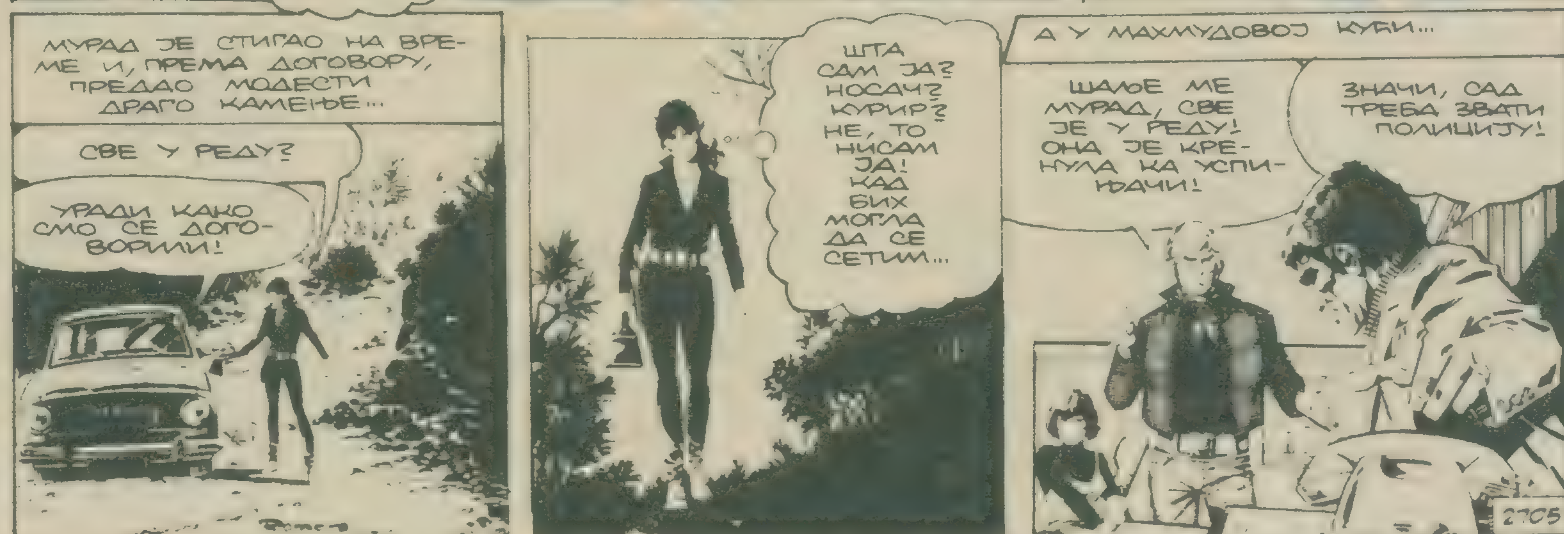

МОДЕСТИ ЋЕ ОСТАТИ ИЗА РЕШЕТАКА ДО КРАЈА ЖИВОТА И ТО СА ОСЕЋАЊЕМ КРИВИЦЕ ДА ЈЕ ЊЕНА РУКА УСМРТИЛА ВИЛИЈА!

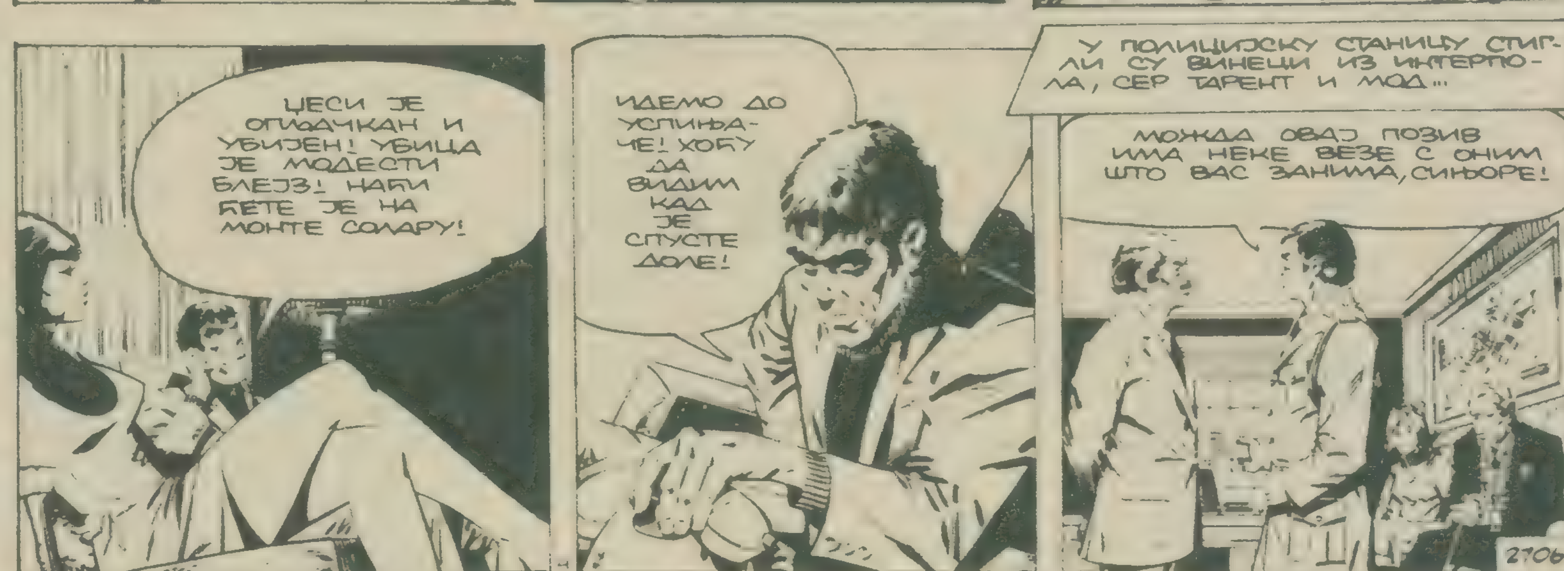

ЈЕ ЛИ МРТАВ?
А У КУЋИ ОКТИВИЈАНА ЦЕСИЈА...

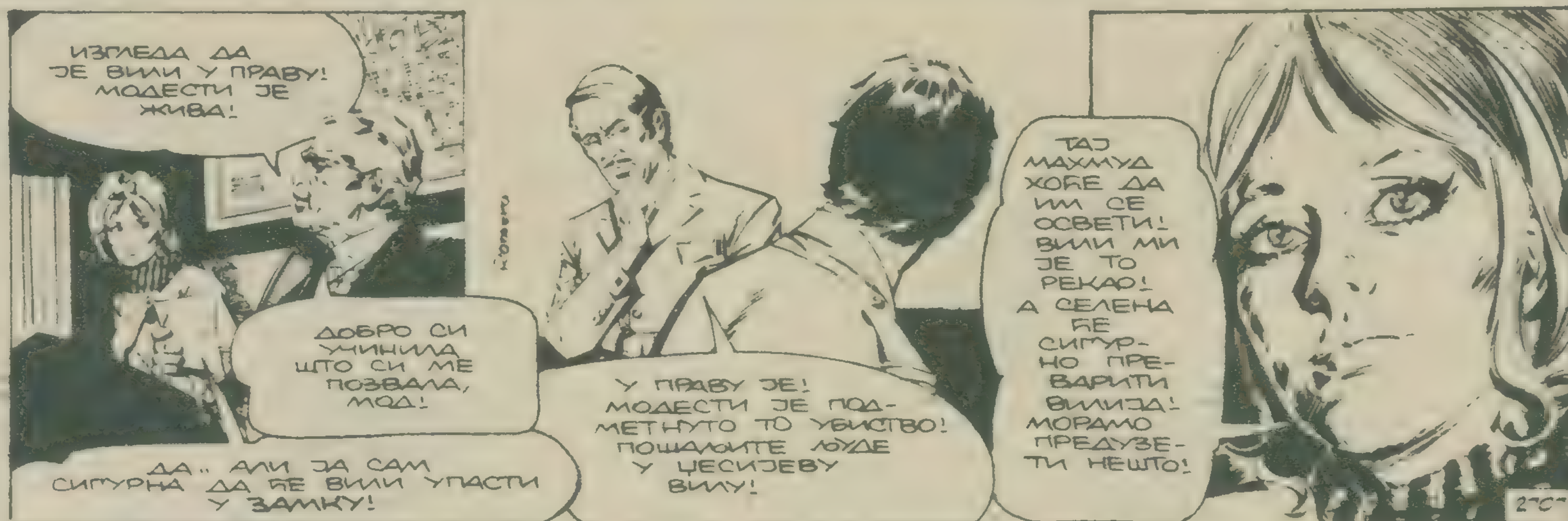

НЕ ПОСТАВЉАЈ ГЛУПА ПИТАЊА ВЕЋ ОТВАРАЈ СЕФ! ЗА ЈЕДАН ЧАС МОРАМ МОДЕСТИ ДА ПРЕДАМ ПЛЕН!
ПРОСВИРО САМ МУ МЕТАК КРОЗ ГЛАВУ! НЕ МИСЛИШ ВАЉДА ДА СЕ ПРЕТВАРА?
2702

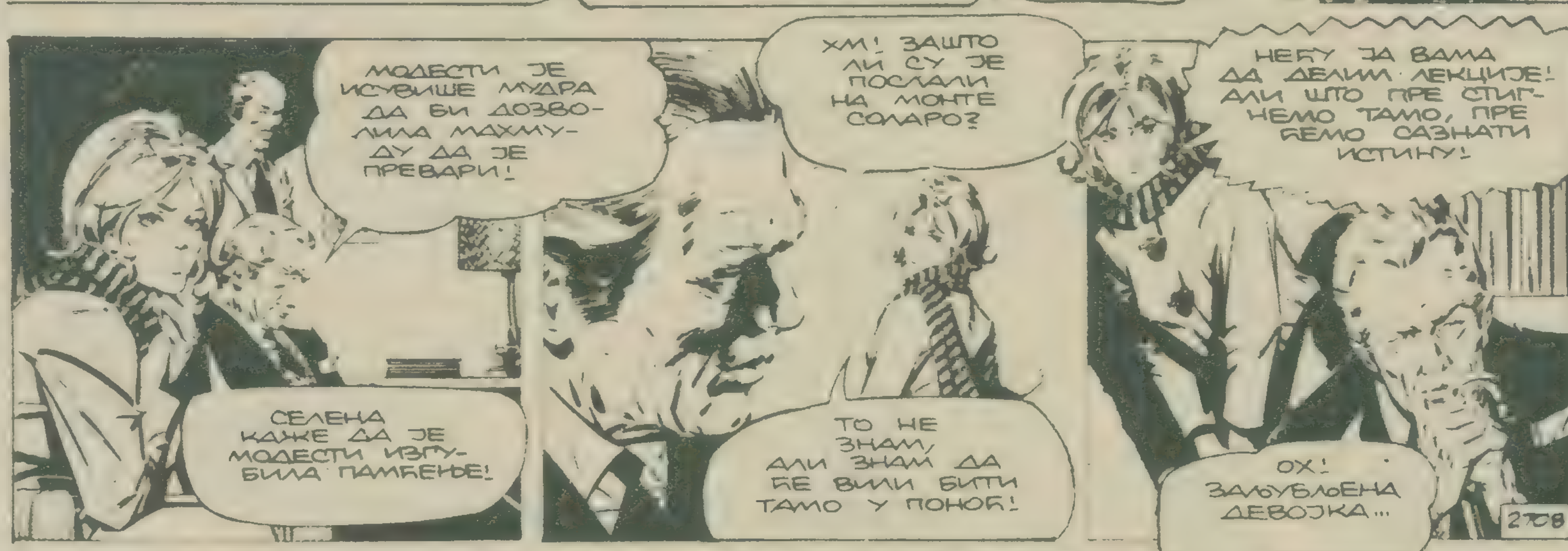

НА ПОЛАЗНОЈ СТАНИЦИ УСПИЊАЧЕ ЗА МОНТЕ СОЛАРО...
ДОБРО ВЕЧЕ, ВАРКИ! УЖИВАШ НА ЧИСТОМ ВАЗДУХУ?
ЈА САМ ИНЖЊЕР КОЈИ ИСПИТУЈЕ СИГУРНОСТ ЖИЧАРЕ!
НИСАМ ВАС ОВДЕ ОЧЕКИВАО, ДОКТОРЕ БАУМ!
ЈА САМ УМЕТНИК, ВАРКИ! ПРИРЕДИО САМ СЛАВЉЕ ЗА ВЕЧЕРАС И ХОЋУ ДА ВИДИМ КАКО ЋЕ СВЕ ПРОТЕЋИ!
2703

ВИЛИ СЕ УСКИМ ПУТЕЉКОМ ПЕЊАО НА МОНТЕ СОЛАРО...
АКО СТИГНЕМ ПОСЛЕ ПОНОЋИ, БИЋЕ КАСНО...
УСПИЊАЧА РАДИ! БАШ ЧУДНО!
БИЛО БИ МИ ЛАКШЕ ДА СЕ ПОВЕЖЕМ, АЛ' БОЈИМ СЕ НЕКИХ НЕПРЕДВИЂЕНИХ НЕПРИЛИКА...
2704

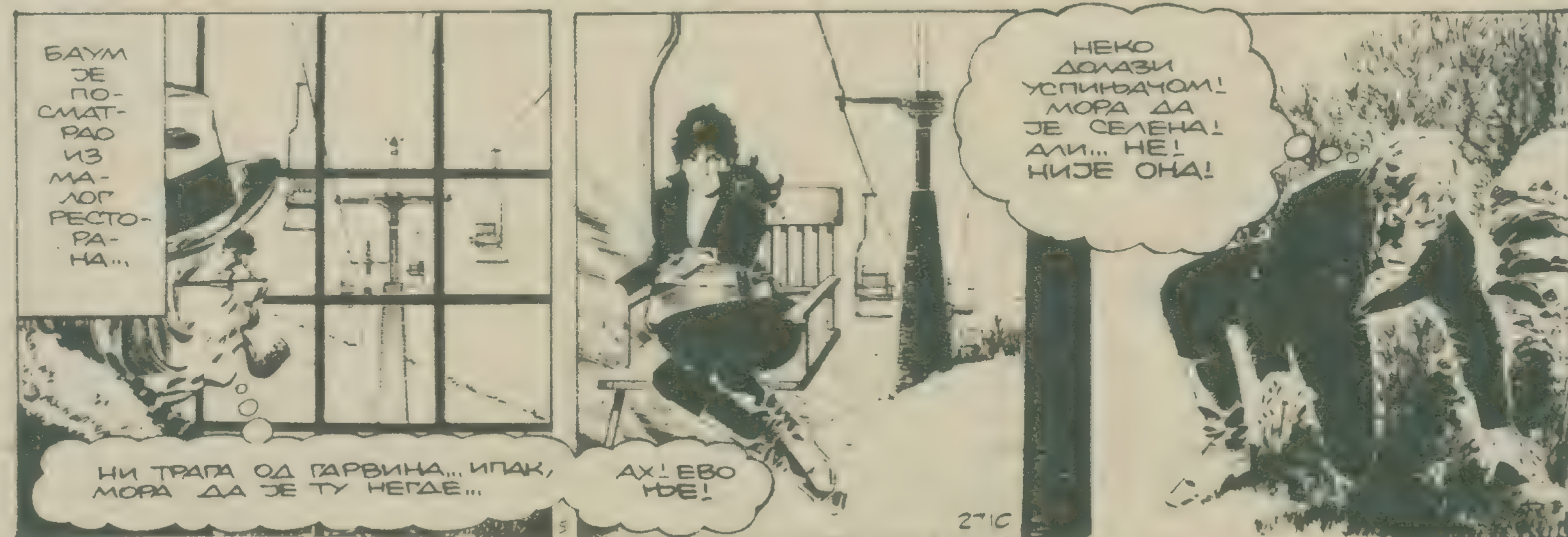

МУРАД ЈЕ СТИГАО НА ВРЕМЕ И, ПРЕМА ДОГОВОРУ, ПРЕДАО МОДЕСТИ ДРАГО КАМЕЊЕ...
СВЕ У РЕДУ?
УРАДИ КАКО СМО СЕ ДОГОВОРИЛИ!
ШТА САМ ЈА? НОСАЧ? КУРИР? НЕ, ТО НИСАМ ЈА! КАД БИХ МОГЛА ДА СЕ СЕТИМ...
А У МАХМУДОВОЈ КУЋИ...
ШАЉЕ МЕ МУРАД, СВЕ ЈЕ У РЕДУ! ОНА ЈЕ КРЕНУЛА КА УСПИЊАЧИ!
ЗНАЧИ, САД ТРЕБА ЗВАТИ ПОЛИЦИЈУ!
2705

ЦЕСИ ЈЕ ОПЉАЧКАН И УБИЈЕН! УБИЦА ЈЕ МОДЕСТИ БЛЕЈЗ! НАЋИ ЋЕТЕ ЈЕ НА МОНТЕ СОЛАРУ!
ИДЕМО ДО УСПИЊАЧЕ! ХОЋУ ДА ВИДИМ КАД ЈЕ СПУСТЕ ДОЛЕ!
У ПОЛИЦИЈСКУ СТАНИЦУ СТИГЛИ СУ ВИНЕЦИ ИЗ ИНТЕРПОЛА, СЕР ТАРЕНТ И МОД...
МОЖДА ОВАЈ ПОЗИВ ИМА НЕКЕ ВЕЗЕ С ОНИМ ШТО ВАС ЗАНИМА, СИЊОРЕ!
2706

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ВИЛИ У ПРАВУ! МОДЕСТИ ЈЕ ЖИВА!
ДОБРО СИ УЧИНИЛА ШТО СИ МЕ ПОЗВАЛА, МОД!
ДА... АЛИ ЈА САМ СИГУРНА ДА ЋЕ ВИЛИ УПАСТИ У ЗАМКУ!
У ПРАВУ ЈЕ! МОДЕСТИ ЈЕ ПОДМЕТНУТО ТО УБИСТВО! ПОШАЉИТЕ ЉУДЕ У ЦЕСИЈЕВУ ВИЛУ!
ТАЈ МАХМУД ХОЋЕ ДА ИМ СЕ ОСВЕТИ! ВИЛИ МИ ЈЕ ТО РЕКАО! А СЕЛЕНА ЋЕ СИГУРНО ПРЕВАРИТИ ВИЛИЈА! МОРАМО ПРЕДУЗЕТИ НЕШТО!
2707

МОДЕСТИ ЈЕ ИСУВИШЕ МУДРА ДА БИ ДОЗВОЛИЛА МАХМУДУ ДА ЈЕ ПРЕВАРИ!
СЕЛЕНА КАЖЕ ДА ЈЕ МОДЕСТИ ИЗГУБИЛА ПАМЋЕЊЕ!
ХМ! ЗАШТО ЛИ СУ ЈЕ ПОСЛАЛИ НА МОНТЕ СОЛАРО?
ТО НЕ ЗНАМ, АЛИ ЗНАМ ДА ЋЕ ВИЛИ БИТИ ТАМО У ПОНОЋ!
НЕЋУ ЈА ВАМА ДА ДЕЛИМ ЛЕКЦИЈЕ! АЛИ ШТО ПРЕ СТИГНЕМО ТАМО, ПРЕ ЋЕМО САЗНАТИ ИСТИНУ!
ОХ! ЗАЉУБЉЕНА ДЕВОЈКА...
2708

ЗА ТО ВРЕМЕ...
МОДЕСТИ ЈЕ КРЕНУЛА ГОРЕ ПРЕ ДЕСЕТ МИНУТА!
И ПОЛИЦИЈА САМО ШТО НИЈЕ СТИГЛА!
НАЋИ ЋЕМО ЗГОДНО МЕСТО ЗА ОСМАТРАЊЕ! ГДЕ ЛИ ЈЕ САД НАШ ДРАГИ ПРИЈАТЕЉ ХАНС?
ДОКТОР БАУМ? ОТИШАО ЈЕ ГОРЕ ПРЕ ПОЛА ЧАСА!
ШТА?
КАЖЕ ДА ХОЋЕ ДА ВИДИ СВОЈЕ ДЕЛО!
2709

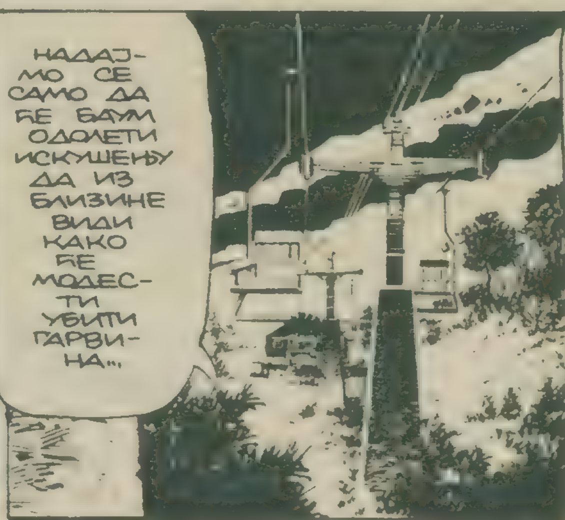

БАУМ ЈЕ ПОСМАТРАО ИЗ МАЛОГ РЕСТОРАНА...
НИ ТРАГА ОД ГАРВИНА... ИПАК, МОРА ДА ЈЕ ТУ НЕГДЕ...
АХ! ЕВО ЊЕ!
НЕКО ДОЛАЗИ УСПИЊАЧОМ! МОРА ДА ЈЕ СЕЛЕНА! АЛИ... НЕ! НИЈЕ ОНА!
2710

НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ... ОСЕЋАМ ТО... КАД БИХ САМО МОГЛА ДА ЗНАМ ШТА?
ПРИНЦЕЗО!
ЧИМ ЈЕ МОДЕСТИ УГЛЕДАЛА ВИЛИЈА, РЕФЛЕКСНО ЈЕ ПОТЕГЛА ОРУЖЈЕ...
ГАРВИН! УБИЈ ГА, ПРЕ НЕГО ШТО ОН УБИЈЕ ТЕБЕ...
НЕ! ЧЕКАЈ!
2711

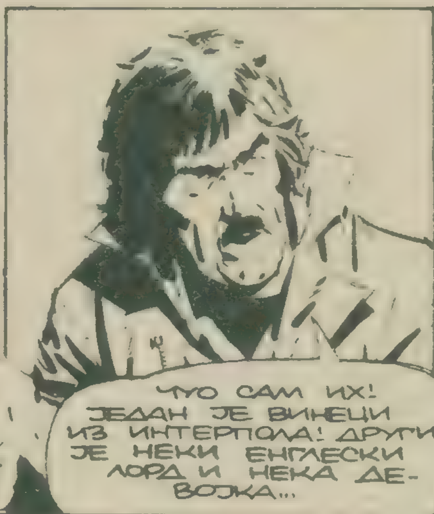

ПУЦАЊ ЈЕ ОДЈЕКНУО...
ВИЛИ?
КАО ШТО ЈЕ ДОКТОР БАУМ И ПРЕДВИДЕО, ПУЦАЊ ЈЕ РАЗБИСТРИО МОДЕСТИН УМ, ВРАТИО ЈОЈ ПАМЋЕЊЕ...
ВИЛИ! НЕ!
ОДЛИЧНО! ЗАТЕГАО САМ КОНОПЦЕ, А МАРИОНЕТА ЈЕ ПОСЛУШАЛА!
2712

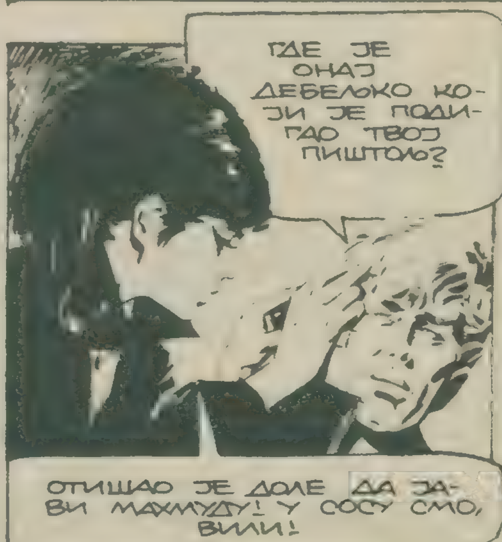
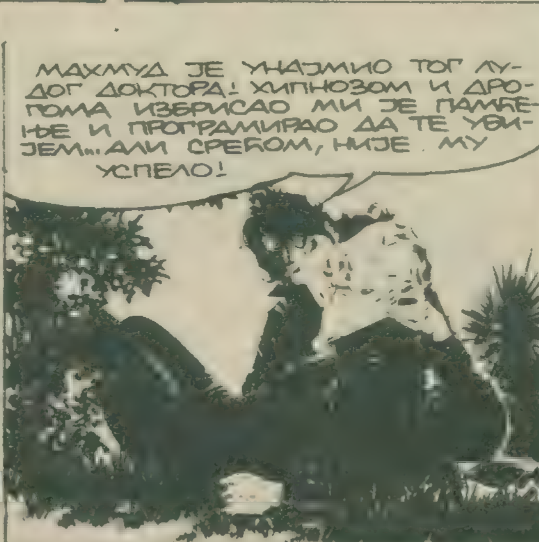

ОХ! ВИЛИ, ОНИ СУ МИ НЕШТО УЖАСНО УРАДИЛИ! УТУВИЛИ СУ МИ У ГЛАВУ ДА МОРАМ ДА ТЕ УБИЈЕМ!
МАХМУД... БАУМ... СЕЛЕНА... САД СЕ СЕЋАМ!
ДОЋИ ЋУ ИМ ГЛАВЕ! СВИМА!
БАУМ ЈЕ ИЗИШАО ИЗ ЗАКЛОНА И УЗЕО МОДЕСТИН ОДБАЧЕНИ ПИШТОЉ...
ЗАСЛУЖИО САМ ЧЕСТИТКЕ, НЕМА ШТА!
2713

ИЗНЕНАДА, ВИЛИ ЈЕ ПРОШАПТАО...
ПРОМАШИЛА СИ, ПРИНЦЕЗО! САМО СИ МЕ ОКРЗНУЛА!
ОХ, ВИЛИ! ВИЛИ ДРАГИ...
ЖИВ ЈЕ? КАКО СИ ПРОМАШИЛА? МОРА ДА ТИ ЈЕ РУКА ЗАДРХТАЛА У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ!
АЛИ ЗАШТО? ПРОГОВОРИО ЈЕ ПРЕ НЕГО ШТО СИ ГА УГЛЕДАЛА! НАЗВАО ТЕ ЈЕ ПРИНЦЕЗОМ! ДА, ДА! ТО ЈЕ! ТАЈ НАДИМАК ПОСЕБНО ВОЛИШ!
СТРАШНО!
2714

А ДОЛЕ, КОД УСПИЊАЧЕ...
ЕВО ПОЛИЦИЈЕ!

НАДАЈМО СЕ САМО ДА ЋЕ БАУМ ОДОЛЕТИ ИСКУШЕЊУ ДА ИЗ БЛИЗИНЕ ВИДИ КАКО ЋЕ МОДЕСТИ УБИТИ ГАРВИНА...

МАХМУДЕ, НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ?
2715

ОНИ ЉУДИ КОЈИ СУ МАЛОПРЕ СЕЛИ НА УСПИЊАЧУ НИСУ ПОЛИЦАЈЦИ!
КАКО НИСУ? ЛИЧНО САМ ТЕЛЕФОНИРАО...

ЧУО САМ ИХ! ЈЕДАН ЈЕ ВИНЕЦИ ИЗ ИНТЕРПОЛА! ДРУГИ ЈЕ НЕКИ ЕНГЛЕСКИ ЛОРД И НЕКА ДЕВОЈКА...

...ТАКО ЗГОДНА ДА ТИ СЕ ЗАВРТИ У ГЛАВИ!
ГАРВИНОВА ДЕВОЈКА!
2716

ГДЕ ЈЕ ОНАЈ ДЕБЕЛОКО КОЈИ ЈЕ ПОДИГАО ТВОЈ ПИШТОЉ?
ОТИШАО ЈЕ ДОЛЕ ДА ЈАВИ МАХМУДУ! У СОСУ СМО, ВИЛИ!

МАХМУД ЈЕ УНАЈМИО ТОГ ЛУДОГ ДОКТОРА! ХИПНОЗОМ И ДРОГОМА ИЗБРИСАО МИ ЈЕ ПАМЋЕЊЕ И ПРОГРАМИРАО ДА ТЕ УБИЈЕМ... АЛИ СРЕЋОМ, НИЈЕ МУ УСПЕЛО!

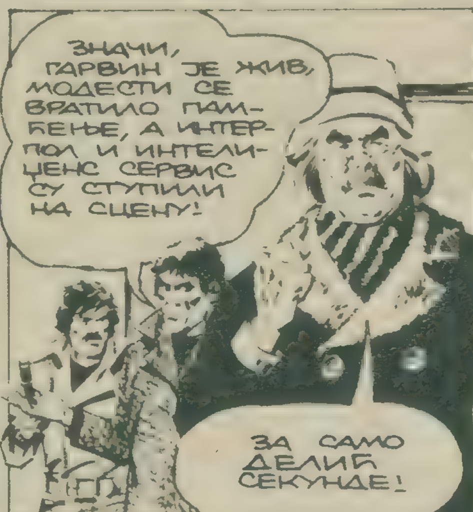
НЕМОЈ ВИШЕ НИКАДА ТАКО ДА МЕ УПЛАШИШ, ВИЛИ!
ОХ?
2717

НА ПОЛА ПУТА КА ВРХУ...
ПОГЛЕДАЈТЕ! НЕКО СИЛАЗИ!
2718

'ЕЈ КО СТЕ ВИ? ШТА РАДИТЕ ОВДЕ?

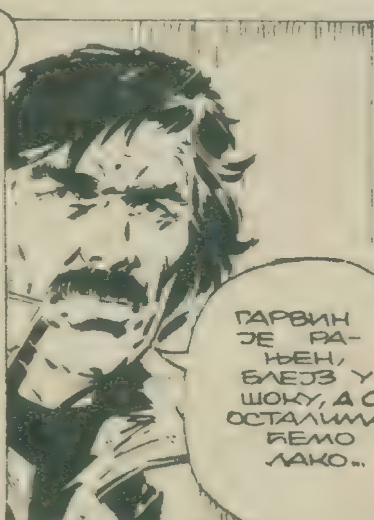
ДОКТОР БАУМ НИЈЕ ОДГОВОРИО...
ВИНЕЦИ, ОВАЈ СЕ НАМЕРНО ПРАВИ ДА НЕ ЧУЈЕ!

МОЖЕТЕ ЗАМИСЛИТИ МОЈЕ ЗАПРЕПАШЋЕЊЕ! ТОЛИКИ ТРУД И-ПРОМАШАЈ!

ЗНАЧИ, ГАРВИН ЈЕ ЖИВ, МОДЕСТИ СЕ ВРАТИЛО ПАМЋЕЊЕ, А ИНТЕРПОЛ И ИНТЕЛИЏЕНС СЕРВИС СУ СТУПИЛИ НА СЦЕНУ!
ЗА САМО ДЕЛИЋ СЕКУНДЕ!

ЗАСВЕТЛЕЛА ЈЕ ОШТРИЦА НОЖА И...
ААХ!
ПРЕВАРИО СИ МЕ! МОЈА ОСВЕТА ЈЕ ПРОПАЛА!
2719

ЗА ЋУ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА КОСУ И ВАРКИЈА!
ГОТОВИ СМО, СЕМ АКО НЕ ПОУБИЈАМО СВЕ КОЛИКО ИХ ОВДЕ ИМА!

ГАРВИН ЈЕ РАЊЕН, БЛЕЈЗ У ШОКУ, А С ОСТАЛИМА ЋЕМО ЛАКО...

А НА ВРХУ...
РЕКАО САМ ТИ ДА ИДЕШ КУЋИ!
АЛИ НИСАМ! ДОВЕЛА САМ ТИ ЈОШ И ВИНЕЦИЈА И СЕР ТАРЕНТА!
2720

МОДЕСТИ!
ИМАТЕ ЛИ ПИШТОЉ?

ДРАГА МОЈА, ВЕЋ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ГА НЕ НОСИМ...
ВИ СИЊОР ВИНЕЦИ?

НЕМАМ ГА НИ ЈА! А ШТА ЋЕ ВАМ?
ОЧЕКУЈЕМО МАХМУДОВЕ МОМКЕ!
2721

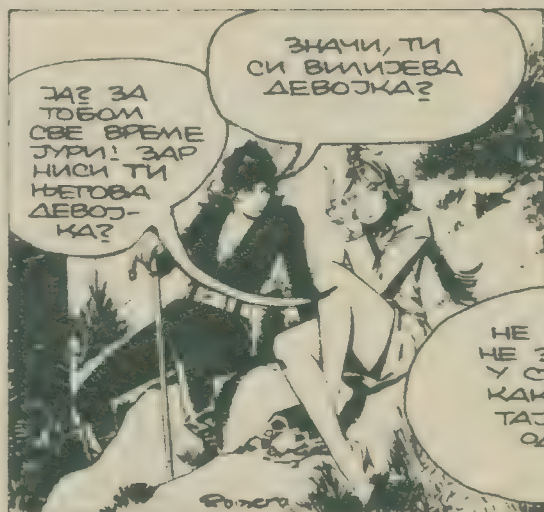

БАШ СТЕ ПАМЕТНИ! ДОЛАЗИТЕ НА ОВАКВО МЕСТО БЕЗ ОРУЖЈА...

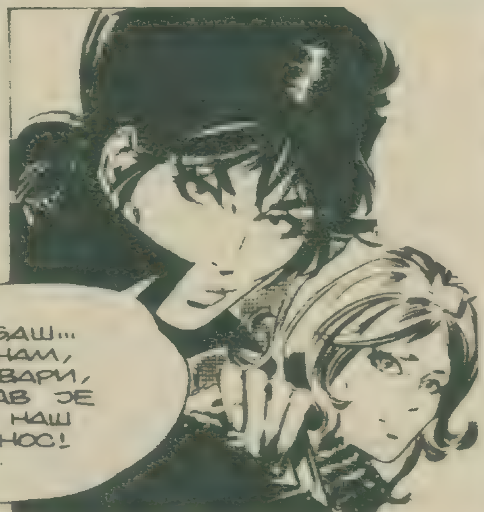

КАКВИ СУ НАМ ПРОТИВНИЦИ, МОДЕСТИ?
МУРАД И КОСА СУ ОДЛИЧНИ... ВАРКИ ЈЕ СЛАБИЈИ...

ИМАШ СРЕЋЕ, МОД, ШТО ЋЕШ ИХ САД ВИДЕТИ ЗАЈЕДНО У АКЦИЈИ!
НАРАВНО!
2722

МОРАМО ИХ ПРЕСРЕСТИ КАД СЕ НАЈМАЊЕ НАДАЈУ! НАЈБОЉЕ ЈЕ НА ОНОМ МЕСТУ ГДЕ ЈЕ УЖЕ НАЈНИЖЕ...
НЕЋЕШ ИМ ДОЗВОЛИТИ ДА СТИГНУ ДО ВРХА?
БУДИ СПРЕМАН ДА УСКОЧИШ НА СЕДИШТЕ ОДМАХ ИЗА ЊИХ!

НЕ ПОТЕЖИ НОЖ АКО НЕ МОРАШ! ПОТРЕБНИ СУ НАМ ЖИВИ! ХОЋУ ДА САЗНАМ ШТО ВИШЕ!
2723

ЗНАЧИ, ТИ СИ ВИЛИЈЕВА ДЕВОЈКА?
ЈА? ЗА ТОБОМ СВЕ ВРЕМЕ ЈУРИ! ЗАР НИСИ ТИ ЊЕГОВА ДЕВОЈКА?
Romero

НЕ БАШ... НЕ ЗНАМ, У СТВАРИ, КАКАВ ЈЕ ТАЈ НАШ ОДНОС!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ОХ! ЕВО ИХ!
2724

МУРАД ЈЕ ПОВЕО СВОЈЕ ЉУДЕ У АКЦИЈУ...
СРЕЋОМ, МОДЕСТИ НИЈЕ НАОРУЖАНА...
Romero

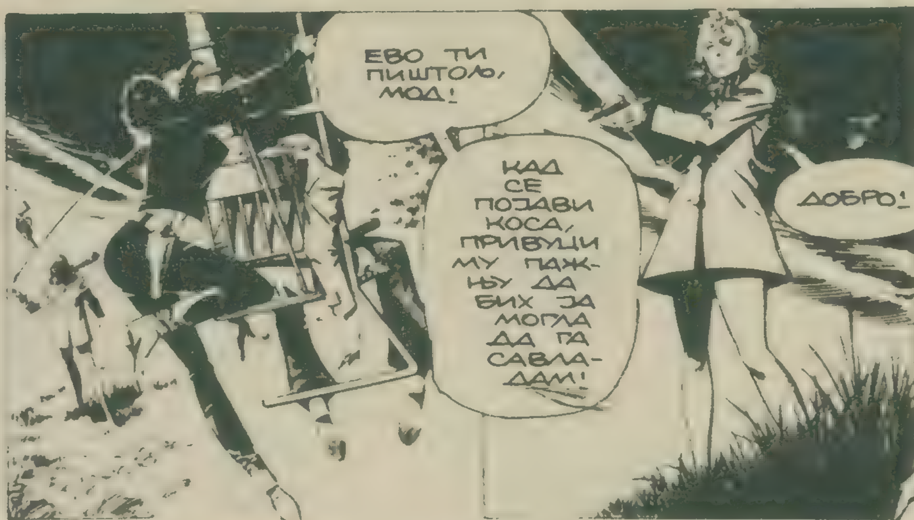

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

УУХ!
2725

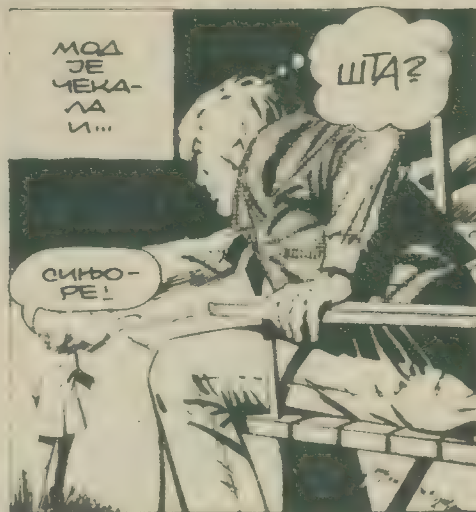

ГАРВИН ЈЕ ЧЕКАО ДА ПРОЂЕ И ПОСЛЕДЊИ МУРАДОВ ЧОВЕК...

А ОНДА...
УХ! МАЛО МЕ БОЛИ ГЛАВА... СРЕЋОМ ШТО СЕ ОВО БЛИЖИ КРАЈУ...
9

УУРГХХХ!
ТИШЕ! НОЋАС МИ НЕШТО СМЕТА БУКА!

ЕВО ТИ ПИШТОЉ, МОД!
КАД СЕ ПОЈАВИ КОСА, ПРИВУЦИ МУ ПАЖЊУ ДА БИХ ЈА МОГЛА ДА ГА САВЛАДАМ!
ДОБРО!

АКО ПРОМАШИМ, ПУЦАЈ!
2727

МОД ЈЕ ЧЕКАЛА И...
ШТА?
СИЊОРЕ!

ЗНАТЕ ЛИ ПУТ ЗА...
ШАШАВА ТУРИСТКИЊА... У ОВО ДОБА?

МОД, ИМАШ СТИЛА! ДРАГО МИ ЈЕ ДА РАДИМО ЗАЈЕДНО!
УУХ!
2728

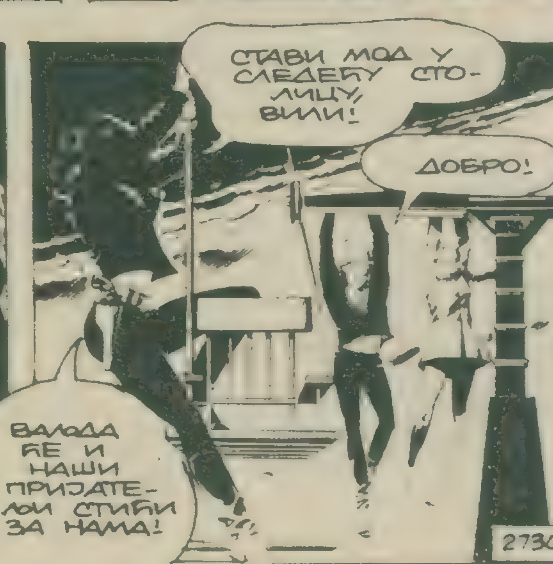

СТИГАО ЈЕ И ВИЛИ...
ЈЕ ЛИ ОВО ПОСЛЕДЊИ?
ДА!

ШТА САД, ПРИНЦЕЗО?
МАХМУД И БАУМ ЧЕКАЈУ ДОЛЕ! ИДЕМО ДО ЊИХ!

ПОЗАЈМИ МИ ЈЕДАН ОД ТВОЈИХ НОЖЕВА, ВИЛИ!
СВАКАКО!
2729

А НА ПОСЛЕДЊОЈ СТАНИЦИ УСПИЊАЧЕ...
ЕВО ПРВОГ!
ТО ЈЕ МУРАД! ИМАМО ГА НА СПИСКУ!

ДА ИХ СКИНЕМО СА СТОЛИЦА?
НЕ! НЕКА СЕ ВРАТЕ ДОЛЕ, А МИ ЋЕМО ЗА ЊИМА!

СТАВИ МОД У СЛЕДЕЋУ СТОЛИЦУ, ВИЛИ!
ДОБРО!
ВАЉДА ЋЕ И НАШИ ПРИЈАТЕЉИ СТИЋИ ЗА НАМА!
2730

ТО ЈЕ БЛЕЈЗ!
ВИДИ... МАХМУДОВ НОЖ!

ПОСЛАО ЈУ ЈЕ ДОЛЕ ДА СЕ ЛИЧНО УВЕРИШ ДА ЈЕ МРТВА!

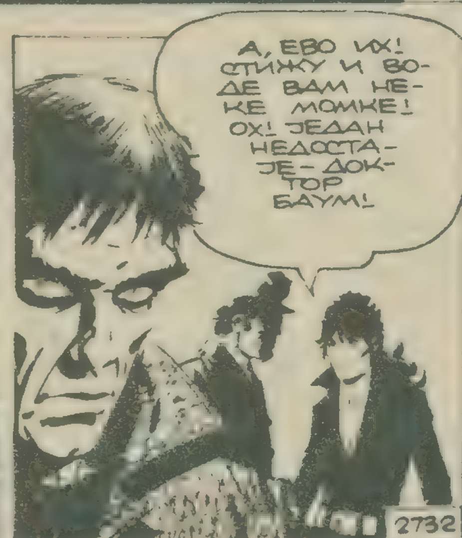
АЛИ...
2731

СТИГЛИ СУ И ВИЛИ И МОД...
ЧИНИ МИ СЕ ДА ЈЕ ОНО ПОЛИЦАЈАЦ!
ВАЉДА ИМА НЕКИ АСПИРИН ЗА МЕНЕ...

ВИ СТЕ БЛЕЈЗ! ИНСПЕКТОР ИНТЕРПОЛА И ЊЕГОВ ЕНГЛЕСКИ КОЛЕГА СУ ОТИШЛИ НА МОНТЕ СОЛАРО ДА ВАС ПОТРАЖЕ!
ДА, СРЕЛИ СМО СЕ!

А, ЕВО ИХ! СТИЖУ И ВОДЕ ВАМ НЕКЕ МОМКЕ! ОХ! ЈЕДАН НЕДОСТАЈЕ - ДОКТОР БАУМ!
2732

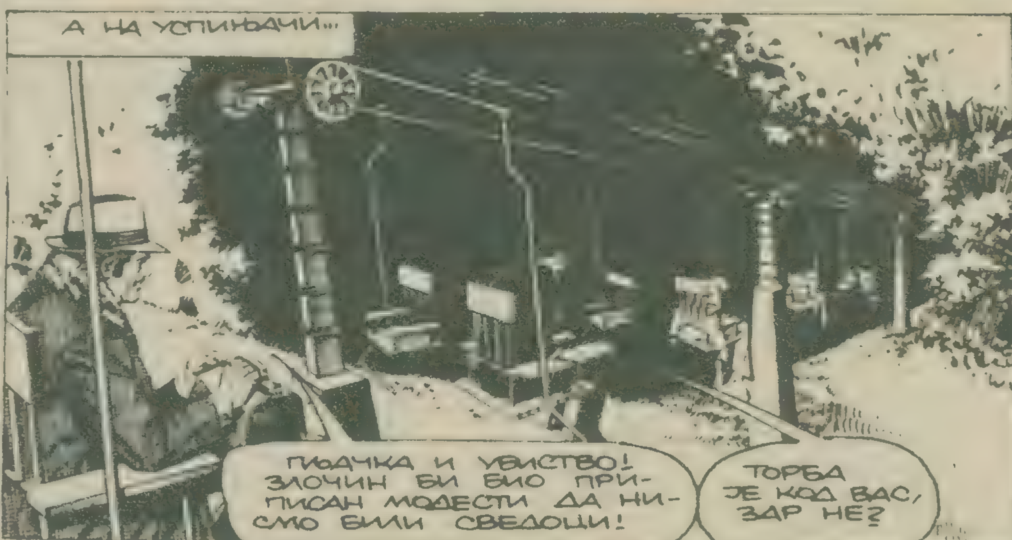
ГДЕ ЈЕ БАУМ?
СВИ СУ МЕ ПРЕВАРИЛИ! ИЗДАЛИ! СВИ!

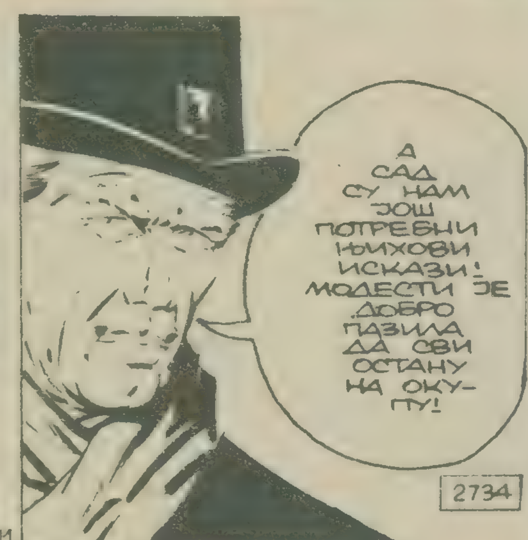
И ТИ!
СВИ СУ ДРУГИ КРИВИ САМО ТИ НИСИ, ЈЕ ЛИ?
2733

А НАЈВЕЋИ ПРЕВАРАНТ ЈЕ ОНАЈ БАУМ!
СЛАБО БАРАТАШ НОЖЕМ, МАХМУДЕ... ЈОШ САМ ЖИВ...

А НА УСПИЊАЧИ...
ПЉАЧКА И УБИСТВО! ЗЛОЧИН БИ БИО ПРИПИСАН МОДЕСТИ ДА НИСМО БИЛИ СВЕДОЦИ!
ТОРБА ЈЕ КОД ВАС, ЗАР НЕ?
11

А САД СУ НАМ ЈОШ ПОТРЕБНИ ЊИХОВИ ИСКАЗИ! МОДЕСТИ ЈЕ ДОБРО ПАЗИЛА ДА СВИ ОСТАНУ НА ОКУПУ!
2734

НЕ МОГУ ТИ МНО-ГО ПОМО-ЋИ! ЈЕДИ-НО ТИ МОГУ ДАТИ МАЛО МОРФИ-ЈУМА!
БАШ СИ ЉУБАЗ-НА, АЛИ НЕ ТРЕ-БА...

ХОЋУ ДА ОСТАНЕМ БИСТРА УМА БАР ДОК НЕ ДАМ ИЗЈАВУ!

ПАЖЉИ-ВО ГА ДИГНИТЕ!
2735

ПОДНЕ, ХОТЕЛ НА КАПРИЈУ...
ЈЕ-СИ ЛИ СЕ ДОБ-РО НА-СПА-ВА-ЛА?
ЈЕСАМ, АЛИ ЈОШ СЕ НЕКАКО ЧУДНО ОСЕЋАМ!

НЕКОЛИКО НЕДЕЉА С ВИЛИЈЕМ НЕГДЕ НА НЕКОМ МИРНОМ МЕСТУ, И БИЋЕ МИ БОЉЕ...
ДА... ДА!

ИЗВИНИ! ЗАБОРАВИО САМ ДА ИЗДАМ НЕКА ВАЖ-НА УПУТСТ-ВА!
СИРОТА МОД
2736

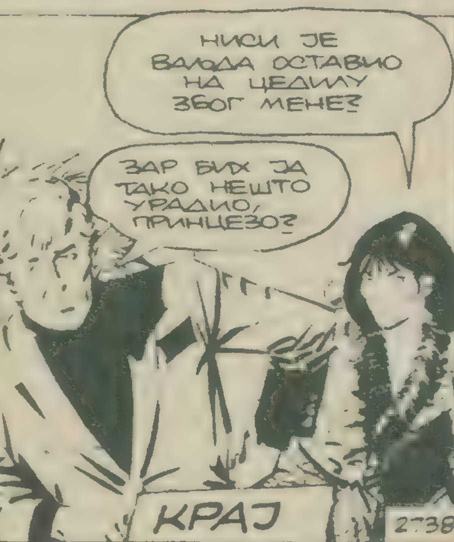

ТАРЕНТ МИ ЈЕ ДАО НЕДЕЉУ ДАНА ОДМОРА! САД МОЖЕМО ДА ПРОВЕДЕМО ВИКЕНД У ПАРИЗУ, КАКО СИ МИ ОБЕЋАО!
ОХ... ДА... АЛИ...

ЖАО МИ ЈЕ, МОД, АЛИ ПО-ТРЕБНА СИ МИ ЗА ЈЕДАН ВА-ЖАН ЗАДАТАК! И ВИЛИ КРЕЋЕ ЗА ЈЕДАН САТ!
ОХ! НЕ!

НЕМА СМИС-ЛА... НА КРАЈУ ЋУ ЈОШ СТЕЋИ И КОМПЛЕК-СЕ!
ИДИ САД ДО МО-ДЕСТИ!
ХВАЛА ВАМ!
2737

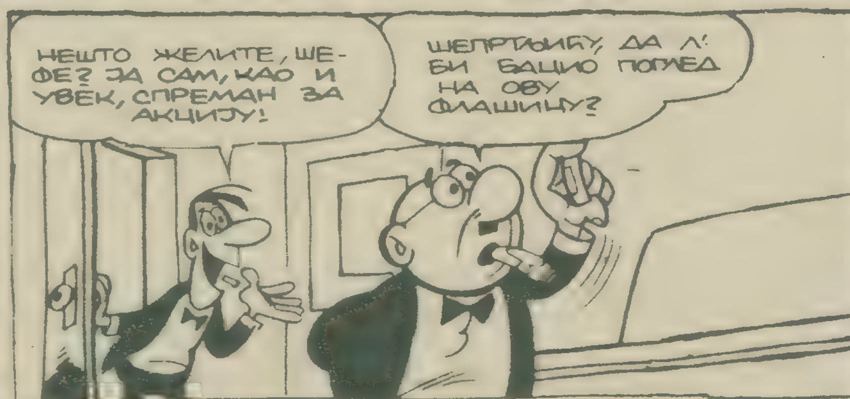

МОД И ТАРЕНТ ОДЛАЗЕ!
ДО-ПАДА МИ СЕ ТА МАЛА!
ТО ТИ ЈЕ НАЈ-БОЉА ДЕВОЈ-КА КОЈУ СИ ДОСАД ИМАО!

НИСИ ЈЕ ВАЉДА ОСТАВИО НА ЦЕДИЉУ ЗБОГ МЕНЕ?
ЗАР БИХ ЈА ТАКО НЕШТО УРАДИО, ПРИНЦЕЗО?
КРАЈ
2738

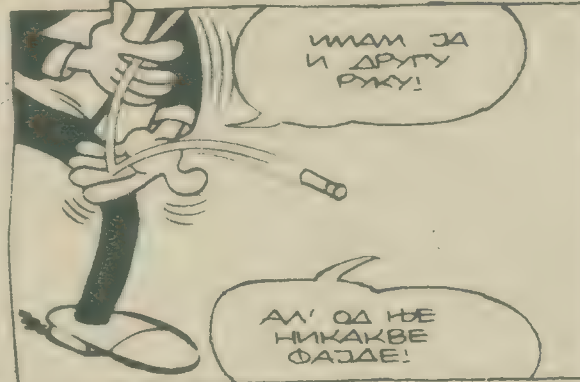
ТАЈНИ АГЕНТ ШЕПРТЉИЋ: ЛЕТЕЋА ФЛАША

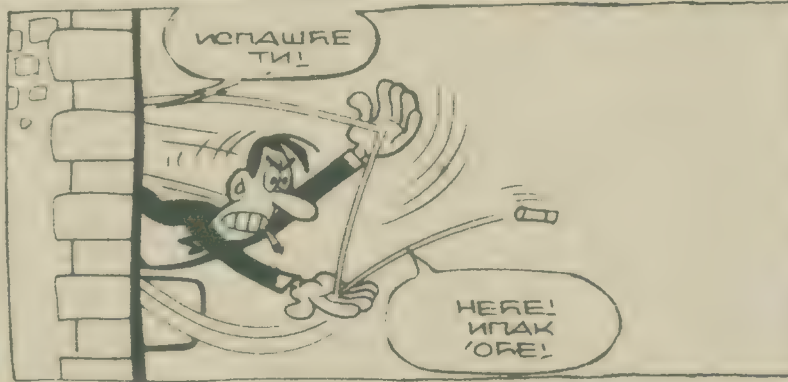

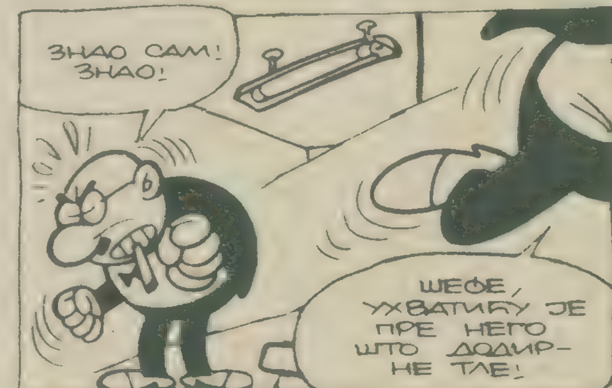

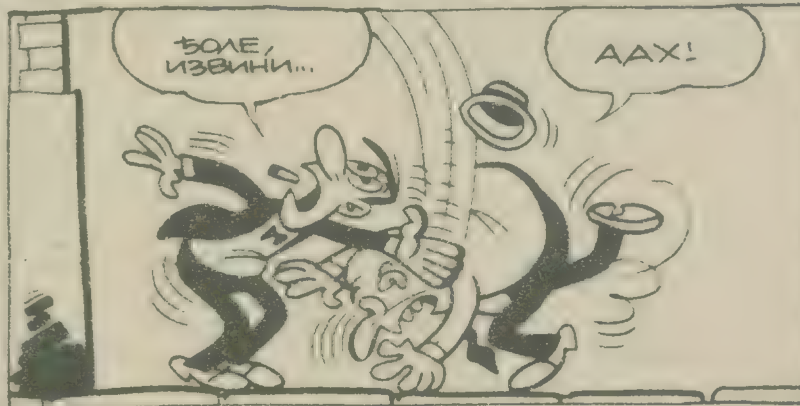

ШТА САМ РЕ-
КАО-ОНА ЈОШ
НИЈЕ
ПАЛА!

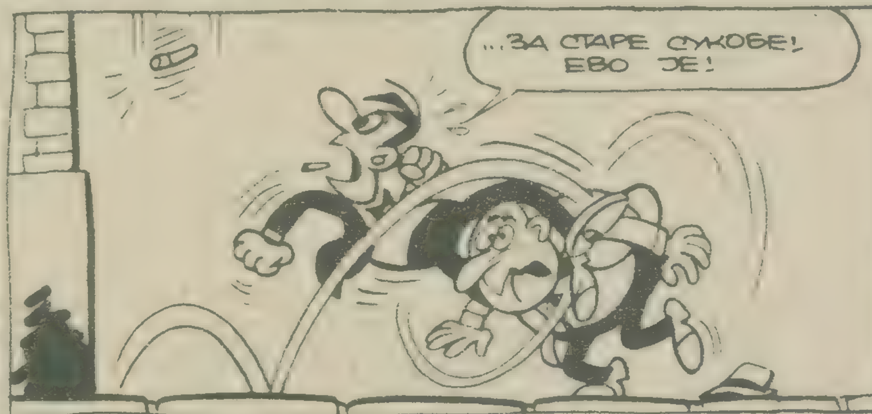

ЕВО
ЈЕ, ЛЕТИ
МИ ПРАВО
У РУКЕ!

ШЕПРТЉИЋУ, НАЈЗАД САМ ТЕ НАШАО!
ГОДИНУ ДАНА ПРИЖЕЉКУЈЕМ
СУСРЕТ С ТОБОМ!
СТРАШНИ
ЂОЛЕ!
ГДЕ БАШ САД...

ФЛАШИЦА САМО
ШТО НИЈЕ
ПАЛА!
КУКАВИЦЕ,
БРАНИ СЕ!

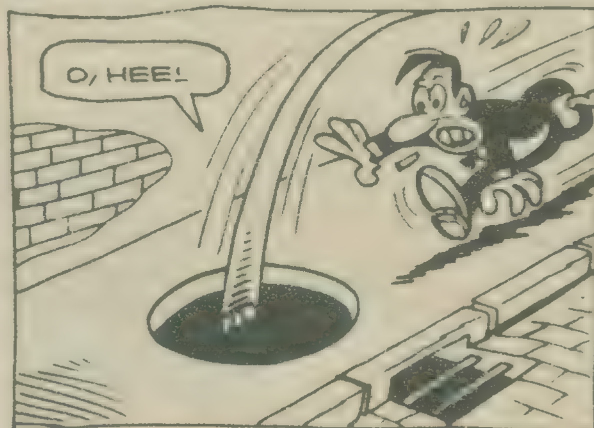

ЂОЛЕ,
ИЗВИНИ...
ААХ!

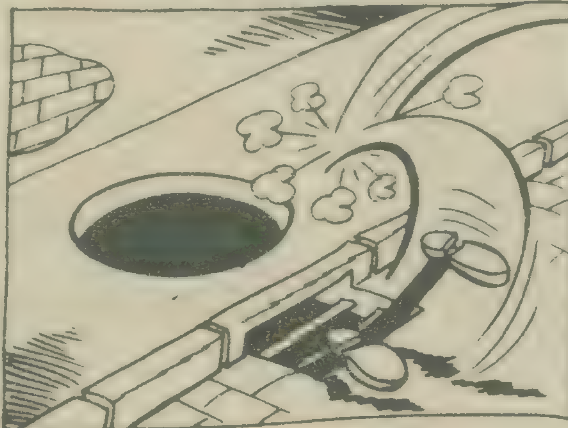

...НЕМАМ
ВРЕМЕНА...

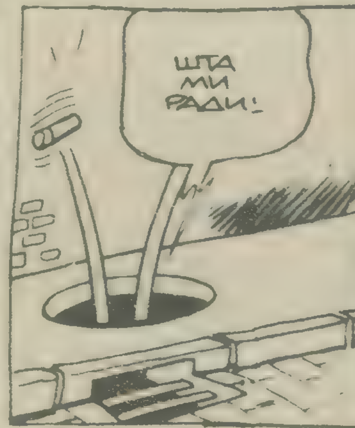

...ЗА СТАРЕ СУКОБЕ!
ЕВО ЈЕ!

ДО ВРАГА!
ОПЕТ МИ
ОДЛЕТЕ!

ВРАТИ
СЕ,
ПРОКЛЕТ-
НИЦЕ!

О, НЕЕ!

ШТА
МИ
РАДИ!

ЗНАМ ШТА ЈЕ У ЊОЈ! НЕКИ ПАТУЉАСТИ КЕНГУР!

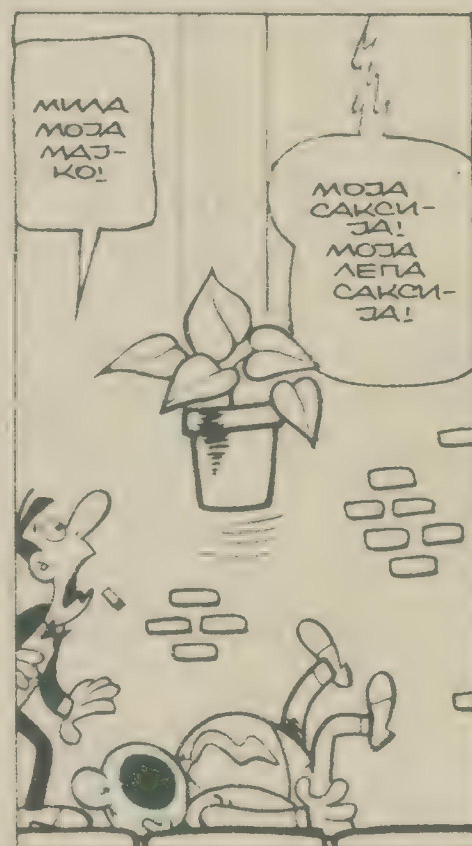

АЛИ, УХВАТИЋУ ЈА ЊУ! ШЕПРТЉОИЋ СЕ НИКАД НЕ ПРЕДАЈЕ!

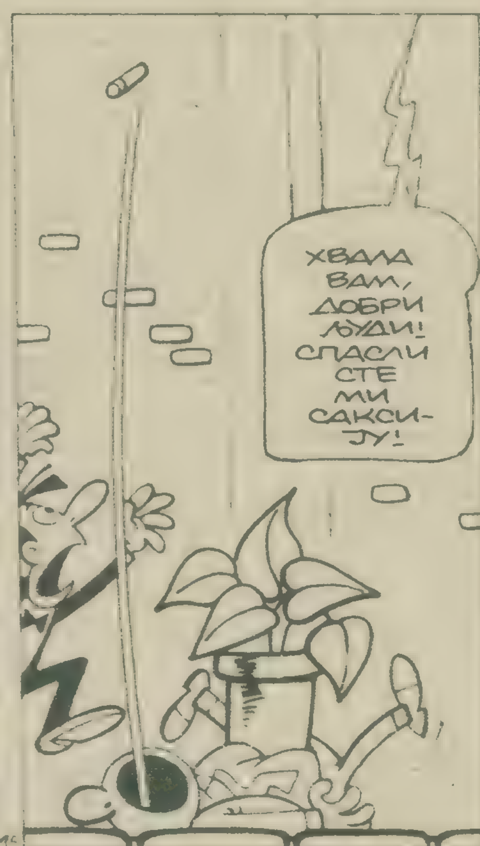

МАКНИТЕ СЕ! ЗАР НЕ ВИДИТЕ ДА ЖУРИМ!
УУФ!

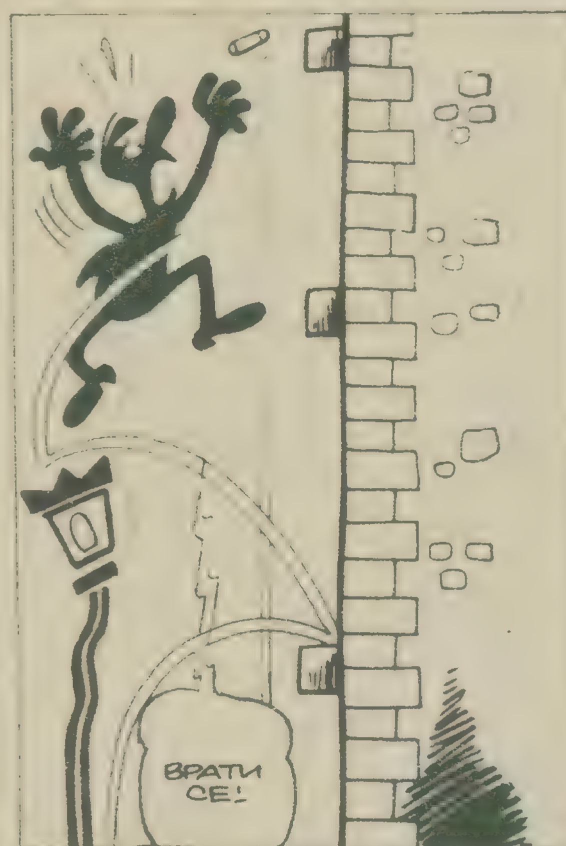

ОВА ФЛАШИЦА К'О ДА ЈЕ НА МЛАЗНИ ПОГОН!
ИЗГУБИО САМ НАДУ!

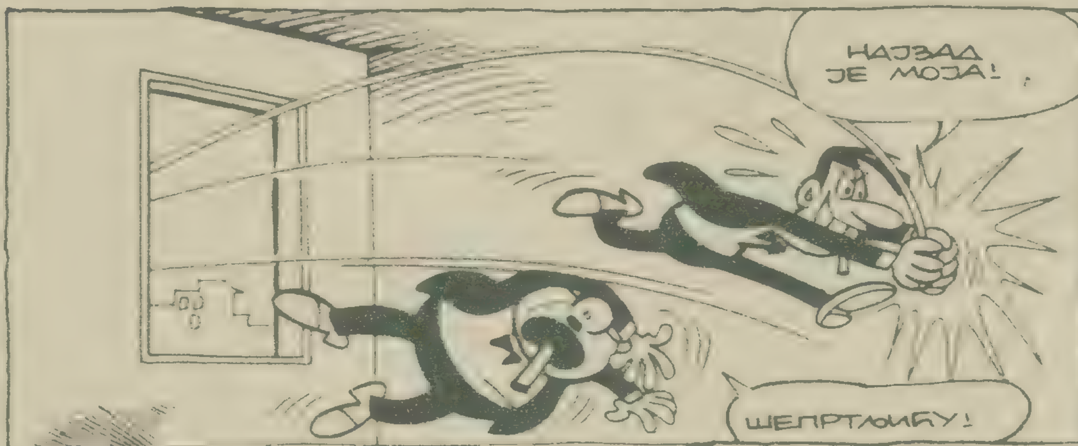

АЛИ, НЕ! ИПАК САМ ЈЕ СПАСАО!
СТВАРНО САМ ИМАО СРЕЋЕ!

САД САМО ДА ВИДИМ КАКО ЋУ ДА ЈЕ ИЗВАДИМ!
ХЕЈ, ВИ ДОЛЕ! ДРЖ'ТЕ САКСИЈУ!

МИЛА МОЈА МАЈКО!
МОЈА САКСИЈА! МОЈА ЛЕПА САКСИЈА!

ХВАЛА ВАМ, ДОБРИ ЉУДИ! СПАСЛИ СТЕ МИ САКСИЈУ!

ВРАТИ СЕ!

НАЈЗАД ЈЕ МОЈА!
ШЕПРТЉИЋУ!

ШЕФЕ, ШТА САМ ВАМ РЕКО! У МОЈИМ ЈЕ РУКАМА!
НЕЖНО С ЊОМ!

МОГУ ЛИ НАЈЗАД ДА ЗНАМ ШТА ЈЕ У ЊОЈ?

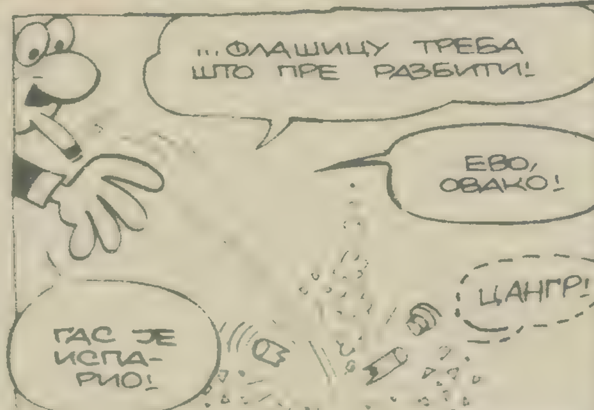

НАРАВНО, ШЕПРТЉИЋУ! У ФЛАШИЦИ ЈЕ УЗОРАК ОТРОВНОГ ГАСА!

НЕ ЗНАМО КО ГА ЈЕ ПРОИЗВЕО И У КОЈЕ СВРХЕ...

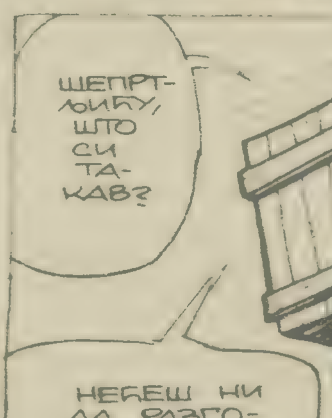

...АЛИ ЗНАМО ДА МОРАМО ДА ГА УНИШТИМО!

РЕКОСТЕ ДА ЈЕ ТО ОТРОВНИ ГАС!
НЕ БОЈ СЕ, ШЕПРТЉИЋУ!

У ДОДИРУ С ВАЗДУХОМ ОН ЈЕ БЕЗОПАСАН! ЗАТО...

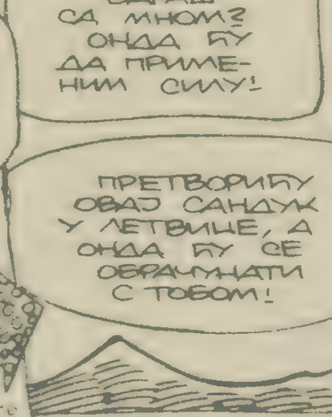

...ФЛАШИЦУ ТРЕБА ШТО ПРЕ РАЗБИТИ!
ЕВО, ОВАКО!
ЦАНГР!
ГАС ЈЕ ИСПАРИО!

САД МОЖЕМО ДА ОДАХНЕМО!
КОЦКА ЈЕ БАЧЕНА!
ТАКО!

ШЕПРТЉИЋУ, ШТО СИ ТАКАВ?

БУДИ ДОБАР И ОСЛОБОДИ СВОГ ШЕФА!
ВРШКА ЧУКА 2300 М

ШЕПРТЉИЋУ, ШТО МЕ ТАКО ГЛЕДАШ?
И, ШТА ЋЕ ТИ ТАЈ САНДУК?

НЕЋЕШ НИ ДА РАЗГОВАРАШ СА МНОМ? ОНДА ЋУ ДА ПРИМЕНИМ СИЛУ!
ПРЕТВОРИЋУ ОВАЈ САНДУК У ЛЕТВИЦЕ, А ОНДА ЋУ СЕ ОБРАЧУНАТИ С ТОБОМ!

ЈЕДАН!
ДВА!
ТРИ!
КРАЈ

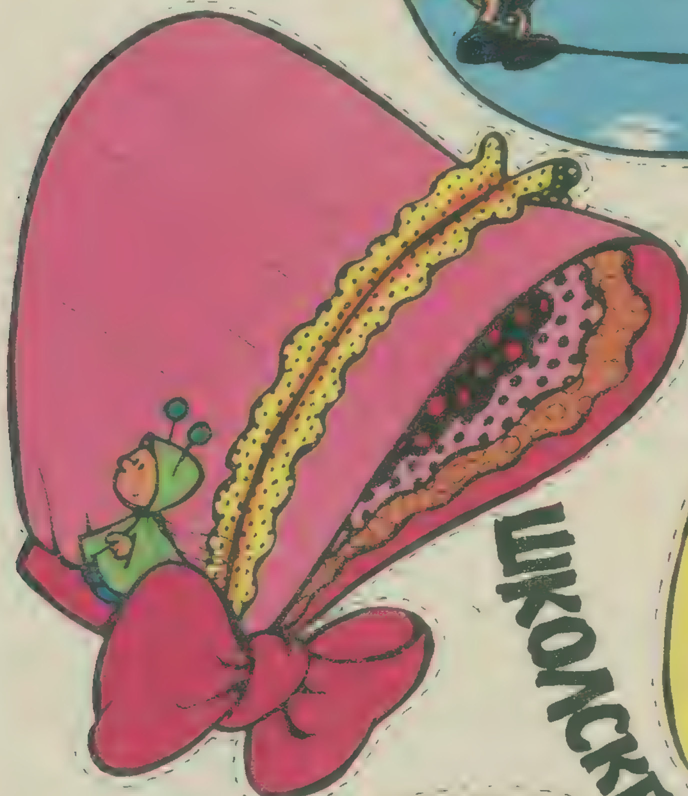

НАЛЕПНИЦЕ ЗА ШКОЛСКЕ СВЕСКЕ

Исеците налепнице и напишите име и презиме.

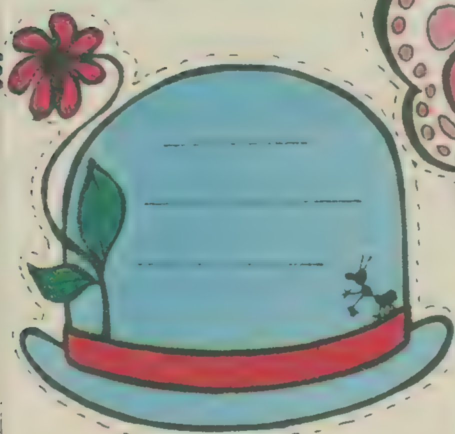

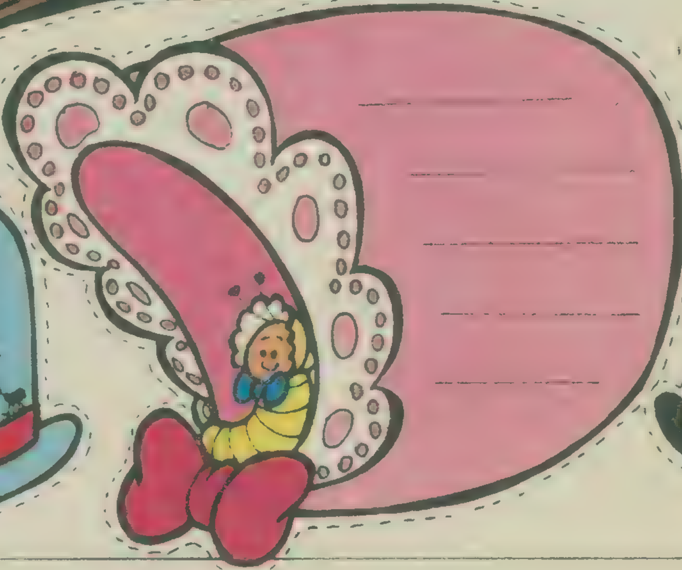

ПОДРУМ ИЛИ ПОД-СОБА

У једном од ранијих бројева „Забавника" поменули смо како је Јован Јовановић Змај, у листу „Стармали" 1880–81. године, писао „Грађу за мађарски буквар" и још за пет других језика. Данас би нам, вероватно, најзанимљивија била „Грађа за енглески буквар", али пре једног века енглески језик је у нашим крајевима био готово непознат. Отуда, док је о мађарским речима Змај написао укупно 166 шаљивих песмица а о немачким 142, енглеским речима је посвећено само пет. Погледајмо ипак неке од њих.

„Србин каже: љубав,
Енглез вели да је: лов;
– Српској кћери не шкоди
И енглески знати,
Јер тако се многим реч'ма
Боље смис'о схвати."

„Ми велимо: купатило,
Енглез каже да је: бес;
– Многи наши мужеви
Истога су мњења,
Кад им жена често
Купатила мења."

Данас бисмо енглеско love пре транскрибовали као лав (само, чик направите игру речи о љубави и лаву!) а bath (купатило) као бат – мада треба признати да енглеско безвучно „th" личи на наше „с" бар колико и на „т". Ево и једне сасвим безазлене шале, без жаоки на рачун жена:

„Србин вели: соба,
Енглез каже: рум;
– Отуд ваљда долази
Српска реч подрум."

У овој игри речи има и зрнце истине. Наравно, наше подрум нема везе с енглеским room, али заиста садржи у себи једно „под": долази од грчког хиподромос, а то је сложено од хипо – испод и дромос – пут. И ову последњу реч примили смо из грчког, у облику друм; њено првобитно грчко значење је „стаза за трку, тркалиште", па зато њу налазимо и у ученој сложеници хиподром, где први део није од hypó, испод, него од hippos, коњ.

Вратимо се Змају. Ево како се он, у „Грађи за латински буквар", шалио с именицом vitium (мана, грешка), глаголом peto (од кога долази реч „петиција") и бројем mille (хиљаду):

„Не знам ко је био кум,
Ал' погрешку стари су Латини
Звали: вицијум;
– А како је сада?
Сад још горе стоји:
Данаске се виц и ум
У злочинства броји."

„Молим, то је лепа реч;
Латински се каже: пето.
А што молиш хоће л' ти се дати, –
Е, то је девето."

„Хиљаде им беху: миле;
– Не чудим се нимало,
Коме не би биле!"

Инфлација је учинила своје: хиљаде су нам миле и данас, али су нам још милији милиони – а и та реч долази од mille (са италијанским наставком за увећавање „one", тако да би се милион могло дословно превести као „хиљадетина").

Следећа шала биће нам јасна ако знамо да су Шокцима називани досељеници из западних крајева, католичке („латинске") вере и најчешће икавци по говору:

„Ми кажемо: креста,
Латин зваше: криста;
По том видиш, брате мили,
Да су Шокци били."

Креста се заиста на латинском каже crista, а то није случајна сличност, јер је наша реч позајмљена из латинског.

Понеке игре речи данас бисмо тешко разумели без објашњења – не толико због латинског колико због српскохрватског, који се подоста изменио од Змајевог времена до данас. Ево једног примера:

„Кад је штогод мислио,
Римљанин је рек'о: путо.
Што Римљани, поганици,
Нису могли хтети,
То је криво схватио
Доцније Рим свети:
До слободне мисли треба
У путо сапети."

Овде треба најпре објаснити да Змај не грди Римљане, као што би се на први поглед могло учинити. „Поганици" значи пагани, незнабошци. Змај хоће да каже да стари Римљани, у доба пре хришћанства, сигурно нису сматрали да треба сапети, оковати слободну мисао, како је то касније чинио „свети" Рим, то јест католичка црква. (Придев поган, као и именица паганин, долази од латинског paganus, а значење „нечист" или „гадан" стекао је у време кад се мрзело све што није хришћанско.)

А путо? На латинском путо значи „мислим"; тај глагол није пренет у модерне језике, али су пренете његове изведенице као репутација, депутат, импутирати и друге. Најпознатија од тих изводених речи свакако је глагол computo, рачунам, од кога имамо – посредством енглеског – именицу компјутер.

У нашем језику, опет, путо је именица средњег рода која означава спону за везивање предњих ногу код коња, а одатле и везу или оков уопште. У наше време та реч је готово пала у заборав, али су се сачували глаголи изведени из ње – спутати, спутавати. Стога би се могло рећи да су и наше и латинско „путо" примери једне доста честе појаве у језику: изведенице остају да живе и кад њихова основа, или „коренска реч", како кажу лингвисти, изађе из употребе.

Иван Клајн

Илустровала Босиљка Кићевац

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

ДЕЛИКВЕНТ С ВЕЛИКОМ ЈАБУКОМ

1. Такозвани „Седми континент", насеље за децу целог света, смештено је на јадранском острву:
   а) Брач
   б) Мљет
   в) Какан

2. Лекар-специјалиста за болести очију зове се:
   а) кардиолог
   б) офталмолог
   в) спелеолог

3. Како се зове иницијатор великог рок-концерта „Лајв-Ејд" (Помоћ уживо) одржаног у јулу на Вемблију у Лондону и на стадиону Џ. Ф. Кенеди у Филаделфији који је преносио цео свет:
   а) Боб Гелдоф
   б) Боб Гелдорф
   в) Боб Велдоф

4. Кад кажемо – седативи, мислимо на:
   а) лекове за смирење
   б) људе који дуго седе
   в) војнике специјалних јединица

5. Прве модерне олимпијске игре одржане су у Атини:
   а) 1904. године
   б) 1900. године
   в) 1896. године

6. РОЈТЕР је телеграфска новинска агенција:
   а) Француске
   б) Велике Британије
   в) СР Немачке

7. Њујорк још зову:
   а) Велика јабука
   б) Црвена јабука
   в) Зелена јабука

8. Личност из немих филмова за коју се говорило да је „човек који се никад не смеје" био је:
   а) Чарли Чаплин
   б) Оливер Харди
   в) Бастер Китон

9. Депо је:
   а) спремиште трамваја
   б) презиме познатог писца
   в) врста ударальки

10. Иза имена Емона крије се стари назив:
    а) Љубљане
    б) Марибора
    в) Ечке

11. Кошарка је „измишљена":
    а) у овом веку
    б) у 18. веку
    в) крајем 19. века

12. Врста јапанског позоришног комада с певањем зове се:
    а) Но
    б) Ки
    в) Кабуки

13. Како је правилно рећи:
    а) деликвент
    б) делинквент
    в) може и једно и друго

14. У народу се „чума" каже за:
    а) велике богиње
    б) кугу
    в) шугу

РЕШЕЊЕ:

1-в; 2-б; 3-а; 4-а; 5-в; 6-б; 7-а; 8-в; 9-б; 10-а; 11-в; 12-в; 13-в; 14-б.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ДОГОДИЛО СЕ КОД СТАЉИНГРАДА

НЕ НАГИЊИ СЕ КРОЗ ПРОЗОР, СЕМЈОНЕ

ПОСАДА ЈЕДНОГ ТЕНКА Т-34 ЛЕТЕЛА ЈЕ ОД ЈЕДНОГ ДО ДРУГОГ ЗИДА, ЧЕЛИЧНА ГРДОСИЈА КАО ДА ЈЕ ПОЛУДЕЛА

Командир тенковске чете Иван Орлик с куполе је осматрао околину и покрете немачких јединица. Задатак: заузети село Верхно-Кумски педесетак километара југозападно од Стаљинграда. Само како кад је његова чета тенкова Т-34 сад више личила на гомилу гвожђурије.

Из Верхно-Кумског се извијао дим, испред села Немци су у линији поставили тенкове. Срећа за Орликову јединицу била је што од авиона који су им последњих дана досађивали није било ни трага. Отишли на друго бојиште. у степу где се већ неколико дана у децембру 1942. намерио челик на челик.

– Не-ем-циии... Право по курсу, два километра! – чуо је у слушалицама глас механичара – возача Семјона Сережкина.

– Што се дереш и плашиш посаду? – одговорио је Орлик у микрофон. – И сам их добро видим. Затвори то своје прозорче и право на њих.

Очи умазане блатом

Прозорче Семјона Сережкина често је доводило до свађе са стрелцем Костјом Соловјевим. Механичар – возач је волео да подигне поклопац свог окна јер тако, како је говорио, боље види околину. Соловјев се жалио да му је хладно, да га већ боле лева рука и леђа, и да Семјон сасвим добро може да види и не подижући поклопац. Уосталом, ту је и командир на топовској кули задужен за осматрање.

И сад је Соловјев дрекнуо на Сережкина да коначно затвори то своје прозорче. Немце види и кроз њега. Препирку је прекинула експлозија, непријатељ је кренуо у напад. Други стрелац Тимофеј Творога није издржао, не чекајући команду Ивана Орлика активирао је топ. Орлик је опсовао вичући да су Немци даље од 800 метара, да се пуцњава не исплати. Творога га није чуо или се, бар, правио да га не чује.

Поред њиховог тенка противничке гранате све чешће су дизале земљу у ваздух. Семјон је возио у цик-цак избегавајући кратере од граната. Орлик је с муком покушавао да преко топовског нишана улови непријатеља. Одједном, кад се спремао да викне Твороги да пуца, лупио је челом о окулар перископа. Неколико тренутака није знао где се налази.

– Семјоне, где су ти очи? Што не гледаш куд возиш? – дрекнуо је.

– Земља ми се залепила на прозорче! – чуо је глас у слушалицама. – Ништа не видим.

Слепи тенк зауставио се у дубоком кратеру, у замци. Немци ће га прегазити. А ако покуша на слепо, дајући гас до даске, да изиђе, највероватније ће бити још боља мета непријатељу. Семјон је са смешком погледао Костју Соловјева и, питајући га да ли му је хладно, отворио прозорче и рукавицом склонио земљу слепљену за стакло.

Следећег тренутка, уз помамну буку нагло преоптерећеног мотора, тенк је излетео из јаме и одмах зарадио погодак. Иван Орлик је бојажљиво отворио врата куполе верујући да је немачка граната откинула цев његовог топа. На срећу, није, граната је само окрзнула оклоп. Опасност, међутим, није прошла: топ с оближњег немачког тенка само што није испљунуо нову гранату.

Орлик који је најбоље видео предстојећу опасност зажмурио је и стресао главу. Ништа. Истина, чула се експлозија, али је његов тенк даље грабио напред. Провирио је кроз перископ и видео немачку грдосију у диму.

– Ко је то учинио? – викнуо је у микрофон ратне радио-станице.

– Лајтнант, командире! – успео је да разабере одговор.

Тражећи нови циљ Орлик се сетио дечачког лица свог вршњака лајтнанта Плугина.

– Плугинови горе, командире! – пресекао га је глас Семјона Сережкина.

Орлик је окренуо свој перископ и следио се. Плугинов тенк је био у пламену, али је грабио напред, на немачку линију.

– Плугине, искачите сви. Одмах. Изгорећете живи – викао је.

– Идемо у пробој! – једва је успео да од експлозије чује одговор.

Онда је видео да су два немачка тенка чудно поскочила и стала обавијена црним густим димом. Плугиново дело. Последње.

Преостали тенкови Орликове чете ушли су у козачко село. Од Немаца ни трага. Орлик је одахнуо спремајући се да изда заповест да се построје за смотру. И онда експлозија, заслепљујућа светлост па мрак. На њега се сручило гломазно тело Тимофеја Твороге. Бол у леђима, на стомаку, ногама. И тутњава тенковског мотора.

Ивану Орлику се чинило да му пуцају ребра, летео је тамо-амо по просторији ударајући леђима о њене зидове. Топовска кула се бесомучно вртела, тенк ишао горе-доле. Ако има бога, онда је ово сигурно пакао. Погледом је потражио возача Семјона. Лежао је, без свести, на командним уређајима полуделог тенка.

Костја ће добити гуњ

Стискајући зубе до бола, извукао се испод непомичног Тимофеја и допузао до Семјона. Тенк је и даље, сулудо и без команди, јурио тамо-амо. С челичног оклопа непрекидно су одзвањали ударци, грдосија се пробијала кроз рушевине. И онда се ударци више нису чули. Тенк се докопао равнице. Натчовечанском снагом Орлик је склонио Семјоново тело с команди и повукао кочницу. Грдосија се затресла и стала.

Неколико тренутака касније Семјон и Тимофеј су дошли себи, за њима и Костја. Ћутање дуго читаву вечност прекинуо је Костја.

– Зашто си отворио вратанца тенка? – љутито је питао Семјона. – И још до пола изишао напоље?

Семјон је погледао присутне и онда, насмејавши се, рекао чврсто стежући у руци чекић с дршком од пола метра:

– Видео сам Фрица с гранатом у једној и кантом боје у другој руци. Хтео је да проспе фарбу на моје прозорче и онда, кад га ја отворим, убаци гранату... Видео сам да је био поред тенка, ништа му нисам могао. Зато сам отворио прозорче и ево овим чекићем га лупио по шлему... Пао је тачно под гусенице, али је граната експлодирала... Онесвестила ме њена експлозија и сручио сам се на команде тенка који је онда полудео...

Сва четворица су се за трен безгласно згледала и онда праснула у смех.

– Костја – јавио се Орлик – убудуће дозвољавам Семјону да отвара прозорче кад пожели... А теби ћемо набавити један гуњ, да се не прехладиш...

П. М.

ХУШКАЊЕ БУБА ПРОТИВ БУБА

Буве, вашке и стенице очито још немају намеру да се повуку пред цивилизацијом. Статистичари кажу да у Њујорку сваког становника „напада" бар 150 ових сићушних крвопија.

Против њих је до сада испробано све и свашта. Без нарочитих резултата. Коначно, с Јелског универзитета стиже вест да се ова мука може да реши хормонима. Та синтетизована супстанца требало би да мами у клопку, наравно, мужјаке без којих ниједној врсти нема опстанка. Превара је у томе што ту врсту „зова" лучи женка инсекта само кад позива мужјаке на парење. Досад је произведено бар 350 такозваних феромона – за толико различитих врста штетних инсеката.■

МРТВАЧКИ САН

Једне дивне летње ноћи педесетдвогодишњег Апостолиса Пулиоса из грчког места Авдире мучила је несаница. Превртао се Апостолис по кревету, нервирао, бројао овце и, најзад, попио таблету за спавање. Није вредело. Апостолис је одмах прогутао још једну и заспао као клада.

Двадесет сати касније његова избезумљена жена Василики, пошто је на све могуће начине покушавала да га пробуди, позвала је погребнике.

Док се цела кућа орила од кукњаве а стручна лица бријала мртваца обављајући припреме за сахрану, покојник се изненада подигао и мамурно протествовао што је вода хладна.

Супруга Василики срушила се у несвест.■

ОФАРБАНИ ПЉАЧКАШИ

Обично лопови изненаде полицију. Француским заштитницима реда и закона тога је већ доста, па су смислили начин да и они неки пут запрепасте лопове. Необичан изум намењен је превасходно банкама којима ће у најскоријој будућности и бити подељен. Провалник се докопа свежњева новчаница, а ови му експлодирају у лице бојећи га (уочљивом) бојом која уз то има још и незгодну особину – тешко се пере.■

БОЈА ЗА ПОГУБЉЕЊЕ

У Бразилу је у 19. веку било противзаконито извршити смртну казну над белим човеком. Да би се тај закон поштовао и, истовремено, вршила правда, белци осуђени на смрт бојени су у црно.■

КАД КРАЉИЦА НИЈЕ ДОРАСЛА РОБИЈАШИМА

На дан када је чувени енглески књижевник Оскар Вајлд (1854–1900) спровођен из Лондона за Рединг на двогодишњу робију пљуштало је као из кабла а ледени

ветар продирао до костију. Вајлд, и још два затвореника с којима је био везан ланцима, чекали су воз пун сат на отвореном железничком перону. Пењући се, најзад, у вагон прокисли и прозебли Вајлд окренуто се стражарима и прокоментарисао:

– Ако је ово најбољи поступак који краљица Викторија може да пружи својим робијашима, онда не заслужује ни да их има!■

ЛОПОВ ДОБРОТВОР

Извесном Келију Терелу из Девита у Мичигену неко је украо камион марке „шевролет" стар десетак година. Два месеца касније тај исти неко позвао га је телефоном, одржао му прописну лекцију о јадном стању возила и какав је то начин да у вратима остављаноћу кључеве. Затим му је рекао где може да нађе свој камион.

Терел га је и нашао, али га је познао само по регистарској таблици. Камион је био оправљен, очишћен, свеже офарбан, улицкан, као нов. На седишту је затекао исцрпна упутства о одржавању моторних возила које је лопов својеручно написао. Ех, да је више таквих! ■

ГОСПОДИН ЛОПУЖА ЋЕ ВАС САДА ПРИМИТИ

Не залазе сви клијенти у део где се налазе канцеларије директора и руководилачког особља Вестминстерске националне банке из Единбурга у Шкотској, али они који послови тамо наведу имају шта да виде. На вратима директорове собе стоји плочица која каже да се он зове господин Богатство. Први заменик господина Богатства је господин Лопужа (чија се жена, што се не да прочитати, по девојачки презивала Пљачка). Пре него што се преселио у Единбург, господин Лопужа је живео у Манчестеру где је такође радио у банци. На његово место дошао је господин Мућкарош.■

СЛАТКИ... ДОБРО ЧУВАНИ ДОМЕ

Марк Макдерманд примио је од Ричарда Маркуса, председника фирме „Нимен–Маркус", писмо у луксузној коверти, на луксузном свиленкастом папиру, које је почињало: „Очарани смо што можемо да вам пожелимо добродошлицу у ваш нови дом у Заливској области!" У истом писму фирма му је понудила и своју кредитну картицу за неограничено подизање новца.

Нови дом Марка Макдерманда је затвор Сан Квентин где је управо почео да издржава двоструку доживотну робију због убиства рођене мајке и брата.■

ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО: МЕТЛА

Американац коме је баш до тога и који уз то још има и довољно дубок џеп, може уместо обичне да добије регистарску таблицу за аутомобил са неким натписом уместо бројева. У картотеци саобраћајне милиције калифорнијског града Палм Спрингса заведена је и таблица следеће садржине: „Моје друго превозно средство је метла." Власник је жена.■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ХИТ

РАЗЛАЗИ

„VAN HALEN" ВИШЕ НЕ ПОСТОЈИ

Пре неколико недеља смо вас обавестили о неизвесној судбини групе „Ван Хејлен" („Van Halen"). Говорило се да ће се Дејвид Ли Рот, певач групе, посветити соло каријери и снимању филмова, а да ће група наставити рад с новим певачем. Последње вести које су стигле из табора групе, међутим, много су неповољније по обожаваоце групе и њене чланове. Група је, како сада ствари стоје, престала да постоји и то у тренутку када је заузимала позиције у самом врху рок музике, нарочито у САД.

Запамтите име

ДОЛБИС КЈУБ

Група коју вам овог пута представљамо добила је име по свом оснивачу Томасу Долбију. „Dolby's Cube" („Долбис кјуб") је супергрупа чији су чланови још Лена Ловић, Џорџ Клинтон, „Брекер Брадерс" „Brecker Brothers" и чланови група „Парламент" (Parliament") и „Ерт, Винд енд Фајер" („Earth, Wind and Fire").
Као што видите, реч је о супергрупи која ће, по првим вестима, повремено наступати. За сада је објавила само један сингл „Да ли коцка може да буде с вама" („May The Cube Be With You").
Томас Долби, који пуних годину дана није објавио албум, у последње време бавио се продуцирањем, писањем песама и режирањем видео спотова за Грејс Џоунс, Џони Мичел, Руичи Сакамота и „Прифеб Спраут" („Prefab Sprout"), а сарађивао је и са Стивеном Спилбергом за чији филм „Грозница" је радио-музику. Нашао је времена и да се појави у пратећој групи Дејвида Боувија на концерту „Лајв Ејда".

УПОЗНАВАЊА

ДОЛАР • ДОЛАР • ДОЛАР

Група „Долар" је основана у Ваљеву, пре више од шест година. Чланови групе су: Миленко Максимовић – гитара, вокал и композитор; Слободан Милисављевић – оргуље; Мирко Ђајић – бас гитара и Саша Јефтић – бубњеви

Група има на репертоару преко тридесет сопствених композиција у хард-рок маниру, а две песме: „Дан" и „Џанки" снимљене су у једном од београдских приватних студија и емитоване на више радио-станица.

„Долар" се често представљао публици у Ваљеву, Београду и другим већим градовима. Између осталог, наступали су као предгрупа „Рибљој чорби" и „Дивљим јагодама"

НИЈЕ ЗА ШТАМПУ

СУПЕР ТРОШАК

Новинари су одавно постали битан елеменат у продаји плоча јер од њиховог мишљења, умногоме, зависи утисак који ће плоча оставити на просечног слушаоца. Зато и није чудно да компаније улажу велике суме новца у промовисање својих нових издања. Понекад, чини се, умеју и да претерају у томе. Тако је џиновска дискографска кућа „А & М" потрошила чак 75 хиљада фунти на промоцију новог албума групе „Супертремп" („Supertramp"), „Куда јуриш, брате?" („Brother, Where You Bound?").

А и начин на који је тај новац утрошен није занимљив. Сто пажљиво одабраних новинара радија, телевизије и разних часописа најпре је о трошку компаније са разних страна пребачено авионом до Париза, да би се затим возили чувеним „Оријент експресом" до Венеције. Уз пут су новинари јели и пили најфинија јела и пића, а додељен им је и пропагандни материјал и, наравно, нова плоча. У Венецији су представници седме силе спавали у хотелу највише категорије, да би следећег јутра били авионом враћени кући.

Када је група „Џетро Тал" („Jhetro Tull") крајем седамдесетих година водила по истом принципу, једног енглеског новинара о свом трошку у САД, да направи репортажу о њиховим концертима, овај је по повратку вратио сав новац који је група потрошила на њега и написао им

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Успела сам да тако дуго очувам свој младалачки изглед захваљујући чињеници да сам ментално заостала."

Дебора Хари, „Блонди"

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

Ова фотографија снимљена је 14. маја 1982. На њој су чланови групе Status Quo и Принц Чарлс. Иако Принц више воли класичну музику и опере, присуствовао је концерту групе Status Quo

у Бирмингему и после концерта се сликао с музичарима. Тадашњи коментари штампе су садржавали закључак како групи таква подршка и није нарочито потребна пошто су Status Quo тада били једна од водећих концертних атракција у Великој Британији.

Група је прошле године престала с радом после скоро четврт века успешне каријере, али се историја још једном поновила. Status Quo су се поново окупили да би наступили на концерту „Live Aid" за помоћ гладнима у Африци који је одржан 13. јула ове године. Принц Чарлс је присуствовао и овом њиховом наступу (овог пута у друштву своје супруге Леди Дајане), а Status Quo су се својски трудили и поново били међу најбољима.

такву критику да их је дуго болела глава. Видећемо да ли ће „Супертремп" проћи боље.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ПРВИ ПУТ ПРВИ

Велики тиражи плоча, по правилу, сигуран су доказ њиховог доброг пласмана на листама. Међутим, и овде постоје изузеци.

Група „Форинер" („Foreigner") је у периоду између 1977. и 1984. године продала двадесет један милион плоча, а за то време ниједна њихова сингл плоча није стигла на прво место америчке топ-листе. То им је пошло за руком тек ове године с песмом „Желим да знам шта је љубав" („I Want To Know What Love Is"). За ову песму везана су још два необична податка: истог дана кад је објављена, емитована је на 440 радио-станица, а у току прве недеље чула се на више радио-станица него било која друга за последњих двадесет и пет година.

Први од два рекорда припадао је групи „Џексонс" („Jacksons") а други групи „Калчр Клаб" („Culture Club")

ПРИМЕРИ

КОНЦЕРТ ЗА СПОМЕНИК

Од свих дуета које памти историја рок музике Дерил Хол (Daryl Hall) и Џон Оутс (John Oates) су апсолутни рекордери по броју продатих плоча. Своју велику популарност њих двојица све чешће користе да би помогли разне добротворне акције. Обојицу смо видели и чули у споту и песми „Ми смо свет" коју су снимили амерички

музичари да би помогли гладним становницима Африке. Били су врло запажени и на концерту у Филаделфији одржаном у исте сврхе.

Међутим, тај наступ у Филаделфији није био једини концерт такве врсте на коме су се појавили ове године. Они су, на Дан америчке независности, наступили као главне звезде на концерту у Џерсију са ког је сав приход уплаћен у фонд за рестаурацију чувене статуе Слободе, француског поклона САД, који се од 1886. налази на острву Бедлон на улазу у њујоршку луку и практично представља заштитни знак овог града.

НОВЕ ПЛОЧЕ

„RECKLESS" BRIAN ADAMS (ПГП РТБ)

Нови албум канадског рокера Брајана Адамса својим садржајем никако не одговара наслову („Reckless" – „Немаран"). Свих десет песама на плочи урађено је у правом рок маниру с пуно гитарских деоница које се врло пажљиво преплићу, бубњевима који грандиозно звуче, а Адамсов глас има врло драматичан призвук који напросто присиљава на пажљиво слушање.

Врло је тешко окренути плочу која на првој страни садржи толико добрих песама, али се мора признати да је друга још боља, чвршћа и слушљивија. У времену доминације електронике (у свету) и фолклорних елемената (у нашем року) ово је једна од плоча која показује да је рок ипак музика једноставних инструмената и једноставних људи чије су основне карактеристике искреност и енергија. Песме као што су „Неко" („Somebody"), „Клинци желе рок" („Kids Wanna Rock"), „То је само љубав" („It's Only Love") коју Адамс пева у дуету с Тином Тарнер, најбољи су доказ за то и, стога, врло чест гост на многим грамофонима широм света.

Разлог је врло једноставан – ово је једна од плоча које нипошто не треба заобићи.

„CENTERFIELD" ЏОН ФОТЕРТИ (ПГП РТБ)

Прилично се ретко догађа да музичар старије генерације сними плочу која би представљала логичан наставак онога што је раније радио. Много су чешћи неуспели експерименти или шаблонско понављање онога што је раније урађено.

Зато ова плоча бившег вође групе „Криденс Клијерводер Ривајвл" представља драгоцен изузетак. Девет песама које се на њој налазе, свакога ко је бар једном чуо „Криденсе..." упућују на закључак да је ово албум њиховог бившег члана. Међутим, нипошто не изазивају досаду јер је звук који нуде свеж и полетан као и код нових имена на америчкој сцени.

Старијим генерацијама ово може бити лепо подсећање на прошлост а млађим упутство и подстрек да набаве и преслушају старе плоче „Криденса". А данас су плоче које сви могу слушати врло, врло ретке.

БРАЋА ХОРЕЛ НЕ МИРИШУ КАРАНФИЛА

ТАКОЗВАНИ ЗАКОН ТЕКСАШКЕ ЧАСТИ ПРИЗНАВАО ЈЕ ЈЕДНУ ВРСТУ ОСВЕТЕ ЗБОГ КОЈЕ СУ НА СВЕ СТРАНЕ НИЦАЛИ КРСТОВИ

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

Четрнаестог јануара 1873. године, северњачки настројен, шериф Денсон је у тексашком граду Лампасасу покушао да, због незаконитог ношења оружја, ухапси каубоја који је радио на ранчу браће Хорел. Каубој, као ни већина Тексашана, није могао да прихвати јенкијевски закон о забрани ношења оружја. Био је бржи и шериф се срушио с метком у срцу...

Браћа Хорел – Марк, Том, Мерит, Бен и Сем – омогућила су убици да побегне.

Капетан тексашке полиције, коју су основали Северњаци, Томас Вилијемс, одлучио је да освети свог пријатеља шерифа Денсона и смрси конце „проклетим јужњачким бунтовницима браћи Хорел”. Није могао да их оптужи што су помогли убици да побегне. Није имао никаквих доказа. Одлучио је да се послужи лукавством, боље рећи да искористи њихово осећање части.

Браћа Хорел су знала да им капетан Вилијемс припрема клопку. Нису се растајали. Пет дана после шерифовог убиства заједно су дојахали у град Клинтон и ушли у салун „Алем” који је држао њихов пријатељ Џери Скот.

Чим су младићи ушли у бар, полицијски капетан је три своја човека поставио у заклоне, у улазе околних зграда. Једном је наредио да заузме бусију код коња браће Хорел. Он се с тројицом својих људи притајио у ковачници преко пута салуна.

Десетак минута касније у „Алем” је ушао један од најстаријих каубоја браће Хорел, Бил Бовен.

– Напред, момци! – нареди капетан тројици полицајаца и уђе у Скотијев салун одмах после каубоја.

Томас Вилијемс стаде пред Била Бовена и рече му:

– Дај, пуцаљку, Биле! Хапсим те због ношења оружја!

Браћи Хорел и свима у салуну тог је часа било јасно да ће бити мртвих. „Кодекс части” који се усмено тувио у главу сваком Тексашанину, наређивао је ранчеру да се супротстави хапшењу својих људи уколико то нису по том истом „кодексу” заслужили. Или да их, уколико су већ у затвору, ослободи по сваку цену. У оба случаја частан тексашки ранчер, по новим северњачким мерилима постајао је човек ван закона, десперадос, гоњена звер. Браћа Хорел су то добро знала. Зато је Март покушао да спречи најгоре. Стао је пред Била Бовена и рекао капетану:

– Остави га на миру, Томе, да не буде зла!

Капетан Вилијемс без речи трже „колт” и опали. Метак погоди Марта у раме, али пре него што је капетан или неко од његових људи могао да опали још један хитац плану истовремено пет револвера у рукама четворице браће Хорел и Била Бовена. Кад се дим мало разишао, на поду салуна су мртви лежали капетан Вилијемс и полицијски наредник Тим Денијелс, а полица-

јац Ендрју Мелвил је умирао на прагу.

Правац: Љано Естакадо!

Из Остина, главног града Тексаса, кренула је против браће Хорел елитна јединица државне полиције. На ранчу браће полицајци су затекли само тешко рањеног Марта, његову жену и два каубоја који на дан окршаја нису били у Лампасасу. Везали су све мушкарце и отерали их у затвор у Џоритауну.

Жена Марта Хорела је добила дозволу да у ћелији негује рањеног мужа. Док се Март опорављао његова четири брата, за којима су потере узалуд трагале, продала су добар део стоке а остатак – поверила на чување пријатељима.

Средином априла Март је рекао жени:

– Сад већ могу да јашем, а ако баш затреба и да пуцам! Јави то браћи!

Три дана касније четири брата Хорел су с Билом Бовеном и осталим каубојима ујахали у град, опколили затвор, провалили у њега, ослободили затворенике и изгубили се у прерији. Још исте ноћи кренули су према западу и нестали у безводној пустоши Љана Естакада.

Браћа Хорел су у Новом Мексику на обали реке Хондо купила пашњаке и стоку и подигла нови ранч. Мексиканци су попреко гледали „тексашке ђаволе", али до размирица није долазило све док досељеници нису покушали да приграбе ретка појила за стоку. Тада је усред Линколна дошло до пуцњаве у којој су Мексиканци поубијали неколико каубоја и Бена Хорела. Преостала четири брата сахранила су мртве на ранчу, затим су са преживелим каубојима, наоружани до зуба, кренули на Линколн у коме се управо одржавала некаква мексиканска фијеста. После пуцњаве која није дуго трајала, у прашини су лежали мртви и рањени Мексиканци, а дружина Хорел је још једном бежала од потера. Овог пута од полиције коју је послао гувернер Новог Мексика.

Натраг, у Тексас

Бегунци нису могли на запад, у Калифорнију, ни на север у Колорадо, јер су их на обе границе чекали јаки одреди федералних трупа. На југу се налазио Мексико.

– Преостаје нам једино да се вратимо у наш Тексас! – рекао је најстарији Мерит Хорел. – Државну полицију која је служила искључиво Јенкима заменили су тексашки ранчери, махом наши, Тексашани! Можда ће нас они разумети!

Петог марта 1874. године браћа Хорел и њихови људи срели су се с тексашким ранчерима.

– Предајемо се добровољно! – рекао је Мерит. – Ја и Бил Бовен смо пуцали на полицајце и убили капетана Вилијемса и ону другу двојицу. То ћемо рећи на суду!

– У реду, момци! – рече вођа ранчера. – Пођите с нама а оружје можете задржати!

Суд у Клинтону је Мерита и Бовена ослободио кривице, оценивши да су пуцали у нужној одбрани.

Вратили су се на некадашњу фарму на обали Сумпорног потока, обновили зграде и оспособили појила. Суседи пријатељи којима су поверили један део стоке поштено су им и без оклевања исплатили новац који су за њу добили на северним пијацама.

Само је Џон Хигинс звани Каранфил одлучно изјавио да ништа није дужан браћи Хорел, јер никад није ни продао, ни присвојио неко њихово говече. Мерит Хорел и Бил Бовен одјахали су у прерију на Каранфилова пасишта. Међу његовом стоком пронашли су приличан број својих говеда с поништеним жигом. Мерит Хорел је Хигинсу послао поруку:

– Врати наша говеда, или ћемо их сами узети!

– Напунићу оловом свакога ко се усуди да из непристојне близине разгледа моју стоку!

Тај дијалог, преко посредника, је у Тексасу значио објаву рата.

Каранфил с револвером

Браћа Хорел су наставила да из Каранфиловог стада издвајају своја говеда. Није искључено да су понекад узели и неко његово.

Двадесет другог јануара 1877. године Мерит Хорел је седео поред велике пећи у салуну „Алем" у Клинтону и мирно разговарао с власником Џери Скотом. Врата се одједном отворише и Хигинс звани Каранфил упаде у салун. Без речи је извукао револвер и испалио четири метка у груди Мерита Хорела.

Од тог часа сваки члан два клана сматрао је дужношћу да у првој прилици смакне неког из другог клана. А прилика је било напретек. У покрајини Лампасас крстови су ницали као печурке после кише. Чувени командант Тексашких ранчера Џон Џонс је најзад добио наређење да успостави мир. Дојахао је у Лампасас и присилио два зараћена клана да 23. августа 1877. године потпишу мир.

– Као Тексашанин и као ранчер дајем вам реч да ћу лично о најближу грану окачити онога ко овај уговор први прекрши! – обећао је Џонс. Сви су знали да он не прича у ветар.

Привидни мир владао је неко време у Лампасасу и околини. Мржња и жеља за осветом провалила је 28. маја 1878. године. Те ноћи неко је убио и опљачкао старог нежењу Вогна, власника мале банке и залагаонице. Многи ситни сточари, углавном пријатељи Хигинса званог Каранфил, остали су без својих уштеђевина.

Тексашки ранчери повели су истрагу. Следили су траг једног коња који је водио према Сумпорном потоку. У близини куће Марта Хорела набасали су на младог каубоја Била Крабтрија који је радио на Хигинсовом ранчу и ухапсили га.

– Нисам ја убио Вогна! – одмах је рекао Крабтри. – Само сам чувао стражу док су Март и Том Хорел упали у банку. Обећали су ми петину плена!

Ранчери су Крабтрија довели у Лампасас и он је своју причу поновио пред судијом. Судија га је до суђења пустио на слободу и он је скочио на коња и у галопу одјурио према Хигинсовом ранчу. Тамо никад није стигао. Успут га је неко изрешетао оловом.

По судском налогу шериф је ухапсио Марта и Тома Хорела. У септембру 1878. г. почело је суђење. Два брата су тврдила да је Бил Крабтри с Хигинсовим људима убио и опљачкао Вогна.

– Каранфил је наговорио Крабтрија да нас оптужи, а затим га је уклонио да би се ослободио незгодног сведока! – рекао је Март Хорел. – Тражим од суда да моје речи провери!

Већина становника покрајине Лампасас веровала је да браћа Хорел говоре истину. Суђење се отегло. Било је све јасније да ће оптужени бити ослобођени.

Увече 15. децембра група маскираних људи провалила је у затвор и убила Марта и Тома Хорела.

Последњи од браће Хорел, Сем који је, после хапшења Марта и Тома, побегао у прерију, послао је ултиматум Хигинсу званом Каранфил:

– Ако у року од недељу дана не одеш из Тексаса, убићу те као којота!

Хигинс звани Каранфил је на брзину продао стоку и ранч и са свим члановима свог клана побегао у Колорадо. То је по „кодексу части" значило признање кривице, али по том истом „кодексу" значило и крај крвне освете.

Сем Хорел је још дуго живео на фарми код Сумпорног потока. Умро је као ћутљиви старац кога никад нико није видео да се смеши.

Ф. Р.

ИСАК АСИМОВ

МОЖДА ЈЕ ДОБРО А МОЖДА И НИЈЕ ШТО ЋЕ ЧОВЕК БУДУЋНОСТИ ПОНОВО САМ РАЧУНАТИ

ЧОВЕК-РАЧУНАР

Он је умео с људима. Џон Шуман је био обичан цивил али је конструисао најмодерније електронске рачунаре за вођење рата, па су га зато ценили и генерали и политичари.

Тог дана су на састанку у министарству рата били генерал Видер и сенатор Брант. Програмер прве класе Џон Шуман их је без страха посматрао.

– Господо, дозволите да вам представим Ладислава Ауба – рече он.

– То је, дакле, човек обдарен необичном вештином коју сте открили – промрмља сенатор Брант хладно.

Сенатор и генерал су с висине гледали постаријег ћелавог човечуљка који је ломио прсте од нервозе. Никад у животу није био у друштву тако важних личности. Био је обичан техничар који је имао хоби и баш тај хоби је био разлог што се сад осећао врло непријатно. Велики програмер прве класе је сазнао за страст малог техничара шесте класе – и тако је све почело.

9 × 7

– Шумане, мислим да је ваше тајанствено понашање детињасто – рече генерал Видер.

– Генерале, одмах ћете променити мишљење кад чујете о чему се ради – одговори програмер. – Аубе – обрати се Шуман малом техничару – колико је 9 пута 7?

Ауб се мало замисли, а онда одговори:

– 63!

Сенатор Брант подиже упитно обрве и упита:

– Да ли је то заиста тачно, Шумане?

– Проверите сами, сенаторе – узврати му програмер.

Сенатор извади џепни компјутер, израчуна колико је 9 пута 7 и врати га назад у џеп.

– Изгледа да је Ауб неки мађионичар.

– Он је могао више од тога, господине – одговори програмер. – Ауб је научио напамет неколико рачунских радњи и њима се служи да би на папиру израчунао оно што иначе обављају компјутери.

– Компјутер од хартије? – упита генерал Видер презриво.

– Не, генерале – узврати стрпљиво Шуман. – То није компјутер од хартије него само лист папира. Да ли бисте били љубазни да кажете један број?

– 17 – рече генерал.

– А ви, сенаторе? – упита програмер.

– 23 – изговори преко воље Брант.

– Врло добро – рече Шуман. – Аубе, молим вас помножите та два броја и покажите господи како то радите.

Ауб извади блок чисте хартије и перо и погнуте главе поче с муком да исписује бројеве и рачуне. Кад је завршио, он мало подиже главу и рече:

– Резултат је 391.

Сенатор Брант опет извуче из џепа компјутер.

– Забога, па резултат је заиста тачан! – узвикну он. – Како је погодио?

– Уопште није погађао, сенаторе, рече Шуман. – Он је то израчунао на папиру и...

– Којешта! – упаде му генерал у реч. – Компјутер је једна ствар, а знаци на хартији сасвим друга.

– Објасните господи, Аубе – обрати се програмер техничару.

– Па, ето – господо – поче скрушено Ауб – најпре испишем бројеве, у овом случају 17 и 23, а затим у себи кажем 7 пута 3...

– Зашто 7 пута, кад је реч о бројевима 17 и 23? – прекиде га сенатор нестрпљиво.

– Да, знам – рече мали техничар. – Почиње се тако што се најпре множи број 7 са 3. Таква је та рачунска радња. Седам пута три је двадесет и један.

– Откуд знате? – упита генерал.

– Запамтио сам – узврати Ауб.

– На компјутеру је тај резултат увек исти. То сам више пута проверио.

Ви сте у праву!

Кад је техничар објаснио како рачуна, у соби настаде непријатна тишина коју коначно наруши генерал Видер.

– Не верујем у све то – рече он. – Ауб измишља бројеве, множи их час овако – час онако, а то је сувише компликовано да би било ишта друго до обична смицалица.

– О, то није смицалица – успротиви се Ауб презнојавајући се од страха. – Само вам се чини да је то компликовано зато што сте навикли на компјутер. Правила су у ствари једноставна и односе се на све бројеве.

– На све бројеве, а? – упита лукаво

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

генерал. – Хајде да видимо.

– Генерал извуче из џепа мали војни компјутер и поче да диктира Аубу.

– Запишите 5, 7, 3 и 8, то јест 5738, па то помножите са 7, 2, 3 и 9 дакле са 7329!

– Добро, господине – рече Ауб. – Али то ће мало потрајати.

– Нека траје колико траје – узврати генерал.

Ауб се баци на посао. Писао је, знојио се и уздисао, али на крају победоносно показа папир са резултатом:

– 41.537.382 – рече он с олакшањем.

Генерал притисну дугме за множење на свом компјутеру, а затим запањено погледа најпре у резултат који је добио, па у Аубову хартију, па опет у компјутер, као да не верује очима.

– Тако ми галаксије – узвикну он – човек је у праву!

Председник Земаљског савеза је био врло забринут и уморан. Рат Земље против Денеба се после првих борби претворио у дуготрајно и бесциљно маневрисање, а на Земљи је због тога расло незадовољство. Зато председник није могао да разуме како сенатор Брант може тако весело да траћи на глупости пола сата времена које је имао.

Занимљива игра

– Рачунање без компјутера, пука је бесмислица – рече председник.

– И машине и људски мозак могу да рачунају – узврати сенатор. – Дозволите ми да вам покажем, господине председниче.

И тако је сенатор сабирао, одузимао, множио и делио пред председником који се коначно заинтересовао.

Видим да је то занимљива игра – рече председник – али какве користи можемо да имамо од ње?

– Отвара нам се пут према ослобађању од машина – одговори сенатор одушевљено. – Рат са Денебом је рат компјутера против компјутера, а сад имамо метод помоћу кога можемо да избегнемо механичке рачунаре. Повезаћемо људску мисао са компјутером и тако ћемо добити милионе интелигентних машина. Тако ћемо победити Денеб.

– Па добро, а шта бих ја ту могао да учиним? – упита председник.

– Можете да помогнете да се оствари план људског рачунања – одговори сенатор. – Назовимо тај план „Пројект-број". Моја комисија ће прихватити план, али ми је потребна ваша подршка.

– Да ли постоји нека граница људског рачунања? – упита председник.

– Не – узврати Брант. – Програмер Шуман тврди да нема ничега што може да уради компјутер, а да то исто не може и људски ум.

– Да, али откуд неко може да зна како ради компјутер? – упита председник.

– Изгледа да су некад компјутере директно конструисали људи – рече сенатор. – Наравно, ти компјутери су били веома једноставни зато што тада компјутери нису могли сами да пројектују савршеније машине.

Техничар Ауб је успео да подражава старе компјутере – настави сенатор. – Што више будемо развили његову вештину, то ћемо мање средстава морати да дајемо за скупе компјутере, а много више за ракете.

– Да, да – промрмља председник. – Сенаторе покажите ми још једанпут како се множи. Желео бих то да научим!

Компјутер у глави

Генерал Видер се овако обратио најугледнијим војним и политичким шефовима Земаљског савеза.

– Господо – рече он – доспели смо дотле да се сад сви играју рачунања уместо да мисле на практичне проблеме вођења рата. Забога, будите стрпљиви! Играћемо се кад добијемо рат против Денеба!

У углу велике сале за конференције Министарства рата седео је техничар Ауб. Наравно, он више није био обичан техничар. Имао је звучну титулу и одличну плату, али се и даље осећао нелагодно у друштву најважнијих личности Земље. Уосталом као и оне у његовом.

– Наш циљ је једноставан – објашњавао је генерал Видер. – Ратни свемирски брод који лети без компјутера може да се изгради за пет пута мање времена и десет пута мање пара него садашњи. Поред тога, у будућности ћемо имати и бродове са људском посадом!

У сали се подиже жагор.

Таква предност ће нас довести до победе – настави генерал. – Човек је сигурнији од компјутера и ми ћемо захваљујући томе моћи не само да победимо Денеб него и да покоримо остале светове...

Генерал је још дуго говорио, али Ауб је изишао, отишао кући, а затим написао опроштајно писмо које је гласило овако:

„Кад сам почео да се бавим рачунањем у томе сам видео само забаву, само вежбање памћења. После „Пројекта-број" мислио сам да су остали паметнији од мене и да ће рачунање помоћи човечанству, али сад ми је јасно да ће се оно употребити само зато да донесе смрт. Не могу да поднесем одговорност за проналазак рачунања и зато идем у смрт".

Техничар Ауб је затим окренуо жижу протеинског деполаризатора према себи и истог тренутка умро безболном смрћу.

Над гробом малог техничара стајали су многи славни људи, између осталих и програмер Шуман. Сви су сматрали да је Ауб дао свој допринос и да више није потребан, па га нису много ни жалили.

– 9 пута 7 је 63 – мислио је Шуман задовољно. Не треба ми компјутер да бих то израчунао. Имам компјутер у глави.

Било је заиста невероватно како је и сама помисао на то у њему стварала осећање огромне моћи.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

1 2 3

аутор ВеМак

1. ПОГОДИТИ, ОВАРИСАТИ (ПОКР.) — ГОМИЛАТИ НА ЈЕДНО МЕСТО — НАДУВЕНОСТ — ДРЕВНИ ЧЕКИЋ, МАЉ — ПРОНЕВЕРА (МН.) — ПРОИЗВОЂАЧ СИРА

2. ЗАКРЕТАТИ, ЗАВРТАТИ РУКУ — ЈЕДАН РАДНИК — ЧОВЕК КОЈИ ОРЕ — ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА — ГРУПА ОСТРВА У ПОЛИНЕЗ. — БУБУЉИЦА НА ЛИЦУ — „КЕЛВИН" — КЊИЖЕВНИ КРИТИЧАР НИКОЛА — ЗНАК ЗА РАДИЈУС — СТРМИНА — ГЛУМАЦ ШАРИФ — ЗНАК ЗА БАРИЈУМ — ИЗДЕЈСТВОВАТИ — МАТЕРИЈАЛ ЗА ОБЛАГАЊЕ ПОДА — ОТПАДАТИ ЈЕДНО ЗА ДРУГИМ — СЈАЈИТИ — ЗАВРШНИ УДАРАЦ У БОКСУ — „ПИКО" — ДРУГО ИМЕ НОВЕ ШКОТСКЕ — ПРЕДЛОГ

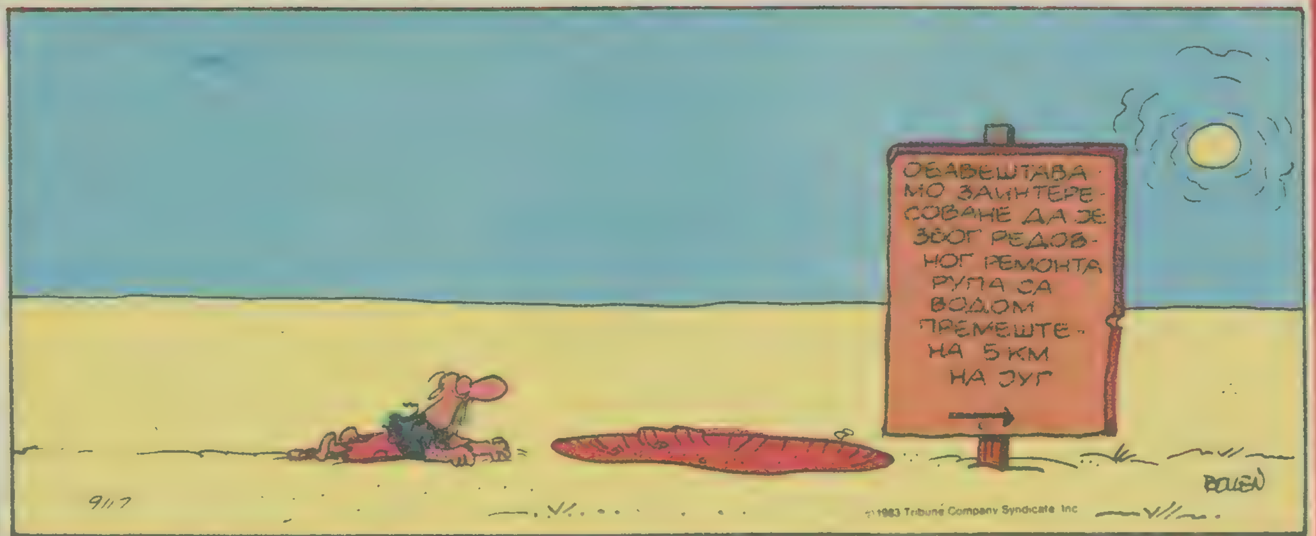
3. ДОБИТИ НОВО ЛИШЋЕ — У КРУГ, ОКОЛО — СО ОКСАЛНЕ КИСЕЛИНЕ — ИМЕ НАШЕГ КЊИЖЕВНИКА БАРУНА — ЗНАК ЗА ФОСФОР — „ТОНА" — ТЕЧНИ ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ — ЗАИСТИНУ, ЗАИСТА — СТАЊЕ ЖИВИХ БИЋА — „ДИНАР" — СКРАЋЕНИЦА ЗА ДАН — ЗНАК ЗА АМПЕР — ОРЕГОН (СКР.) — ЖЕНСКО ИМЕ — НАШ ШАХИСТ БОРА — ФИЗИЧАР ЏЕМС — „ЛИТАР" — ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ — ПРАСТАНОВНИЦИ БАЛКАНА

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Решење испуњалке: Дојчин, Бранко, Атанас, Драгаш, Отокар, Сретен.

ОЛД КРЕСОЈЕ

ОБАВЕШТАВАМО ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ ДА ЈЕ ЗБОГ РЕДОВНОГ РЕМОНТА РУПА СА ВОДОМ ПРЕМЕШТЕНА НА 5 КМ НА ЈУГ
BOLLEN

КРЕМЕНКО

ДОБРО, БРЕ, МАЈКОВИКУ, ЈЕСИ Л' ТИ ИКАД СТИГАО НА ВРЕМЕ НА ПОСАО?

ЈЕСАМ, ШЕФЕ! ЈЕДНОМ...

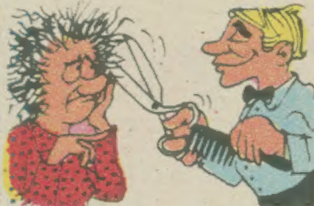
...АЛ' МИ СЕ ТАДА ОТЕГ'О ДАН К'О СИРОТИЊСКА ГОДИНА!

10 × 10 ИЛИ ПРОНАЂИТЕ ГРЕШКЕ

НАКАЗЕ, ВРАТИТЕ МИ МАКАЗЕ

ДА БИ ОВЕ РЕЧЕНИЦЕ ДОБИЛЕ СВОЈ ПРВОБИТНИ СМИСАО, ТРЕБА У СВАКОЈ ИСПРАВИТИ САМО ПО ЈЕДНО СЛОВО.

1. Читатељки саветујемо да се обрати фризеру: неки од њих умеју с наказама да чине права чуда.

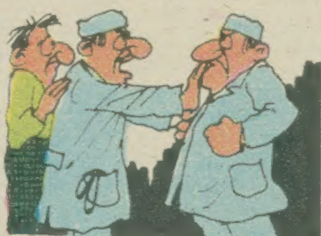

2. У овој песми Ракић описује тежак живот коња који по цео дан окреће долар.

3. Твоја мајка личи на моју, само има мало дуже бркове.

4. „Мени је главни циљ", изјављује доктор, „да своје пацијенте заштитим од колеге".

5. Горила све чешће излази из шуме и шири своје идеје међу градским становништвом.

6. Шта ће страни шахисти мислити о нама ако не могу да купе ни најобичнију партију?

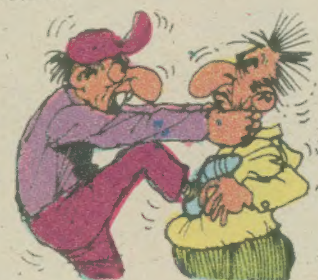

7. Сваки велики човек је као кретен из кога ударци избацују искре, али га не могу сломити.

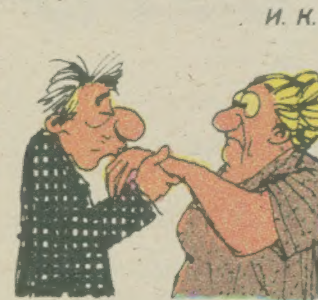
8. Статистике показују да наша земља данас има трипут више планине него пре рата.

9. Редитељ М. М. не жели да поучи гледаоца, него само да га добро задави.

10. Учтив као и увек, високој гошћи је пољубио руку, а њеног мужа упитао: „Како подносите ову жену?"

И. К.

РЕШЕЊА: 1. маказама, 2. долап, 3. мачка, 4. колеге, 5. горила, 6. хартију, 7. кремен, 8. сланине, 9. забави, 10. жену.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

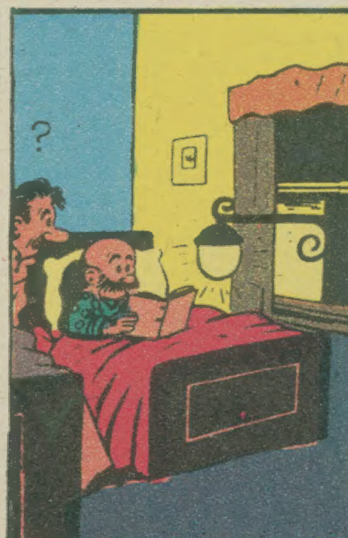

УКРАС С ГЛАВЕ НЕПРИЈАТЕЉА

Шта је у ствари скалп и чему је служио?

МИОДРАГ ЈОЦОВИЋ,
Булевар Лењина 8
81000 Титоград

Обично се мисли да је скалп индијански „изум", али су кожу с косом с главе непријатеља скидали још Скити, нека галска племена, као и племена Нага у Индији. Тек пре неколико векова, скалпирање се појављује и код неких племена северноамеричких Индијанаца. Непријатеље су први скалпирали Ирокези, Маскоте и Шошони, да би се овај суров обичај проширио у 17. веку међу остале староседеоце овог континента. Наиме, енглески и француски освајачи Северне Америке су индијанским „савезницима" за сваки скалп припадника племена које се непријатељски односило према белцима давали оружје, јефтин накит, „ватрену воду" и другу робу. Као поштовани ратни трофеји, скалпови су се жртвовали боговима или су, препарирани, служили као украс на копљима, коњима и шаторима. Косом с глава непријатеља ратници су китили одела. Скалп, што на енглеском значи „кожа лобање", био је знак јунаштва.

ГОЛИ ВИШЕ НИЈЕ ГОЛИ

Чуо сам да се међу нашим острвима налази Голи оток. Занима ме да ли он заиста постоји и где се налази?

СРЂАН ЈОВАНОВИЋ
Јавроска 23
32250 Ивањица

Између острва Раба, Гргура, Првића и копна, у Велебитском каналу, налази се оток Голи, који припада групи Кварнерских острва. Ова троугласта, купаста громада од сивкастог кречњака с највишим врхом од 230 метара, добила је име што на њеном оштром стењу, доскора без насеља, расте само понеки закржљао грм и ситна трава. Камен са Голог, који се јасно види са јадранске магистрале испод Велебита, обрађује се клесањем и глачањем као мермер. Оголела и пуста северна обала, окренута копну и изложена бури, без икаквих увала и заклона, стрмо се руши у море, док је јужна страна нешто разуђенија. Голи има праву медитеранску климу, са врелим летима, благим зимама, врло мало падавина и много соли у ваздуху.

Некад су ово острво користили само житељи Раба за испашу оваца. Тек за време првог светског рата на Голи долазе први становници – руски ратни заробљеници. Од 1949. на њему је смештен Казнено-поправни дом Раб и тада је

изграђено неколико зграда и каменијих цистерни за кишницу. Започели су радови и на новоотвореним каменоломима за дробљење туцаника и израду украсног камена. Мали бродови могу да пристану или да се склоне од буре на западној обали, недалеко од рта Сајало.

СУМА СУМАРУМ: СЕДАМ

Читајући роман „Беснило" Борислава Пекића наишао сам на реч зигурат и разумео да се мисли на некакву грађевину, али не знам какву. Можеш ли да ми кажеш нешто о њој?

МИЛЕНА КОВАЧЕВИЋ
Трг братства и јединства 11
31000 Титово Ужице

Зигурати су биле куле од земље које су, по библијским предањима, биле симбол људске неразумности. Она се испољава у жељи човековој да се изједначи с Богом и веровању да се до неба може стићи земљаним степеницама. Градили су их Сумери, народ који је пре око 6000 година живео између две

велике месопотамске реке Тигра и Еуфрата. Упркос томе што су били од земље, зигурати су достизали висину и од 100 метара. Основица им је била широка, а врх на који су се приносиле жртве боговима, узан. До њега се стизало врло стрмим степеницама. Зигурати су терасасто грађени и у њима је углавном доминирао број 7. Нимало случајно, наравно. Број 7 је био број седам неба, у која су Сумери веровали.

У БОЈ ЗБОГ БИБЕРА

У једном од прошлих бројева Забавника, у квизу под насловом „Боб Бимон обожава кромпир", било је и питање коју су биљку, дотад непознату Европи, на Стари континент донели шпански морепловци. Знала сам, вероватно и многи, да је реч о кромпиру. Међутим, као један од одговора понуђен је и бибер. Е, мене занима где је његова постојбина.

МАРГИТА КОЗАРОВ
Шандора Петефија 4
21000 Нови Сад

Бибер, један од најстаријих зачина у домаћинству и прехрамбеној индустрији, и поред свих напора Европљана није успео да се привикне на поднебље нашег континента. Биљка повијуша слична хмељу не воли да напушта Малајски архипелаг и Малајско полуострво, мада у последње време плодови у облику бобица који дозревањем мењају боју од зелене преко отвореноцрвене до жуте успевају и на Антилима, Гвајани и у Бразилу. На тржиште уз помоћ сушења стиже црн и бео.

Све до похода Александра Македонског Европљани нису ни знали за њега. У средњем веку је настала права јагма за овим зачином. Вредност му се мерила златом, И зато није необично што је јако уносна трговина, посебно у 17. и 18. веку, изазвала многе поморске битке и сукобе за превласт на тржишту.

ЗА СТРАХ И ПОСЛАСТИЦУ

Да ли је тачно да стоноге заиста имају сто ногу?

НЕНАД КОСТОВСКИ,
Ул. Живко Чало 78
91300 Куманово

Стоногу може да препозна готово свако дете, али је мали број оних који су се потрудили да преброје ноге овог зглавкара. Јер, стонога није сродник инсеката, већ ракова и паукова.

Већина обичних стонога има само по петнаест пари ногу, тако да није тачно веровање да све имају стотину ногу. Међутим неке врсте, као изузетно дугачка и танка стонога која живи у трулим деблима може да има и по 173 пара ногу!

Све су стоноге, а има их око 1500 различитих врста, месоједи. Цин међу њима је такозвана сколопендра, са острва Бока Гранде поред обале Тринидада у индомалајском подручју, где достиже дужину од 30 центиметара! Ова чудовишна стонога храни се мишевима, гуштерима и већим тропским инсектима који живе на стенама.

Мање стоноге из умерених климатских подручја крећу се врло брзо, а њихови дугачки пипци пружају се далеко испред тела у потрази за кишним глистама и бубама. Спљоштено тело стоноге омогућава јој да се лако увлачи и извлачи из пукотине у зиду. Жртве убија отровом из специјалних жлезда смештених у првом пару ногу који истовремено служи и као вилице.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Тамара Рашић, Војислава Илића 13, 12000 Пожаревац – има 13 година, сакупља хемијске оловке, лутке, салвете, постере, беџеве и украсна писма.

Динка Алфелди, Пиларева-Салајева 8/3 ц, 55000 Славонски Брод – има 13 година, сакупља постере, воли спорт и музику.

Амер Кобић, Славка Родића 10, 72000 Зеница – има 14 година, сакупља значке, постере, заставице, бави се спортом.

Маргарита Шкуртевска, Народна Револуција 68, 91300 Куманово – има 11 година, сакупља салвете, значке и постере, воли дописивање и музику.

Миљана Илић, Ђуре Ђаковића 16, 18300 Пирот – има 13 година, сакупља значке, постере и разгледнице, воли музику, бави се атлетиком.

Горица Бошковић, 35215 Стењевац – има 16 година, воли музику, сакупља постере, значке и хемијске оловке.

Сандра Јовановић, Срећко Пужаљка 1, 91300 Куманово – има 12 година, сакупља писма и постере, воли дописивање, спорт и музику.

Бранислава и Милица Чавић, Жарка Зрењанина 12, 21240 Тител – имају по 16 година, сакупљају постере, касете и цуцле, воле музику и спорт.

Тања Кенез, Иве Лоле Рибара 11, 74400 Дервента – има 12 година, воли рок музику.

Већини људи стоноге су одбојне, због њихových изгледа и сазнања да у себи носе отров. Међутим, у неким крајевима света, као у Полинезији, стоноге су права посластица: домороци их држе за оба краја и пеку на ватри, а онда у сласт поједу средњи, најмаснији део!

У нашим становима и кућама можемо да видимо такозвану космополитску стоногу с петнаест пари танких и дугачких ногу. Иако ова најраширенија стонога ретко кад угризе човека, она то понекад ипак учини, нарочито кад је узнемирена. У тим случајевима њен отров изазива реакцију сличну уједу осе.

ТОЧКОВИ КОЈИ ЖИВОТ ЗНАЧЕ

Инвалид сам и возим се у колицима, чија се сва четири точка надувавају. Веома лако може да се претпостави шта ми они значе: на њима ме пријатељи возе у биоскоп, диско, на излет... Међутим, од коришћења су ми и унутрашње и спољне гуме сасвим испуцале, тако да ми је сад било какав излазак из куће готово немогућ. Да невоља буде још већа, предњи метални обруч точка је искривљен. Зато ми је од животне важности где могу да нађем предње (мање) унутрашње и спољне гуме, чија је ознака 200x50, и задње (веће), чије су ознаке 37–540, као и неисправни предњи точак.

ЧИТАЛАЦ ИЗ НОВОГ САДА

Сви делови за инвалидска колица могу да се набаве у самосталној занатској ортопедској радњи „Уна" дипломираног инжењера Боже Вулина у Београду, Витановачка 38 (на Вождовцу).

ВОДА ПАДА, СВЕТ СЕ ДИВИ

Молим те да наведеш имена и висину пет највећих водопада на свету.

Владана Стојковић
85332 Доња Ластва

У једном делу венецуеланске реке Анхел вода се стропоштава с висине од 980 метара и то је највиши водопад на свету. Својом висином и снагом усхићује и водопад Тугела на истоименој реци у Јужноафричкој Републици. Он је други по величини на Земљи. Његова вода пада са 848 метара висине. Слап водопада Сатерленд новозеландске реке Артур висок је 815 метара. Иза њега по величини долазе два водопада једнаке дужине: Кукенаван и Утигард у Норвешкој. Њихови слапови високи су по 610 метара.

Чувени Нијагара водопади у Северној Америци убрајају се међу мање: високи су само 51 метар.

Највиши водопад у нашој земљи је Манојловац на Крки који је за један метар виши од Нијагариног: износи 52 метра.

СВАКА БОЈА НЕШТО ЗНАЧИ

Носим љубичасте мајице, хаљине, панталоне, патике... Волим љубичасту боју. Негде сам чула да свака боја има своје значење.

АНИТА ТОПИЋ,
Ђуре Салаја 31
71000 Сарајево

Према Речнику симбола Ж. Шевалијеа и А. Гебрана, љубичаста је боја умерености, сачињена од подједнаке количине црвеног и плавог, боја видовитости и промишљеног чина, равнотежа између земље и неба, чула и духа, страсти и разума, љубави и мудрости.

Љубичасто је и боја послушности. У многим крајевима света постоји обичај да се деци око врата привезује љубичасти камен не само да би се заштитило од болести, него да би било и послушно.

КВИЗ НАШЕ ПОГРЕШИВОСТИ

У Забавнику број 1753, на трећој страни, објављен је квиз под насловом „Васовић на Титикаки" ком би због обиља техничких грешака боље пристајао наслов „Квиз наше погрешивости". Овом приликом дајемо тачне одговоре и молимо читаоце да нам опросте.

Тачан одговор на прво питање гласи: в) Крк је наше највеће острво а не: а) Брач како је погрешно стајало у одговору.

Једини гол за Партизан на утакмици финала Купа шампиона против мадридског Реала постигао је: в) Велибор Васовић – тачан је одговор на десето питање. Уместо тога у одговорима је писало: 10-а (Мустафа Галић). Уз то, име Галића није Мустафа него Милан.

У неким примерцима Забавника уопште нису одштампани одговори на питање број 3 (требало је да гласи: 3-а односно Бенелукс је скраћеница од почетних слогова земаља: Белгије, Холандије и Луксембурга) и тринаесто питање (13-а или Титикака је највеће висинско језеро на свету).

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Александар Бакочевић

В. Д. руководиоца ООУР-а Издања за младе „Политикин забавник"
Влада Булатовић Виб

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић. Чланови Савета из Редакције: Влада Булатовић Виб, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неваjдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 100 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 1.104,00 динара, полугодишња 2.208,00 динара, годишња 4.416,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 2.208,00 динара, полугодишња 4.416,00 динара, годишња 8.832,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку „НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$ 32.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 91.–
ШВЕДСКА	Шкр. 270.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 278.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 75.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

WALT DISNEY
МИКИ

УФ... ЈЕДВА СЕ КРЕ-ЋЕМ КОЛ'КО САМ ГЛАДАН!

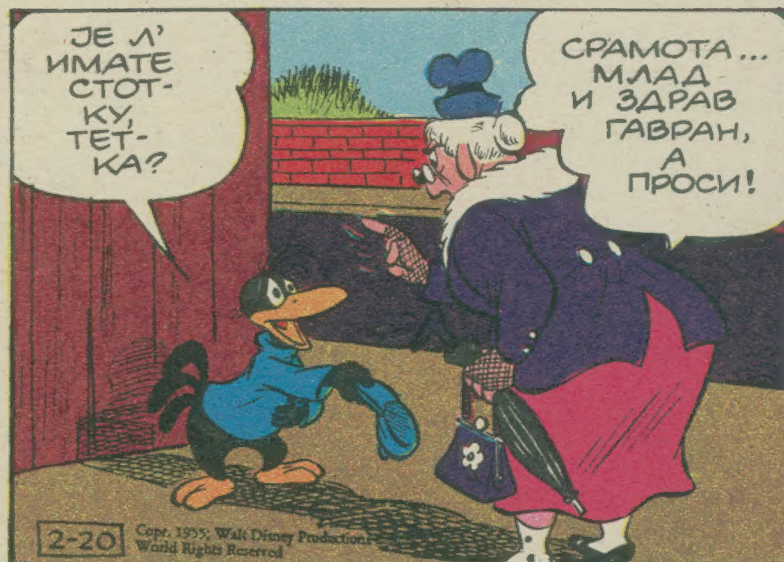

ЗАИСТА ЈЕ ТАЈ ШИЉА ПРЕТЕРАО СТАВЉАЈУЋИ МЕ НА ДИЈЕТУ!

ОВДЕ ЈЕ ЈЕДАН ИЗГЛАДНЕ-ЛИ, УЦВЕЉЕНИ ГАВРАН! **ОТВОРИТЕ!**
ТУП! ТУП!
МИКИ

ЈЕДИНО МИ ОСТАЈЕ ДА СЕ УВУЧЕМ... О, ХО, ХО...

500 ДИН.

ИШ, ОДАВДЕ, ТИ ПТИЧУ-РИНО КРАДЉИВА!
САМО ЈЕДНУ...

ЈЕ Л' ИМАТЕ СТОТ-КУ, ТЕТ-КА?
СРАМОТА... МЛАД И ЗДРАВ ГАВРАН, А ПРОСИ!
2-20
Copr. 1955, Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ОВО **ЈЕСТЕ** ПОНИЖАВАЈУЋЕ ЗА ПРЕДСТАВНИКА МОЈЕ ВРСТЕ, АЛИ НЕМА МИ ДРУГЕ!

ОВО ЈЕ НАЈЧУДНИЈИ ГОЛУБ КОГ САМ ИКАД ВИДЕО!
?
ИШ, ДАЉЕ ОД ТЕ КЛОПЕ!